ПРОЕКТОБЮДЖЕТ ЗА 2026 г. и АКТУАЛИЗИРАНА БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2027-2028 г. В ПРОГРАМЕН ФОРМАТ

на Министерство на околната среда и водите

СЪДЪРЖАНИЕ

АБРЕВИАТУРИ И СЪКРАЩЕНИЯ

I. МИСИЯ

II. ОРГАНИЗАЦИОННО РАЗВИТИЕ И КАПАЦИТЕТ

III. ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ

III.1. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ОПАЗВАНЕТО И ПОЛЗВАНЕТО НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

III.2. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА НАЦИОНАЛНАТА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ИНФОРМАЦИОННА ОБЗПЕЧЕНОСТ

IV. ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА ПРОЕКТОБЮДЖЕТА ЗА 2026 г. и НА АКТУАЛИЗИРАНАТА БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2027-2028 г.

V. ОПИСАНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ ПРОГРАМИ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ВЕДОМСТВЕНИ И АДМИНИСТРИРАНИ РАЗХОДИ

V.I.1. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.01 „ОЦЕНКА, УПРАВЛЕНИЕ И ОПАЗВАНЕ НА ВОДИТЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ“

V.I.2. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.02 „ИНТЕГРИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОПАЗВАНЕ НА ПОЧВИТЕ“

V.I.3. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.03 „НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНИТЕ ЕМИСИИ В АТМОСФЕРАТА И ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ“

V.I.4. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.04 „СЪХРАНЯВАНЕ, УКРЕПВАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ЕКОСИСТЕМИ, МЕСТООБИТАНИЯ, ВИДОВЕ И ГЕНЕТИЧНИТЕ ИМ РЕСУРСИ“

V.I.5. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.05 „ИНФОРМИРАНЕ, УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕНОСТТА В ПРОЦЕСА НА ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЯ И ПРИЛАГАНЕ НА МЕХАНИЗМИТЕ ЗА КОНТРОЛ“

V.I.6. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.06 „ОЦЕНКА И УПРАВЛЕНИЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА“

V.I.7. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.07 „УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА“

V.II.1. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.02.01 „НАЦИОНАЛНА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ИНФОРМАЦИОННА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ“

V.III.1. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.03.01 „ДЕЙНОСТИ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ, ХИДРОЛОГИЯ И АГРОМЕТЕОРОЛОГИЯ“

V.IV.1. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.04.00 „АДМИНИСТРАЦИЯ“

VI. ОБОБЩЕНИ РАЗХОДИ С РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ВЕДОМСТВЕНИ И АДМИНИСТРИРАНИ РАЗХОДИ

АБРЕВИАТУРИ И СЪКРАЩЕНИЯ

АО	Административно обслужване
АППК	Агенция за публичните предприятия и контрол
АУЕР	Агенция за устойчиво енергийно регулиране
АЯР	Агенция за ядрено регулиране
БАН	Българска академия на науките
БД	Басейнова дирекция
БИС	Български институт по стандартизация
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
БШПС	Българо-швейцарска програма за сътрудничество
ВНОС	Вещества, които нарушават озоновия слой
ВОП	Връзки с обществеността и протокол
ВРБ	Второстепенни разпоредители с бюджет
ГД ОПОС	Главна дирекция „Оперативна програма „Околна среда“
ГМО	Генетично модифицирани организми
ДАМТН	Държавна агенция за метрологичен и технически надзор
ДППГА	Доклад за политиката за предотвратяване на големи аварии
ДНП	Дирекция на национален парк
ДНСК	Дирекция за национален строителен контрол
ЕАОС	Европейска агенция за околна среда
ЕАХ	Европейска агенция по химикали
ЕК	Европейска комисия
ЕООВОСПЗ	Екологична оценка, оценка на въздействието върху околната среда и предоствратяване на замърсяването
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЕСТЕ	Европейска схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗВ	Закон за водите
ЗГМО	Закон за генетично модифицирани организми
ЗДОИ	Закон за достъп до обществена информация
ЗЗВВХВС	Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси
ЗЗР	Закон за защита на растенията
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЗШОС	Закон за защита от шума в околната среда
ЗИД	Закон за изменение и допълнение
ЗК	Закон за концесиите
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗНА	Закон за нормативните актове
ЗОЗЗ	Закон за опазване на земеделските земи
ЗОИК	Закон за ограничаване изменението на климата
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗОПОЕЩ	Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети
ЗП	Закон за почвите
ЗПБ	Закон за подземните богатства
ЗРАСРБ	Закон за развитието на академичния състав в Република България

ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
ИА ГИТ	Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда”
ИА БСА	Изпълнителна агенция „Българска служба по акредитация“
ИА ППРД	Изпълнителна агенция „Проучване и поддържане на река Дунав”;
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИАГ	Изпълнителна агенция по горите
ИБЕИ-БАН	Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания към БАН
ИКИТ-БАН	Институт за космически изследвания и технологии към БАН
ИО	Информационно обслужване
ИО-БАН	Институт по океанология към БАН
ИГ-БАН	Институт за гората към БАН
ИПК	Инвестиционна програма за климата
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КВЕСМС	Координация по въпросите на Европейския съюз и международно сътрудничество
КЕВР	Комисия за енергийно и водно регулиране
КР	Комплексно разрешително
КТЗВДР	Конвенция за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния
МВР	Министерство на вътрешните работи
МВнР	Министерство на външните работи
МЕ	Министерство на енергетиката
МЕЕС	Междуведомствен експертен екологичен съвет
МЗ	Министерство на здравеопазването
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МИИ	Министерство на икономиката и индустрията
ММС	Министерство на младежта и спорта
МОН	Министерство на образованието и науката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МТС	Министерство на транспорта и съобщенията
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МФ	Министерство на финансите
МС	Министерски съвет
Морска стратегия	Стратегия за опазване на околната среда в морските води на Черно море на Република България
НАГ	Направление „Архитектура и градоустройство“
НАП	Национална агенция за приходите
НАСНКРГФ	Национална автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон
НДЕФ	Национален доверителен екофонд
НЕМ	Национална екологична мрежа
НИБХ	Национално информационно бюро по химикали
НИД	Наредба за изменение и допълнение
НИМХ	Национален институт по метеорология и хидрология
НКЦ	Национален координационен център

НМЛОС	Неметанови летливи органични съединения
НПВУ	Национален план за възстановяване и устойчивост
НПО	Неправителствена организация
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НРПД	Национална рамка за приоритетни действия
НРТКЕПГ	Национален регистър за търговия с квоти за емисии на парникови газове
НСЗП	Национална служба за защита на природата
НСИ	Национален статистически институт
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НСМСБР	Национална система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие
НЦОЗА	Национален център по обществено здраве и анализи
НЦРРЗ	Национален център по радиобиология и радиационна защита
ОВОС	Оценка на въздействието на околната среда
ООН	Организация на обединените нации
ОП	Обществени поръчки
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г.
ОЧВ	Опазване чистотата на въздуха
ПИК	Политика по изменение на климата
ПМС	Постановление на Министерския съвет
ПСВРП	Предприятие/съоръжение с висок рисков потенциал
ПСНРП	Предприятие/съоръжение с нисък рисков потенциал
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУРБ	Планове за управление на речните басейни
ПУРН	Планове за управление на риска от наводнения
РДВ	Рамкова директива за водите
РДМС	Рамкова директива за морска стратегия
РЕПГ	Разрешително за емисии на парникови газове
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РКООНИК	Рамкова конвенция на ООН по изменение на климата
СДЧР	Стопанска дейност и човешки ресурси
СМО	Световна метеорологична организация
СОЗ	Санитарно-охранителна зона
СТЕ 2	Система за търговия с емисии за сектори сгради и транспорт
УВ	Управление на водите
УО	Управляващ орган
УООП	Управление на отпадъците и опазване на почвите
УС	Управителен съвет
ФМ на ЕИП	Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство
ФПГ	Флуорсъдържащи парникови газове
$ФПЧ_{10}$	Фини прахови частици
ФУ	Финансово управление
ЦА	Централна администрация

I. МИСИЯ

Министерството на околната среда и водите ефективно осъществява държавната политика по опазване на околната среда в обществен интерес, като:

- създава и развива правната и стратегическа рамка, съобразена със съвременните предизвикателства, целите на ЕС и националните приоритети в областта на околната среда;
- осъществява екологичните секторни политики, присъщи за компетенциите му;
- създава условия за съхранена природа, икономически растеж и висок жизнен стандарт на обществото;
- проучва актуалното състояние на екосистемите и въздействията върху тях;
- подпомага развитието на екологичната инфраструктура с изграждането на екологосъобразни, високотехнологични и икономически рентабилни обслужващи съоръжения;
- прилага механизмите на превенция и строг контрол за намаляване на неблагоприятните влияния върху околната среда от източници с различен характер;
- предоставя административни услуги в съответствие с утвърдените правила и добри практики на административното обслужване;
- осигурява достъп до актуална информация за състоянието на околната среда и провежданата екологична политика;
- осъществява мерки за повишаване на обществената информираност за екологичната политика, екологичното възпитание и гражданското участие.

С преминаването на Националния институт по метеорология и хидрология (НИМХ) към министъра на околната среда и водите, задачите на МОСВ по изпълнение на държавната политика включват и:

- поддържане на система за метеорологични, хидрологични и агрометеорологични наблюдения (мониторинг) на територията на Република България като регионален компонент от Глобалната интегрирана система за наблюдение на Световната метеорологична организация (СМО);
- издаване на прогнози в тези области за различни срокове;
- разработване и поддържане в оперативен режим на специализирани системи за ранно предупреждение в случаи на природни бедствия от хидрометеорологичен произход;
- изготвяне на оценки на потенциала на възобновяеми източници на енергия;
- извършване на научноизследователска, научно-приложна и оперативна дейност, свързана с моделиране на метеорологичните и хидрологичните процеси и явления и разпространението на замърсители в атмосферата и морето;
- изучаване на климата, оценка на водните ресурси и изготвяне на водностопански баланси;
- обслужване на държавните институции и обществото;
- планиране и управление на водностопански системи и на използването на водите.

НИМХ представя държавата и изпълнява поетите от нея ангажименти към СМО и други международни организации в областта на метеорологията и хидрологията.

II. ОРГАНИЗАЦИОННО РАЗВИТИЕ И КАПАЦИТЕТ

Министерството на околната среда и водите (МОСВ) е администрация, която подпомага министъра на околната среда и водите при осъществяване на правомощията му, осигурява технически дейността му и извършва дейности по административното обслужване на гражданите и юридическите лица.

Предоставянето на висококачествени продукти/услуги в изпълнение на стратегическите и оперативните цели и постигането на значими ползи/ефекти за обществото от изпълнението на политиката в областта на околната среда е основна цел и първостепенна задача на МОСВ.

Визията за организационно развитие на МОСВ и неговите структури е насочена към непрекъснато подобряване на възможностите за ефективно планиране и изпълнение на приоритетни задачи, подобряване на капацитета на отделните звена в администрацията, както и на всеки отделен служител, с цел по-добро управление и по-ефективна работа на екипа. Стремежът е към осигуряване на ясна и съгласувана рамка в дейността на администрацията на МОСВ в полза на гражданите и обществото като цяло.

Министерството на околната среда и водите е структурирано в ЦА, ИАОС, 15 РИОСВ, 4 БД, 3 ДНП и НИМХ. Общата численост на министерството е 2681 щатни бройки, като 441 щатни бройки са в ЦА, 1526 щатни бройки – в 23-те организационни структури, чиито ръководители са второстепенни разпоредители с бюджет по бюджета на МОСВ, и 714 щатни бройки – в НИМХ.

С ПМС № 119/04.07.2025 г. за приемане на Устройствен правилник на Министерството на енергетиката (обн., ДВ, бр. 56 от 11.07.2025 г., в сила от 22.07.2025 г.) е изменен Устройствения правилник на Министерството на околната среда и водите, като щатната численост на министерството се намалява с една щатна бройка, която се прехвърля към Министерството на енергетиката.

С ПМС № 145/30.07.2025 г. за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Министерството на околната среда и водите (обн., ДВ, бр. 64 от 05.08.2025 г.) в състава на общата администрация се закрива дирекция „Административно и информационно обслужване“ и се създават две нови дирекции – „Административно обслужване“ и „Информационно обслужаве“. Със същото ПМС е извършена промяна и в специализираната администрация – Главна дирекция „Политика по изменение на климата“ се трансформира в дирекция „Политика по изменение на климата“ и съответно създадените към нея териториални звена се закриват. Общата щатна численост на МОСВ се запазва, като структурните промени в дирекциите са извършени чрез вътрешни компенсаторни промени.

Във връзка с извършените структурни промени, при които НИМХ преминава към МОСВ, с РМС № 52 от 3 февруари 2022 г. се създава област на политика с код 1900.03.00 и наименование „Други бюджетни програми“, като към нея се създава нова бюджетна програма с код 1900.03.01 и наименование „Дейности по метеорология, хидрология и агрометеорология“.

НИМХ има тристепенна форма на управление – централно ръководство в София, четири филиала в Плевен, Варна, Пловдив и Кюстендил и 20 обсерватории към тях. Поддържа мониторингова мрежа от 1064 метеорологични, хидрологични, хидрогеоложки, агрометеорологични и валежомерни станции на територията на цялата страна. Научната дейност се ръководи от Научен съвет, избиран за 4 години от Общото събрание на учените.

Администрацията на МОСВ изпълнява функции, пряко свързани с изпълнение на политиките от компетентността и отговорността на министъра на околната среда и водите.

III. ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ

В периода 2026-2028 г. МОСВ ще продължава да води целенасочена политика към съхраняване на уникалната българска природа и подобряване на екологичната устойчивост, като следи за баланса между развитието на бизнеса и опазването на биоразнообразието и ресурсите за постигане на максималните възможни ползи за икономиката и обществото от провеждането на политиката в областта на околната среда.

В своите приоритети МОСВ поставя акцент върху цели, които укрепват връзките между ресурсната ефективност и принципите на кръговата икономика, издръжливостта на екосистемите и човешкото благополучие. За постигането им усилия са насочени към подобряване на взаимодействието с бизнеса, национални и регионални органи, местни власти, неправителствени и научни организации.

При изпълнение на политиките МОСВ се ръководи от принципи като прозрачност, диалогичност, партньорство, обоснованост, добро управление.

През плановия средносрочен период МОСВ ще предоставя услуги и ще администрира средства в областите на политики и по бюджетните програми от компетентността и отговорността на министерството. Политиките, осъществявани от МОСВ, са:

- Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда;
- Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост;
- Политика в областта на други бюджетни програми.

Функциите на министерството и звената, свързани с изпълнението на горепосочените политики и приоритети, са представени в програмния бюджет на министерството в рамките на десет бюджетни програми, като за всяка от тях са дефинирани съответните цели и са описани предоставяните услуги.

III.1. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ОПАЗВАНЕТО И ПОЛЗВАНЕТО НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Визия за развитието на политиката

Министерството на околната среда и водите е лидер в грижата за околната среда на България и екологичното благосъстояние на обществото, провеждайки активни политики за защита на природата и развитие на богатия природен потенциал, в хармония с екосистемите и в полза на икономическия растеж. МОСВ динамично развива и системно надгражда комплекса от инструменти, в т.ч. осъществява активно взаимодействие с други сектори на публичната власт, които допринасят във висока степен за опазване чистотата на водите, почвите и въздуха, предотвратяване образуването на отпадъци и увеличаване тяхното оползотворяване, адаптиране към измененията на климата и ефективно използване на ресурсите в икономическия цикъл на страната. При изпълнение на своите функции МОСВ се ръководи от принципите на прозрачност, диалогичност, партньорство, отчетност и приобщаване на обществеността към важността на екологичната кауза.

Стратегическа и оперативни цели

Стратегическа цел:

Опазване, съхранение и увеличаване на природния капитал, подобряване на управлението на отпадъците, преход към ефективна кръгова и конкурентоспособна нисковъглеродна икономика от гледна точка на използването на ресурсите и провеждане на устойчива политика за постигане на здравословна околна среда и защита на населението от свързани с околната среда въздействия.

Оперативни цели:

- Интегрирано управление на водите, в т.ч. опазване и подобряване състоянието на водите, постигане и поддържане на добро количествено, химично и екологично състояние на водните тела на територията на Република България и на околната среда в морските води и

предотвратяване или намаляване на неблагоприятните последици от вредното въздействие на водите;

- Постигане на ресурсна ефективност чрез прилагане на йерархията при управление на отпадъците, предотвратяване на образуването им, насърчаване на повторната употреба и оползотворяването им чрез рециклиране;
- Подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на цялата страна чрез изпълнение на комплекса от мерки за опазване чистотата на атмосферния въздух;
- Опазване на биологичното разнообразие, съхраняване и устойчиво ползване на растителните и животинските видове и местообитания и на генетичните ресурси;
- Повишаване на общественото съзнание и култура по опазване на околната среда и ефективно прилагане на механизмите за контрол за изпълнение на екологичното законодателство;
- Предотвратяване на замърсяването и опазване на околната среда и човешкото здраве чрез прилагане на превантивни инструменти;
- Ограничаване на емисиите на парникови газове и повишаване на устойчивостта към неблагоприятните последици от изменението на климата чрез интегрирани мерки за смекчаване и адаптация.

Стратегическа и нормативна рамка за разработване и координация на изпълнението на политиката в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда

Оперативни цели към стратегическата цел	**Стратегически документи**	**Нормативни актове**
Интегрирано управление на водите, в т.ч. опазване и подобряване състоянието на водите, постигане и поддържане на добро количествено, химично и екологично състояние на водните тела на територията на Република България и на околната среда в морските води и предотвратяване или намаляване на неблагоприятните последици от вредното въздействие на водите	• Национална програма за развитие „България 2030“; • Програма за управление на Република България за периода 2025-2029 г.; • Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България 2013-2037 г.; • Стратегия за опазване на околната среда в морските води на Черно море на Република България (Морска стратегия) 2022-2027 г.; • Планове за управление на речните басейни (ПУРБ) 2022-2027 г.; • Планове за управление на риска от наводнения 2022-2027 г.	ЗООС ЗВ Подзаконови нормативни актове
Постигане на ресурсна ефективност чрез прилагане на йерархията при управление на отпадъците, предотвратяване на образуването им, насърчаване на повторната употреба и оползотворяването им чрез рециклиране	• Национална програма за развитие „България 2030“; • Програма за управление на Република България за периода 2025-2029 г.; • Стратегия за преход към кръгова икономика за периода 2022-2027 г. и План за действие към нея; • Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г., вкл.: - Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци с Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци; - Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци; - Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради; - Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО с Подпрограма за управление	ЗООС ЗУО ЗП Подзаконови нормативни актове

	на опаковките и отпадъците от опаковки; - Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други; • Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите 2020-2030 г.	
Подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на цялата страна чрез изпълнение на комплекса от мерки за опазване чистотата на атмосферния въздух	• Национална програма за развитие „България 2030“; • Програма за управление на Република България за периода 2025-2029 г.; • Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020-2030 г.	ЗООС ЗЧАВ Подзаконови нормативни актове
Опазване на биологичното разнообразие, съхраняване и устойчиво ползване на растителни и животински видове и местообитания	• Национална програма за развитие „България 2030“; • Програма за управление на Република България за периода 2025-2029 г.	ЗООС ЗБР ЗЛР ЗГМО ЗЗТ Подзаконови нормативни актове
Повишаване на общественото съзнание и култура по опазване на околната среда и ефективно прилагане на механизмите за контрол за изпълнение на екологичното законодателство	• Програма за управление на Република България за периода 2025-2029 г.	ЗООС ЗДОИ ЗНА Подзаконови нормативни актове
Предотвратяване на замърсяването и опазване на околната среда и човешкото здраве чрез прилагане на превантивни инструменти	• Програма за управление на Република България за периода 2025-2029 г.	ЗООС ЗЗВВХВС ЗЗШОС ЗОПОЕЩ Подзаконови нормативни актове
Ограничаване на емисиите на парникови газове и повишаване на устойчивостта към неблагоприятните последици от изменението на климата чрез интегрирани мерки за смекчаване и адаптация	• Национална програма за развитие „България 2030“; • Програма за управление на Република България за периода 2025-2029 г.; • Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.; • Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030; • Дългосрочна стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050 г. на Република България	ЗООС ЗОИК Подзаконови нормативни актове

Полза/ефект за обществото от провежданата политика

- Оптимална осигуреност на населението и икономиката с вода в достатъчно количество и с необходимото качество, справедливо разпределение на наличните водни ресурси, осигуряване на ефективното им използване при отчитане на въздействието върху свързаните с тях екосистеми, достигане и поддържане на добро състояние на всички води на територията на страната и морската околна среда, намаляване и предотвратяване на неблагоприятните последици от вредното въздействие на водите;
- Осъществяване на проекти, свързани с предотвратяване, намаляване или ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда и използването им като ресурс за икономиката;
- Съхранени, опазени и възстановени диви растителни и животински видове, генетичните им ресурси, местообитания и забележителни обекти на неживата природа;
- Намаляване на вредното въздействие и предотвратяване на настъпването на опасности и щети върху здравето на хората, животните, растенията, природните и културните ценности от негативното изменение в качеството на атмосферния въздух в резултат на различни дейности с източници на емисии;
- Принос на страната към усилията на ЕС за смекчаване на климатичните изменения и повишаване на устойчивостта към неблагоприятните последици от изменението на климата.

Взаимоотношения с други институции, допринасящи за изпълнението на политиката

- ✓ МС; МФ; МРРБ; МЗХ; МЗ; МП; МИИ; МЕ; МОН; МТСП; ММС; МВР; МВнР; МТС;
- ✓ НАП; ИА ГИТ; АППК; ИА БСА; ИА ППРД; КЕВР; ДНСК; ДАМТН; НАГ; АУЕР; ИАГ; Агенция „Митници“;
- ✓ НСИ; БИС; институти към БАН;
- ✓ НДЕФ; ПУДООС;
- ✓ областни администрации; общини;
- ✓ висши учебни заведения;
- ✓ неправителствени организации;
- ✓ бизнес организации и др.

Показатели за полза/ефект и целеви стойности

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ				
Ползи/ефекти:		**Целева стойност**		
Показатели за изпълнение	**Мерна единица**	***Проект 2026 г.***	***Прогноза 2027 г.***	***Прогноза 2028 г.***
1. Население, обхванато от изпълнени мерки за подобряване състоянието на водите и за защита от наводнения: • подобрено водоснабдяване; • подобрено пречистване на отпадъчни води; • защита от наводнения	бр. жители	170 070 126 000 97 197	170 070 121 000 97 197	170 070 121 000 97 197
2. Допълнителен капацитет за оползотворяване/рециклиране на отпадъци	тона	55 000	55 000	55 000
3. Управление и защита на природни местообитания и видове чрез: • приети планове за управление на защитени територии и защитени зони и планове за действие за растителни и животински видове; • осигуряване на екологосъобразно и контролирано ползване на природни ресурси в националните паркове (паша, дървесина, сенокос, лечебни растения, гъби и дивораст. плодове)	брой	12 900	7 900	24 700
4. Население с подобрено качество на атмосферния въздух (за замърсител $ФПЧ_{10}$)	бр. жители	2 952 217	2 952 217	2 952 217
5. Емисии на парникови газове на национално ниво	ktCO2eq*	37 594	34 941	32 289

** килотона въглероден диоксид еквивалент*

Информация за наличността и качеството на данните

Показател *„Население, обхванато от изпълнени мерки за подобряване състоянието на водите и за защита от наводнения: подобрено водоснабдяване, подобрено пречистване на отпадъчни води, защита от наводнения”* измерва постигнат ефект от подкрепени проекти, насочени към повишаване на ефективността на ползване на водите чрез намаляване на загубите на вода във водопреносните мрежи, подобряване на качеството на питейната вода и предотвратяване или намаляване на неблагоприятните последици от вредното въздействие на водите.

Целевите стойности по години на показателите за изпълнение „подобрено водоснабдяване“, „подобрено пречистване на отпадъчни води“ и „защита от наводнения“ се прогнозират и предоставят от второстепенните разпоредители с бюджет на база събирана информация на регионално ниво на басейново управление.

Показател *„Допълнителен капацитет за оползотворяване/рециклиране на отпадъци“* измерва постигнат ефект от осъществени проекти, свързани с предотвратяване, намаляване или ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда и използването им като ресурс за икономиката. Необходимо е да се има предвид, че крайните резултати от проектите, финансирани по Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., ще бъдат отчетени в края на 2029 г., т.е. едва тогава ще стане ясно какво е изпълнението на индикатора и дали заложената в програмата целева стойност е постигната.

Показател *„Управление и защита на природни местообитания и видове чрез приети планове за управление на защитени територии и защитени зони и планове за действие за растителни и животински видове и осигуряване на екологосъобразно и контролирано ползване на природни ресурси в националните паркове (паша, дървесина, сенокос, лечебни растения, гъби и диворастящи плодове)“* е ключовия механизъм за ефективно управление и защита на природни местообитания и видове с европейско и национално значение, който способства за измерване на постигнатия напредък в стратегическото планиране на мерките, необходими за подобряване на природозащитното състояние и контролирано ползване на природни ресурси в националните паркове.

Показател *„Население с подобрено качество на атмосферния въздух (за замърсител $ФПЧ_{10}$)“* е показател за изпълнение на целта за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на цялата страна. Основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух (КАВ), са 12 замърсителя, които са обект на нормиране и чиито нива в атмосферния въздух подлежат на задължителна текуща оценка (мониторинг). Замърсителите са: прахови частици – $ФПЧ_{10}$ и $ФПЧ_{2,5}$, серен диоксид, азотни оксиди, олово, озон, въглероден оксид, бензен, кадмий и никел (тежки метали), арсен и полициклични ароматни въглеводороди. Ключов приоритет на национално ниво е подобряване на КАВ за населението с наднормено замърсяване с $ФПЧ_{10}$. Показателят измерва постигнатия ефект от прилагането на мерки, като показва населението в определени градове с подобрено КАВ, които са обект на наказателната процедура за $ФПЧ_{10}$. При определянето на целевата стойност на показателя не е включено населението на градовете Девня, Добрич, Пирдоп, Сливен, Гълъбово и Стара Загора, тъй като през 2017 г. тези градове вече са с постигнато съответствие на КАВ по този замърсител. В Националната програма за подобряване качеството на атмосферния въздух 2018-2024 г. са предвидени мерки за подобряването му по показател $ФПЧ_{10}$, като програмата предвижда, считано от 2025 г. нормите за $ФПЧ_{10}$ да бъдат постигнати. Във връзка с това, целевата стойност за периода от 2026 до 2028 г. е 2 952 217 или това е населението на градовете, попадащи в наказателната процедура, без населението на изброените по-горе шест града. Съгласно стратегическия документ и провежданата политика се предвижда в този период нормите за $ФПЧ_{10}$ да бъдат постигнати и поддържани във всички градове, обект на наказателната процедура. При тази хипотеза населението с подобрено КАВ възлиза на 3 240 370 жители.

Източници на данни за отчитането на показателите, свързани с КАВ, са: информационни системи на отделните програми за подкрепа на проекти; доклади на бенефициенти за напредъка по отделните проекти; годишните доклади за изпълнението на програмите; резултатите от пунктовете за мониторинг на КАВ и официални данни за брой на населението от НСИ и др.

Показател *„Емисии на парникови газове на национално ниво“* измерва постигнат ефект от приложените мерки на национално ниво, насочени към намаляване на емисиите на парникови газове.

III.2. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА НАЦИОНАЛНАТА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ИНФОРМАЦИОННА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

Визия за развитието на политиката

Министерството на околната среда и водите чрез Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) ръководи Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС) и информационни системи и регистри, като чрез тях се осигурява достъп до актуална и навременна информация за състоянието на околната среда.

Националната система за мониторинг на околната среда е инструмент, предоставящ както на

законодателната, така и на изпълнителната власт базова информация за състоянието и рисковете за околната среда и природните ресурси, която да служи за основа за вземане на решения относно ефективността и целесъобразността на провежданите политики в областта на околната среда. Развитието на НСМОС е насочено към цялостно осигуряване на актуална и достоверна информация за състоянието на околната среда, с което да се гарантира вземането на навременни и ефективни управленски решения, както и към непрекъснато разширяване на обхвата на предоставяната публична информация.

Сегашен и бъдещ приоритет на НСМОС е осигуряване на необходимата информация за изпълнение на задълженията на МОСВ за докладване в изпълнение на изискванията на европейското и международното екологично законодателство.

<u>Стратегическа и оперативни цели</u>

Стратегическа цел:

Мониторинг на околната среда, анализ и оценка на състоянието на компонентите и факторите на околната среда за изготвяне и предоставяне на информация, която да служи за основа за вземане на решения относно ефективността и целесъобразността на провежданите политики в областта на околната среда.

Оперативни цели:

- Осигуряване на подходяща инфраструктура за мониторинг и информация за околната среда за целите на политиките за опазване на околната среда, в т.ч. за публичен достъп до екологична информация;
- Развитие на Националната система за мониторинг на околната среда.

<u>Полза/ефект за обществото от провежданата политика</u>

Гарантиране на информационна обезпеченост на процесите на вземане на решения за околната среда на политическо и оперативно ниво чрез: осигуряване на актуална и достатъчна по обхват информация; анализ и оценка на състоянието на компонентите на околната среда и факторите, влияещи върху тях; предоставяне на достъп до информацията; предоставяне на необходимата информация на държавните институции за целите на управлението на околната среда и докладване в изпълнение на изискванията на международното екологично законодателство.

<u>Взаимоотношения с други институции, допринасящи за изпълнение на политиката</u>

- ✓ МЗХ; МРРБ; МВР; МЗ; МЕ; МТС;
- ✓ АЯР; Агенция „Митници“; ИА БСА; ИАГ; НАП;
- ✓ НСИ; ИКИТ-БАН; ИО-БАН; ИГ-БАН;
- ✓ НЦОЗА; РЗИ; НЦРРЗ и др.

<u>Показатели за полза/ефект и целеви стойности</u>

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ				
Ползи/ефекти:	**Целева стойност**			
Показатели за изпълнение	**Мерна единица**	***Проект 2026 г.***	***Прогноза 2027 г.***	***Прогноза 2028 г.***
1. Изпълнени програми за мониторинг на компонентите и факторите на околната среда	брой	12	12	12
2. Поддържани информационни системи/ системи с публичен достъп на НСМОС	брой	20/12	20/12	20/12
3. Поддържани регистри с публичен достъп	брой	19	19	19
4. Изготвени доклади за състоянието на околната среда	брой	10	10	10

5. Докладвания до международни институции*	брой	27	28	27

** Докладванията по някои международни програми, директиви и конвенции не е ежегодно, а на период от няколко години.*

Информация за наличността и качеството на данните

Данните за показателите за политиката в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост се събират и/или са налични в ИАОС, която е отговорна за извършване на пробонабирането и анализите, методическото, материално-техническото и програмно-информационното обезпечаване на дейността на системата.

Пълната информация за показателите за изпълнение се намира в МОСВ и ИАОС. Частична информация на регионално ниво има и в РИОСВ, ДНП. Данни за качеството на водите на басейново ниво е налична в БД.

IV. ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА ПРОЕКТОБЮДЖЕТА ЗА 2026 г. и НА АКТУАЛИЗИРАНАТА БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2027-2028 г.

Описание на приходите

ПРИХОДИ (в хил. евро.)	***Закон 2025 г.***	***Прогноза 2026 г.***	***Прогноза 2027 г.***	***Прогноза 2028 г.***
Общо приходи:	**25 977,5**	**26 221,9**	**26 411,0**	**26 386,2**
Данъчни приходи	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
Неданъчни приходи	*25 977,50*	*26 221,9*	*26 411,0*	*26 386,2*
Приходи и доходи от собственост	2 965,50	2 984,80	2 984,80	2 984,80
Приходи от държавни такси	22 709,10	22 804,60	22 955,70	22 900,80
Глоби, санкции и наказателни лихви	851,30	892,7	892,7	947,7
Други приходи	*-1 787,00*	*-1 784,40*	*-1 752,90*	*-1 784,40*
Внесени ДДС и други данъци върху продажбите	*-530,10*	*-557,90*	*-559,80*	*-561,70*
Приходи от концесии	*1 768,70*	*1 882,10*	*1 890,50*	*1 899,00*

Планираните приходи за прогнозната 2026 г. са в размер на 26 221,9 хил. евро, за прогнозната 2027 г. – 26 411,0 хил. евро и за 2028 г.- 26 386,2 хил.евро.

Приходите по бюджета на МОСВ се формират от приходи от калкулации за разходи по контрола и извършени лабораторни анализи, приходи от държавни такси, глоби, санкции, лихви, други неданъчни приходи и приходи от концесии.

Приходите от държавни такси, постъпват на основание ПМС № 136/30.11.2012 г., с което е приета Тарифа за таксите, които се събират в системата на Министерството на околната среда и водите и на основание Закона за водите, чл. 196, ал.1.

Постъпващите приходи от глоби, санкции и наказателни лихви се формират от глоби и санкции на физически и юридически лица, във връзка с неизпълнение на екологичното законодателство. Неизплатените в доброволния срок за изпълнение се предават на Националната агенция по приходите (НАП) за принудително събиране.

Формираните „Други неданъчни приходи” са приходи по ЗДОИ, кито се получават от застрахователни обезщетения, реализирани курсови разлики от продажба на валута, суми по влезли в сила наказателни постановления принудително събрани от НАП и отчетени съгласно т. 74 от ДДС 12/2009 г. за реда и начина за събиране и отчитане на средствата по публични и частни държавни вземания.

Във връзка с чл. 57, ал. 1 от Закона за ограничаване изменението на климата, дирекция „Политика по изменение на климата“ на Министерство на околната среда и водите, предоставя прогнозни разчети за средства от продажбата на квоти за емисии на парникови газове по Закона за ограничаване изменението на климата, за периода 2026-2028 г.

Прогнозните тръжни количества за страната са по консервативна оценка и са базирани на анализ и моделиране, представено от Европейската комисия за отделните държави членки. За прогнозираните количества през 2026 г. е предвидено намалението на квоти, резултат от функционирането на резерва за стабилност на пазара, както за инсталациите, така и за авиацията.

В момента текат преговори по предложението на Европейската комисия за Многогодишната финансова рамка (МФР) за 2028-2034 г. и системата на собствените ресурси на ЕС. В рамките на тези преговори се предвижда 30 % от приходите, резултат от търговия с емисии на парникови газове на съответните държави членки, ежегодно да постъпват в бюджета на ЕС, а не в националните бюджети. Предвид, че МОСВ няма категорична информация как ще се развитият преговорите по темата, в таблицата сме представили и хипотеза за приходи, при приемане на системата за собствени ресурси, в настоящия ѝ вариант, а именно намаляване на приходите с 30 %.

	Прогнозни тръжни количества квоти		**Прогнозна цена (евро)**	**Очаквани приходи**	
	Инсталации (чл. 55 ал. 4 от ЗОИК)	Авиация (чл. 55 ал. 3 от ЗОИК)		Инсталации (евро)	Авиация (евро)
2026	9 000 000	140 000	74	666 000 000	10 360 000
2027	9 500 000	130 000	80	760 000 000	10 400 000
2028	9 000 000	120 000	90	810 000 000	10 800 000

Описание на разходите

Отчет 2023 г.

Код*	**ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ/ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ (Отчет 2023 г.) (в хил.евро)**	**Консолидирани разходи**			**Ведомствени разходи**			**Администрирани разходи**		
		Общо разходи	*По бюджета на ПРБ*	*По други бюджети и сметки за средства от ЕС*	Общо ведомствени	*По бюджета на ПРБ*	*По други бюджети и сметки за средства от ЕС*	Общо администрирани	*По бюджета на ПРБ*	*По други бюджети и сметки за средства от ЕС*
1900.00.00	**Общо разходи**	**481 933,5**	**54 133,2**	**427 800,3**	**53 862,7**	**53 862,7**	**0,0**	**428 070,8**	**270,5**	**427 800,3**
1900.01.00	**Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда**	**285 296,8**	**20 266,6**	**265 030,2**	**19 996,1**	**19 996,1**	**0,0**	**265 300,7**	**270,5**	**265 030,2**

1900.01.01	Бюджетна програма "Оценка, управление и опазване на водите на Република България"	138 093,6	*5 076,1*	133 017,5	5 076,1	*5 076,1*	0,0	133 017,5	*0,0*	133 017,5
1900.01.02	Бюджетна програма „Интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите“	11 276,6	*3 685,6*	7 591,0	3 685,6	*3 685,6*	0,0	7 591,0	*0,0*	7 591,0
1900.01.03	Бюджетна програма „Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух“	59 330,1	*1 267,2*	58 062,9	1 267,2	*1 267,2*	0,0	58 062,9	*0,0*	58 062,9
1900.01.04	Бюджетна програма „Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси“	37 775,6	*6 440,9*	31 334,7	6 170,4	*6 170,4*	0,0	31 605,2	*270,5*	31 334,7
1900.01.05	Бюджетна програма „Информиране, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол“	2 488,5	*941,2*	1 547,3	941,2	*941,2*	0,0	1 547,3	*0,0*	1 547,3
1900.01.06	Бюджетна програма „Оценка и управление на въздействието върху околната среда“	2 768,0	*2 419,3*	348,7	2 419,3	*2 419,3*	0,0	348,7	*0,0*	348,7
1900.01.07	Бюджетна програма „Управление на дейностите по изменение на климата“	33 564,4	*436,3*	33 128,1	436,3	*436,3*	0,0	33 128,1	*0,0*	33 128,1
1900.02.00	**Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост**	**9 566,4**	**9 501,7**	**64,7**	**9 501,7**	**9 501,7**	**0,0**	**64,7**	**0,0**	**64,7**
1900.02.01	Бюджетна програма „Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост“	9 566,4	*9 501,7*	64,7	9 501,7	*9 501,7*	0,0	64,7	*0,0*	64,7
1900.03.00	**Други бюджетни програми**	**12 981,5**	**12 852,9**	**128,6**	**12 852,9**	**12 852,9**	**0,0**	**128,6**	**0,0**	**128,6**
1900.03.01	Бюджетна програма „Дейности по метеорология, хидрология и агрометеорология“	12 981,5	*12 852,9*	128,6	12 852,9	*12 852,9*	*0,0*	128,6	*0,0*	128,6
1900.04.00	**Бюджетна програма „Администрация“**	**174 088,8**	**11 512,0**	**162 576,8**	**11 512,0**	**11 512,0**	**0,0**	**162 576,8**	**0,0**	**162 576,8**

Отчет 2024 г.

Код*	**ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ/ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ (отчет 2024 г.) (в хил. евро)**	**Консолидирани разходи**			**Ведомствени разходи**			**Администрирани разходи**		
		Общо разходи	*По бюджета на ПРБ*	*По други бюджети и сметки за средства от ЕС*	Общо ведомствени	*По бюджета на ПРБ*	*По други бюджети и сметки за средства от ЕС*	Общо администрирани	*По бюджета на ПРБ*	*По други бюджети и сметки за средства от ЕС*
1900.00.00	**Общо разходи**	**323 830,5**	**62 678,6**	**261 151,8**	**60 632,8**	**60 632,8**	**0,0**	**263 197,7**	**2 045,9**	**261 151,8**
1900.01.00	**Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда**	**272 454,8**	**23 651,1**	**248 803,7**	**23 514,0**	**23 514,0**	**0,0**	**248 940,8**	**137,1**	**248 803,7**
1900.01.01	Бюджетна програма "Оценка, управление и опазване на водите на Република България"	134 203,1	*6 971,0*	127 232,1	6 971,0	*6 971,0*	0,0	127 232,1	*0,0*	127 232,1
1900.01.02	Бюджетна програма „Интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите“	33 168,5	*2 205,1*	30 963,4	2 205,1	*2 205,1*	0,0	30 963,4	*0,0*	30 963,4
1900.01.03	Бюджетна програма „Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух“	41 208,0	*1 561,4*	39 646,6	1 561,4	*1 561,4*	0,0	39 646,6	*0,0*	39 646,6
1900.01.04	Бюджетна програма „Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси“	20 359,4	*7 640,3*	12 719,1	7 503,2	*7 503,2*	0,0	12 856,2	*137,1*	12 719,1
1900.01.05	Бюджетна програма „Информиране, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и	4 144,8	*1 078,7*	3 066,1	1 078,7	*1 078,7*	0,0	3 066,1	*0,0*	3 066,1

	прилагане на механизмите за контрол“									
1900.01.06	Бюджетна програма „Оценка и управление на въздействието върху околната среда“	3 149,8	*3 149,8*	0,0	3 149,8	*3 149,8*	0,0	0,0	*0,0*	0,0
1900.01.07	Бюджетна програма „Управление на дейностите по изменение на климата“	36 221,2	*1 044,8*	35 176,4	1 044,8	*1 044,8*	0,0	35 176,4	*0,0*	35 176,4
1900.02.00	**Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост**	**9 205,5**	**8 449,7**	**755,8**	**8 449,7**	**8 449,7**	**0,0**	**755,8**	**0,0**	**755,8**
1900.02.01	Бюджетна програма „Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост“	9 205,5	*8 449,7*	755,8	8 449,7	*8 449,7*	0,0	755,8	*0,0*	755,8
1900.03.00	**Други бюджетни програми**	**14 416,4**	**14 312,3**	**104,2**	**12 403,5**	**12 403,5**	**0,0**	**2 013,0**	**1 908,8**	**104,2**
1900.03.01	Бюджетна програма „Дейности по метеорология, хидрология и агрометеорология“	14 416,4	*14 312,3*	104,2	12 403,5	*12 403,5*	0,0	2 013,0	*1 908,8*	104,2
1900.04.00	**Бюджетна програма „Администрация“**	**27 753,7**	***16 265,6***	**11 488,1**	**16 265,6**	***16 265,6***	**0,0**	**11 488,1**	***0,0***	**11 488,1**

Закон 2025 г.

Код*	**ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ/ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ (Закон 2025 г.) (в хил. евро.)**	**Консолидирани разходи**			**Ведомствени разходи**			**Администрирани разходи**		
		Общо разходи	*По бюджета на ПРБ*	*По други бюджети и сметки за средства от ЕС*	Общо ведомствени	*По бюджета на ПРБ*	*По други бюджети и сметки за средства от ЕС*	Общо администрирани	*По бюджета на ПРБ*	*По други бюджети и сметки за средства от ЕС*
1900.00.00	**Общо разходи**	**114 121,9**	**75 453,0**	**38 668,8**	**73 179,1**	**73 179,1**	**0,0**	**40 942,7**	**2 273,9**	**38 668,8**
1900.01.00	**Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда**	**66 824,7**	**31 070,9**	**35 753,8**	**30 886,8**	**30 886,8**	**0,0**	**35 937,9**	**184,1**	**35 753,8**
1900.01.01	Бюджетна програма "Оценка, управление и опазване на водите на Република България"	26 732,5	*6 523,7*	20 208,8	6 523,7	*6 523,7*	0,0	20 208,8	*0,0*	20 208,8
1900.01.02	Бюджетна програма „Интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите“	6 533,1	*2 756,1*	3 777,0	2 756,1	*2 756,1*	0,0	3 777,0	*0,0*	3 777,0
1900.01.03	Бюджетна програма „Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух“	1 939,8	*1 939,8*	0,0	1 939,8	*1 939,8*	0,0	0,0	*0,0*	0,0
1900.01.04	Бюджетна програма „Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси“	14 857,1	*13 772,2*	1 084,9	13 588,1	*13 588,1*	0,0	1 269,0	*184,1*	1 084,9
1900.01.05	Бюджетна програма „Информиране, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол“	3 087,9	*1 298,4*	1 789,5	1 298,4	*1 298,4*	0,0	1 789,5	*0,0*	1 789,5
1900.01.06	Бюджетна програма „Оценка и управление на въздействието върху околната среда“	3 459,8	*3 360,2*	99,6	3 360,2	*3 360,2*	0,0	99,6	*0,0*	99,6
1900.01.07	Бюджетна програма „Управление на дейностите по изменение на климата“	10 214,6	*1 420,5*	8 794,1	1 420,5	*1 420,5*	0,0	8 794,1	*0,0*	8 794,1
1900.02.00	**Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост**	**10 160,3**	**10 125,1**	**35,2**	**10 125,1**	**10 125,1**	**0,0**	**35,2**	**0,0**	**35,2**
1900.02.01	Бюджетна програма „Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост“	10 160,3	*10 125,1*	35,2	10 125,1	*10 125,1*	0,0	35,2	*0,0*	35,2
1900.03.00	**Други бюджетни програми**	**17 685,0**	**17 685,0**	**0,0**	**15 595,2**	**15 595,2**	**0,0**	**2 089,8**	**2 089,8**	**0,0**

1900.03.01	Бюджетна програма „Дейности по метеорология, хидрология и агрометеорология“	17 685,0	*17 685,0*	0,0	15 595,2	*15 595,2*	0,0	2 089,8	*2 089,8*	0,0
1900.04.00	**Бюджетна програма „Администрация“**	19 451,8	*16 572,0*	2 879,8	16 572,0	*16 572,0*	0,0	2 879,8	*0,0*	2 879,8

Проект 2026 г.

Код*	**ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ/ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ (Проект 2026 г.) (в хил. евро.)**	**Консолидирани разходи**			**Ведомствени разходи**			**Администрирани разходи**		
		Общо разходи	*По бюджета на ПРБ*	*По други бюджети и сметки за средства от ЕС*	Общо ведомствени	*По бюджета на ПРБ*	*По други бюджети и сметки за средства от ЕС*	Общо администрирани	*По бюджета на ПРБ*	*По други бюджети и сметки за средства от ЕС*
1900.00.00	**Общо разходи**	**355 109,3**	**77 774,1**	**277 335,2**	**75 466,8**	**75 466,8**	**0,0**	**279 642,5**	**2 307,3**	**277 335,2**
1900.01.00	**Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда**	**296 255,1**	**28 831,9**	**267 423,2**	**28 647,8**	**28 647,8**	**0,0**	**267 607,3**	**184,1**	**267 423,2**
1900.01.01	Бюджетна програма "Оценка, управление и опазване на водите на Република България"	131 369,7	*6 704,4*	124 665,3	6 704,4	*6 704,4*	0,0	124 665,3	*0,0*	124 665,3
1900.01.02	Бюджетна програма „Интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите“	33 349,2	*2 821,4*	30 527,8	2 821,4	*2 821,4*	0,0	30 527,8	*0,0*	30 527,8
1900.01.03	Бюджетна програма „Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух“	67 025,8	*2 027,1*	64 998,7	2 027,1	*2 027,1*	0,0	64 998,7	*0,0*	64 998,7
1900.01.04	Бюджетна програма „Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси“	35 797,6	*10 678,4*	25 119,2	10 494,3	*10 494,3*	0,0	25 303,3	*184,1*	25 119,2
1900.01.05	Бюджетна програма „Информиране, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол“	3 040,3	*1 429,8*	1 610,5	1 429,8	*1 429,8*	0,0	1 610,5	*0,0*	1 610,5
1900.01.06	Бюджетна програма „Оценка и управление на въздействието върху околната среда“	4 011,4	*3 828,0*	183,4	3 828,0	*3 828,0*	0,0	183,4	*0,0*	183,4
1900.01.07	Бюджетна програма „Управление на дейностите по изменение на климата“	21 661,1	*1 342,8*	20 318,3	1 342,8	*1 342,8*	0,0	20 318,3	*0,0*	20 318,3
1900.02.00	**Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост**	**10 853,8**	**10 853,8**	**0,0**	**10 853,8**	**10 853,8**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
1900.02.01	Бюджетна програма „Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост“	10 853,8	*10 853,8*	0,0	10 853,8	*10 853,8*	0,0	0,0	*0,0*	0,0
1900.03.00	**Други бюджетни програми**	**19 497,9**	**19 497,9**	**0,0**	**17 374,7**	**17 374,7**	**0,0**	**2 123,2**	**2 123,2**	**0,0**
1900.03.01	Бюджетна програма „Дейности по метеорология, хидрология и агрометеорология“	19 497,9	*19 497,9*	0,0	17 374,7	*17 374,7*	0,0	2 123,2	*2 123,2*	0,0
1900.04.00	**Бюджетна програма „Администрация“**	28 502,5	*18 590,5*	9 912,0	18 590,5	*18 590,5*	0,0	9 912,0	*0,0*	9 912,0

Прогноза за 2027 г

Код*	**ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ/ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ (Прогноза за 2027 г.) (в хил. евро.)**	**Консолидирани разходи**			**Ведомствени разходи**			**Администрирани разходи**		
		Общо разходи	*По бюджета на ПРБ*	*По други бюджети и сметки за средства от ЕС*	Общо ведомствени	*По бюджета на ПРБ*	*По други бюджети и сметки за средства от ЕС*	Общо администрирани	*По бюджета на ПРБ*	*По други бюджети и сметки за средства от ЕС*
1900.00.00	**Общо разходи**	**476 038,3**	**74 554,0**	**401 484,3**	**72 246,7**	**72 246,7**	**0,0**	**403 791,6**	**2 307,3**	**401 484,3**

1900.01.00	**Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда**	**419 945,3**	**28 655,3**	**391 290,0**	**28 471,2**	**28 471,2**	**0,0**	**391 474,1**	**184,1**	**391 290,0**
1900.01.01	Бюджетна програма "Оценка, управление и опазване на водите на Република България"	200 841,2	*6 650,4*	194 190,8	6 650,4	*6 650,4*	0,0	194 190,8	*0,0*	194 190,8
1900.01.02	Бюджетна програма „Интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите“	52 223,7	*2 789,3*	49 434,4	2 789,3	*2 789,3*	0,0	49 434,4	*0,0*	49 434,4
1900.01.03	Бюджетна програма „Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух“	60 405,5	*1 920,4*	58 485,1	1 920,4	*1 920,4*	0,0	58 485,1	*0,0*	58 485,1
1900.01.04	Бюджетна програма „Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси“	42 584,7	*10 680,6*	31 904,1	10 496,5	*10 496,5*	0,0	32 088,2	*184,1*	31 904,1
1900.01.05	Бюджетна програма „Информиране, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол“	2 672,1	*1 368,9*	1 303,2	1 368,9	*1 368,9*	0,0	1 303,2	*0,0*	1 303,2
1900.01.06	Бюджетна програма „Оценка и управление на въздействието върху околната среда“	4 076,4	*4 076,4*	0,0	4 076,4	*4 076,4*	0,0	0,0	*0,0*	0,0
1900.01.07	Бюджетна програма „Управление на дейностите по изменение на климата“	57 141,7	*1 169,3*	55 972,4	1 169,3	*1 169,3*	0,0	55 972,4	*0,0*	55 972,4
1900.02.00	**Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост**	**10 553,5**	**10 553,5**	**0,0**	**10 553,5**	**10 553,5**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
1900.02.01	Бюджетна програма „Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост“	10 553,5	*10 553,5*	0,0	10 553,5	*10 553,5*	0,0	0,0	*0,0*	0,0
1900.03.00	**Други бюджетни програми**	**19 505,9**	**19 505,9**	**0,0**	**17 382,7**	**17 382,7**	**0,0**	**2 123,2**	**2 123,2**	**0,0**
1900.03.01	Бюджетна програма „Дейности по метеорология, хидрология и агрометеорология“	19 505,9	*19 505,9*	0,0	17 382,7	*17 382,7*	0,0	2 123,2	*2 123,2*	0,0
1900.04.00	**Бюджетна програма „Администрация“**	26 033,6	*15 839,3*	10 194,3	15 839,3	*15 839,3*	0,0	10 194,3	*0,0*	10 194,3

Прогноза за 2028 г

Код*	**ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ/ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ (Прогноза за 2028 г.) (в хил. евро.)**	**Консолидирани разходи**			**Ведомствени разходи**			**Администрирани разходи**		
		Общо разходи	*По бюджета на ПРБ*	*По други бюджети и сметки за средства от ЕС*	Общо ведомствени	*По бюджета на ПРБ*	*По други бюджети и сметки за средства от ЕС*	Общо администрирани	*По бюджета на ПРБ*	*По други бюджети и сметки за средства от ЕС*
1900.00.00	**Общо разходи**	**480 773,3**	**79 420,3**	**401 353,0**	**77 113,0**	**77 113,0**	**0,0**	**403 660,3**	**2 307,3**	**401 353,0**
1900.01.00	**Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда**	**419 699,4**	**28 593,2**	**391 106,2**	**28 409,1**	**28 409,1**	**0,0**	**391 290,3**	**184,1**	**391 106,2**
1900.01.01	Бюджетна програма "Оценка, управление и опазване на водите на Република България"	180 302,5	*6 637,3*	173 665,2	6 637,3	*6 637,3*	0,0	173 665,2	*0,0*	173 665,2
1900.01.02	Бюджетна програма „Интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите“	57 365,2	*2 789,6*	54 575,6	2 789,6	*2 789,6*	0,0	54 575,6	*0,0*	54 575,6
1900.01.03	Бюджетна програма „Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух“	74 528,2	*1 920,4*	72 607,8	1 920,4	*1 920,4*	0,0	72 607,8	*0,0*	72 607,8
1900.01.04	Бюджетна програма „Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси“	34 187,0	*10 631,3*	23 555,7	10 447,2	*10 447,2*	0,0	23 739,8	*184,1*	23 555,7

1900.01.05	Бюджетна програма „Информиране, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол“	2 672,1	*1 368,9*	1 303,2	1 368,9	*1 368,9*	0,0	1 303,2	*0,0*	1 303,2
1900.01.06	Бюджетна програма „Оценка и управление на въздействието върху околната среда“	4 076,4	*4 076,4*	0,0	4 076,4	*4 076,4*	0,0	0,0	*0,0*	0,0
1900.01.07	Бюджетна програма „Управление на дейностите по изменение на климата“	66 568,0	*1 169,3*	65 398,7	1 169,3	*1 169,3*	0,0	65 398,7	*0,0*	65 398,7
1900.02.00	**Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост**	**11 947,6**	**11 947,6**	**0,0**	**11 947,6**	**11 947,6**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
1900.02.01	Бюджетна програма „Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост“	11 947,6	*11 947,6*	0,0	11 947,6	*11 947,6*	0,0	0,0	*0,0*	0,0
1900.03.00	**Други бюджетни програми**	**19 505,9**	**19 505,9**	**0,0**	**17 382,7**	**17 382,7**	**0,0**	**2 123,2**	**2 123,2**	**0,0**
1900.03.01	Бюджетна програма „Дейности по метеорология, хидрология и агрометеорология“	19 505,9	*19 505,9*	0,0	17 382,7	*17 382,7*	0,0	2 123,2	*2 123,2*	0,0
1900.04.00	**Бюджетна програма „Администрация“**	29 620,4	*19 373,6*	10 246,8	19 373,6	*19 373,6*	0,0	10 246,8	*0,0*	10 246,8

Описание на финансирането на консолидираните разходи

Финансиране на консолидираните разходи, обхванати в програмния бюджет *(хил. евро.)*	***Проект 2026 г.***	***Прогноза 2027 г.***	***Прогноза 2028 г.***
Общо консолидирани разходи:	**355 109,3**	**476 038,3**	**480 773,3**
Общо разчетено финансиране:	355 109,3	476 038,3	480 773,3
Бюджет на ПРБ	**77 774,1**	**74 554,0**	**79 420,3**
Други бюджети и сметки за средства от ЕС, в т.ч. от:	277 335,2	401 484,3	401 353,0
• ***Централен бюджет, в т.ч.:***	**49,5**	**39,1**	**28,7**
Държавни инвестиционни заеми	49,5	39,1	28,7
□ ***Сметки за средства от Европейския съюз*** **(ССЕС на НФ и на ДФЗ)**	242 097,4	352 266,6	352 885,0
□ ***Други програми и инициативи, по които Република България е страна-партньор, за които се прилага режимът на сметките за средства от Европейския съюз в т.ч.***	76,7	71,6	
Програма за отстраняване на минали екологични щети	183,4		
Национален доверителен еко фонд	2 496,0	4 315,0	4 615,0
Други бюджетни организации, включени в консолидираната фискална програма - БАН	345,1	345,1	0,0
Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	32 087,1	44 446,9	43 824,3

Капиталовите разходи за проекти, свързани с административната дейност са предвидени по проектобюджета на МОСВ за 2026 г. и бюджетната прогноза за периода 2027-2028 г., са включени в приложение № 2иа.

Планираните средства за капиталови разходи за сметка на средства от ЕС са включени по представените приложения №9а за Програма „Околна среда 2021-2027 г.“, по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство.

V. ОПИСАНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ ПРОГРАМИ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ

ПО ВЕДОМСТВЕНИ И АДМИНИСТРИРАНИ РАЗХОДИ

V.I.1. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.01 „ОЦЕНКА, УПРАВЛЕНИЕ И ОПАЗВАНЕ НА ВОДИТЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ“

Цели на бюджетната програма

Програмата допринася за предотвратяване или намаляване на въздействието от човешка дейност върху повърхностните и подземните води.

Основната цел на политиката по управление на водите е интегрирано управление на водите, в т.ч. опазване и подобряване състоянието на водите, постигане и поддържане на добро количествено, химично и екологично състояние на водните тела на територията на Република България и на околната среда в морските води и предотвратяване или намаляване на неблагоприятните последици от вредното въздействие на водите.

Ключова за изпълнението е координацията с ведомствата, осъществяващи държавната политика в икономическите сектори, във връзка с изпълнение на изискванията на законодателството на Европейския съюз и на международни споразумения в областта на управлението на водите, както и разработване и съгласуване на политики, стратегии и програми.

Дейностите са насочени към постигане и прилагане на целенасочена и устойчива политика, за да се гарантира устойчиво потребление на безценния воден ресурс. Ключовите мерки за постигане и поддържане на доброто състояние на водните тела на територията на страната са заложени в Планове за управление на речните басейни (ПУРБ) за периода 2022-2027 г. Мерки за намаляване на неблагоприятните последици от наводнения за човешкото здраве, стопанската дейност и околната среда остават основен акцент в Планове за управление на риска от наводнения (ПУРН) за периода 2022-2027 г. За същия период се изпълняват и мерките от Стратегията за опазване на околната среда в морските води на Черно море на Република България. Дейности са насочени към създаване на условия за максимално ефективното оползотворяване на минералните води в интерес на гражданите и в съответствие с приоритетите за развитие на общините, както и при зачитане интересите на бизнеса и на държавата.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ **1900.01.01 Бюджетна програма „Оценка, управление и опазване на водите на Република България“**	**Целева стойност**			
Показатели за изпълнение	**Мерна единица**	***Проект 2026 г.***	***Прогноза 2027 г.***	***Прогноза 2028 г.***
1. Издадени административни актове по реда на ЗВ (разрешителни, решения, заповеди за СОЗ, УЕР и др.)	брой	1500	1500	1500
2. Оперативно управление на водите на национално ниво – изготвяне на режимни графици и информация за състоянието на водите в комплексните и значими язовири	брой	30	30	30
3. Осъществена контролна дейност съгласно ЗВ	брой проверки	9300	9300	9300
4. Приходи от такси, събирани по реда на ЗВ	млн. лв.	40	40	40
5. Концесии за добив на минерална вода	брой	13	13	13
6. Стопанисвани водовземни съоръжения за минерална вода – изключителна държавна собственост	брой	140	140	140
7. Стартирали/ в изпълнение/ завършени мерки от ПУРБ	брой	140	140	140
8. Изпълнение на мониторинговите програми от ПУРБ	%	100	100	100
9. Стартирали/ в изпълнение/ завършени мерки от ПУРН	брой	60	60	60

10. Извършени проверки за изпълнение на мерките, включени в ПУРБ и ПУРН	брой	950	950	950
11. Стартирали/ в изпълнение/ завършени мерки от Морската стратегия	брой	7	7	7
12. Изпълнение на програмите за мониторинг на морските води	%	100	100	100
13. Изготвяне на законови и подзаконови нормативни актове, в т.ч. изменения и допълнения	брой	1	1	1
14. Изготвени и предоставени национални доклади до ЕК и ЕОС, изисквани съгласно европейското законодателство	брой	1	1	1
15. Срещи, консултации, кореспонденция по линия на международното сътрудничество, във връзка с прилагане на европейското законодателство и националната политика по управление на водите (споразумения, международни конвенции, политики, стратегии и програми за управление на трансграничните води)	брой	20	20	20

<u>Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата</u>

Идентифицираните външни фактори, които могат да породят риск за неизпълнение на целите на програмата и прогнозираните целеви стойности на показателите, са:

- Определяне на разходен таван без отчитане и приоритизиране на дейностите, които следва да се изпълнят;
- Липса на интегриране на отрасловите политики към политиката по водите и неизпълнение на мерки от приетите ПУРБ и ПУРН от съответните компетентни органи (предвид приемането на ПУРБ и ПУРН с изискване за финансиране на мерките в рамките на бюджетите на отговорните институции);
- Липса на финансова обезпеченост за изпълнение на програмите от мерки, заложени в ПУРБ, ПУРН и Морската стратегия;
- Липса на финансова обезпеченост и/или неизпълнение на програмите за мониторинг на количеството на водите, както и предвидения мониторинг на химичното и екологичното състояние на водите и осигуряване на необходимите данни за извършване на оценките за състоянието на повърхностните и подземните води;
- Недостатъчна финансова обезпеченост за изпълнение на програмите за мониторинг на крайбрежните морски води и осигуряване на необходимите данни за извършване на оценките за състоянието на тези води;
- Липса на финансова обезпеченост за изпълнение на програмите за мониторинг на морската околна среда и осигуряване на необходимите данни за състоянието на морската околна среда;
- Неизпълнение и/или ненавременно изпълнение на дейности, възложени чрез обществени поръчки (най-често свързани със специализирани изследвания и проучвания за територията на страната).

Описаните външни фактори могат да доведат до неизпълнение на някои от задълженията на Република България съгласно европейското законодателство и съответно, до опасност от налагане на санкции от страна на Съда на ЕС.

<u>Информация за наличността и качеството на данните</u>

Посочените целеви стойности и тяхното отчитане се базират на информация, налична в МОСВ и предоставена от компетентните дирекции, ИАОС и регионалните структури – БД, РИОСВ.

<u>Предоставяни по програмата продукти/услуги</u>

- **Изпълнение на оперативни дейности и издаване на административни актове**

Дейностите за предостяване на услугата са насочени основно към процедиране/издаване на административни актове (разрешителни, решения, заповеди и др.) по реда на ЗВ. Осъществяването на контролната дейност е ключова задача в изпълнение на политиката по управление на водите и постигане/поддържане на добро състояние на водите на територията на страната. Не на последно място е информационното осигуряване на управлението на водите.

- **Управление на комплексните и значими язовири**

За управлението на водите в комплексните и значими язовири се съставят годишен и месечни графици за използване на водите в съответствие с издадените разрешителни за водовземане. С годишния график се определя стратегията за използване на водите им през годината. Месечните графици се съставят на основата на актуализирана информация и определят водни обеми за използване от различните водоползватели.

- **Управление на минералните води**

Дейностите се осъществяват чрез: предоставяне на разрешителни за водовземане и концесии за добив на минерална вода; осъществяване на контрол по разрешителни и изпълнението на концесионните договори; утвърждаване на експлоатационни ресурси на минералните води; определяне на санитарно-охранителните зони около водовземните съоръжения за минерална вода; поддържане на водовземните съоръжения и санитарно-охранителните зони на минералните води, които не са предоставени за управление и ползване от общини; безвъзмездно предоставяне за управление и ползване на общините на находища на минерална вода – изключителна държавна собственост.

- **Координиране на изпълнението на мерките от ПУРБ/ актуализация на ПУРБ**

В периода 2026-2028 г. усилията ще бъдат насочени, както към координиране на изпълнението на мерките от ПУРБ 2022-2027 г., така и към актуализацията на ПУРБ за периода 2028-2033 г. Основните дейности са свързани с разработването и изпълнението на ПУРБ, в т.ч. планиране и изпълнение на програмите за мониторинг за състоянието на водите; планиране на мерките в ПУРБ и изпълнение на мерките в програмите от мерки в ПУРБ, вкл. в секторните политики за използване на водите; координиране изпълнението на мерките от ПУРБ в икономическите сектори, оказващи натиск върху състоянието на водите; прилагане на държавната политика за управление на водите на басейново ниво и постигане на ефекта от изпълнението на програмите от мерки в ПУРБ.

- **Координиране на изпълнението на мерките от ПУРН/ актуализация на ПУРН**

В периода 2026-2028 г. усилията ще бъдат насочени към координиране на изпълнението на програмите от мерки в ПУРН 2022-2027 г., стартиране на актуализацията на ПУРН за периода 2028-2033 г. за четирите района за басейново управление в съответствие с чл. 14, т. 1 от Директивата за наводненията.

- **Координиране на изпълнението на Програмата от мерки от Морската стратегия/ актуализация на Морската стратегия**

В периода 2026-2028 г. усилията ще бъдат насочени, както към координиране на изпълнението на мерките от Морската стратегия 2022-2027 г., така и към актуализацията на Морската стратегия за периода 2028-2033 г.

Дейностите основно са свързани с участие и методическо ръководство при разработването/актуализацията и прилагането на Морската стратегия, както и изпълнение на Програмата за мониторинг на морските, включително крайбрежните морски води.

- **Разработване и реализиране на политика в областта на водите, насочена към защита на националните интереси и съгласувани с другите държави политики, програми и стратегии за управление на водите**

Дейностите за предоставяне на услугата са свързани с участие, съвместно с други държави, в разработването и съгласуването на политики, стратегии и програми, свързани с управлението на речните басейни, управлението на риска от наводнения и Морската стратегия. Изготвянето/координирането на национални доклади до ЕК, изисквани съгласно европейското законодателство, е задача от първостепенно значение за осъществяване на политиката в областта на управление на водите.

<u>Организационни структури, участващи в програмата, и отговорност за изпълнението на програмата</u>

Дирекция УВ:

- осъществява държавната политика за управление на водите на национално ниво, вкл. управление на риска от наводнения, координира, контролира и ръководи методически дейността на БД при изпълнение на задълженията им и прилагане на държавната политика на басейново ниво;
- осъществява държавната политика в областта на минералните води, вкл. във връзка с предоставяне и контролиране на концесии за добив на минерални води – изключителна държавна собственост;
- участва в разработването и прилагането на нормативни и административни актове и осъществява дейности по разработване и прилагане на национални стратегии, планове и програми, свързани с управлението на водите, както и координация и контрол на изпълнението им;
- осъществява международно сътрудничество във връзка с прилагане на европейското законодателство и националната политика по управление на водите.

Главна дирекция ОПОС е отговорна за цялостното управление и изпълнение на Оперативната програма в съответствие с принципа на ЕС за добро финансово управление. Организира процедури за набиране на проектни предложения и гарантира избирането на проектни предложения за финансиране в съответствие с критериите за избор на проекти по Оперативната програма; обявява крайните резултати от оценката и избора на проектните предложения; съгласува договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за проекта с бенефициентите.

Дирекция КВЕСМС, в сътрудничество с дирекция УВ, осъществява дейностите в областта на водите по международното сътрудничество, координацията по въпросите на ЕС, програмите и проектите с международно участие.

Дирекция „Правна“ участва с експертиза в разработването на проекти на нормативни актове; осъществява процесуалното представителство на министерството пред съдилищата; изготвя проекти на договори и съгласува по законосъобразност договорите, изготвени от дирекция УВ, или предложени такива от други лица и организации.

Дирекция ОП организира и изпълнява дейности във връзка с планирането, подготовката и провеждането на процедурите за възлагане на обществени поръчки, сключването на договорите за изпълнението им и изготвя план-график за провеждането им.

Дирекция НКЦ осъществява контрол и предоставя информация за изпълнението на месечните графици за водовземане от комплексните и значими язовири по Приложение № 1 към ЗВ; осъществява общо и методическо ръководство, координация и контрол на дейността на басейновите дирекции при провеждане на процедури по издаване, изменение, продължаване, прекратяване на разрешителни по реда на ЗВ; координира и анализира дейността на басейновите дирекции при осъществяване на контролните им функции по отношение на състоянието и проводимостта на речните легла.

Басейновите дирекции провеждат държавната политика на територията на съответния район за басейново управление на водите:

- „Дунавски район“ – обхваща водосборните области на реките Искър, Ерма, Нишава, Огоста и западно от Огоста, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом и Дунавски Добруджански реки и водите на река Дунав;
- „Черноморски район“ – обхваща водосборните области на реките, вливащи се в Черно море от северната до южната граница, вкл. вътрешните морски води и териториалното море;
- „Източнобеломорски район“ – за водосборните области на реките Тунджа, Марица, Арда и Бяла река;
- „Западнобеломорски район“ – за водосборните области на реките Места, Струма и Доспат.

Басейновите дирекции разработват ПУРБ и ПУРН за съответния район на басейново управление. БД „Черноморски район“ разработва и актуализира и Стратегия за опазване на околната среда в морските води на Черно море (Морска стратегия). Провеждат процедури за издаване на разрешителни за водовземане и ползване на водни обекти и за определяне на санитарно-охранителни зони, както и на други административни актове по реда на ЗВ; осъществяват контрол съобразно предвиденото в ЗВ и подзаконовите актове към него; стопанисват минералните води – изключителна държавна собственост, които не са предоставени на концесия или на общини; планират и участват в провеждането на мониторинга за състоянието на водните тела, обобщават и анализират данните; осъществяват сътрудничество с компетентните органи за басейново управление на други държави по отношение на управлението на водите в международни райони за басейново управление; поддържат специализирани бази данни, карти, регистри и информационна система за водите; обявяват и поддържат публична информация за състоянието на водите и за дейността на дирекциите.

ИАОС извършва мониторинг на химичното и биологично състояние на повърхностните водни тела и свързаните с това измервания на количеството им и химичното състояние на подземните водни тела; подготвя годишник за състоянието на водите; издава периодичен бюлетин за състоянието на водите в Република България въз основа на данните от проведения мониторинг на екологичното и химичното състояние на водите и данните за количеството на водите, предоставени от НИМХ; създава и поддържа специализирани бази данни, карти, регистри и информационна система за водите. В рамките на изпълнение на задълженията си по ежегодното докладване към ЕАОС, ИАОС предоставя данни по приоритетните потоци: „Качество на водите (повърхностни, подземни и морски)“; „Водни ресурси“; „Емисии“.

РИОСВ осъществяват мониторинга на отпадъчните води и контрола на обектите, формиращи отпадъчни води, както и поддържането на база данни за тези дейности (вкл. актуално състояние на списъците на обектите, които формират емисии на приоритетни и приоритетно опасни вещества, общи и специфични замърсители); параметрите и изпълнението на условията и изискванията в издадените разрешителни за заустване на отпадъчни води и комплексните разрешителни, издадени по реда на ЗООС; контрола на аварийните изпускания на отпадъчни води.

ДНП осъществяват контрола за спазването на забраните и ограниченията в границите на санитарно-охранителните зони и върху компонентите и факторите на околната среда, оказващи влияние върху състоянието на водите в границите на парка.

ПУДООС финансира изграждането на мрежите и изпълнението на мониторинга на водите; изпълнението на проучвания и капиталови разходи, предвидени като мерки в ПУРБ и ПУРН, както и други разходи в обхвата на чл. 197 от ЗВ; дейности, свързани с контрола на водите, услуги от научен и технически характер, експертизи и оценки, възложени от органите за управление на водите; подпомага издръжката на БД и разходите, свързани с материално-техническото осигуряване и текущата дейност и стопанисването на минералните води. БД събират и отчитат получените такси по ЗВ, които се трансферират в полза на ПУДООС. Със събраните средства от таксите ПУДООС финансира реализирането на инфраструктурни

проекти, определени като мерки в ПУРБ и ПУРН, включително: пречиствателни станции за отпадъчни води и канализационни мрежи; малки водоснабдителни мрежи и съоръжения; съоръжения за регулиране на оттока на реките и създаване на водни площи с местно значение; хидротехнически съоръжения за защита от вредното въздействие на водите; съоръжения за защита и опазване на водните ресурси и др.

НИМХ, съгласно чл. 171, ал. 6 от ЗВ, извършва мониторинга на количеството на валежите, подземните и повърхностните води, вкл. наносния отток; прогнозира наводнения и засушавания на територията на страната; осигурява метеорологични прогнози, прогнози за валежите, снеготопенето и наводненията във връзка с управлението на водите и защитата от вредното им въздействие; извършва оценки на тенденциите и създава сценарии за климатични изменения и влиянието им върху ресурсите на повърхностните и подземните води на национално ниво, оценки на количеството на водите в повърхностните и подземните водни тела; осигурява необходимата информация и оценки за количеството на водите за изпълнение на ангажиментите на Република България за докладване към ЕАОС при подготовката на националните доклади по директивите в областта на водите; стопанисва и поддържа пунктовете и станциите за мониторинг на количеството на водите, вкл. тези, включени в системите за ранно предупреждение, предназначени за наблюдение и прогнози на рисковите фактори, които могат да предизвикат наводнение.

ИО-БАН извършва мониторинг на морските води съгласно изискванията на РДВ и РДМС, предвидени в ПУРБ и Морската стратегия, както и разпоредбите на ЗВ

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата

(в хил. евро.)

№	1900.01.01 Бюджетна програма „Оценка, управление и опазване на водите на Република България“ (класификационен код и наименование на бюджетната програма)	Отчет 2023	Отчет 2024	Закон 2025 г.	Проект 2026 г.	Прогноза 2027 г.	Прогноза 2028 г.
	1	2	3	4	5	6	7
I.	**Общо ведомствени разходи:**	**5 076,1**	**6 971,0**	**6 523,7**	**6 704,4**	**6 650,4**	**6 637,3**
	Персонал	3 526,0	4 270,3	4 876,3	4 979,3	5 008,5	5 008,5
	Издръжка	1 364,9	2 415,8	1 531,2	1 580,7	1 580,7	1 580,7
	Капиталови разходи	185,2	285,0	116,2	144,4	61,2	48,1
1	**Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:**	**5 076,1**	**6 971,0**	**6 523,7**	**6 704,4**	**6 650,4**	**6 637,3**
	Персонал	3 526,00	4 270,30	4 876,30	4 979,30	5 008,50	5 008,50
	Издръжка	1 364,90	2 415,80	1 531,20	1 580,70	1 580,70	1 580,70
	Капиталови разходи	185,2	285	116,2	144,4	61,2	48,1
2	**Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
II.	**Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ****	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
III.	**Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС****	**133 017,5**	**127 232,1**	**20 208,8**	**124 665,3**	**194 190,8**	**173 665,2**
1	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	18 807,10	21 623,10	19 863,70	16 530,30	25 841,50	25 218,90
2	Българска академия на науките - трансфер от МОСВ и МОН - трансфер от МОСВ	140,5		345,1	345,1	345,1	
3	ОП "Околна среда" 2014-2020 - бенефициенти МОСВ и ВРБ;	7 467,30	897,4				
4	ОП "Околна среда 2014-2020 г.";	106 519,30	87 478,50				
5	П "Околна среда 2021-2027 г."		17 214,70		107 740,40	167 965,10	148 417,60

	Държавен инвестиционен заем - лихви				49,5	39,1	28,7
12	Трансгранично сътрудничество - проекти	83,3	18,4				
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	**133 017,5**	**127 232,1**	**20 208,8**	**124 665,3**	**194 190,8**	**173 665,2**
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	**5 076,1**	**6 971,0**	**6 523,7**	**6 704,4**	**6 650,4**	**6 637,3**
	Общо разходи (I.+II.+III.):	**138 093,6**	**134 203,1**	**26 732,5**	**131 369,7**	**200 841,2**	**180 302,5**
	Численост на щатния персонал	236	225	250	250	250	250
	Численост на извънщатния персонал	5	5	5	5	5	5

Държавен Инвестиционен Заем

МОСВ обслужва Държавен Инвестиционен Заем (ДИЗ), който е свързан с осъществен Проект „България-регионално и общинско водоснабдяване“, и Договор за финансиране между Република България и Европейска инвестиционна банка-Люксембург от 30.05.2007 г.

Отчитането на разходите за лихви се отразяват като ведомствени по бюджета на МОСВ.

В справката са посочени прогнозните лихви по ДИЗ по години за периода 2026- 2028 г., които се прогнозират като администрирани разходи, а в хода на изпълнение се отчитат като ведомствени разходи по бюджета на МОСВ.

(в хил. евро)

Разходи за лихви	**2026**	**2027**	**2028**
	Проект	**Прогноза**	**Прогноза**
Общо	**49.5**	**39.1**	**28.7**
1. По заеми преди 01.01.	**49.5**	**39.1**	**28.7**

ПУДООС

По БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА: "Оценка, управление и опазване на водите на Р. България"

Разпределение на разходите по години:

По политики и програми	**2025 г.**	**2026 г.**	**2027 г.**	**2028 г.**
1900.01.01Бюджетна програма "Оценка, управление и опазване на водите на Република България"	19 863,70	16 530,30	25 841,50	25 218,90

ПУДООС финансира проекти и дейности в сектор „Управление на водите“, отговарящи на приоритети , приети с решение на УС на ПУДООС, Протокол № 2 от 23.04.2026 г.

За 2026 г. предприятието планира: да извърши ежегодния трансфер по Закона за държавния бюджет за 2026 г. на МОСВ в размер на 3 067 800 евро; да преведе над законовия трансфер средства на ИОАС в размер на 2 653 853 евро, съгласно взето Решение на Управителния съвет, отразено в Протокол № 2 от 23.04.2026 г., да извърши допълнителен трансфер към МОСВ с писмо Изх. № 95-00-1024-9/30.03.2026 г. от МОСВ за предложение за осигуряване на допълнителен трансфер по бюджета на МОСВ за 2026 г.; за проекти и дейности по сключени договори до лимита на програмата.

На база на горния анализ се предвижда през 2026 г. да се разходват средства в размер на 16 530 300 евро.

Заложените средства за програмата осигуряват:
Постигане на изискванията на Директивата за пречистването на градските отпадъчни води 91/271/ЕИО, защита на околната среда от неблагоприятните въздействия на отпадъчните води, чрез изграждане на ПСОВ и довършване на канализационни мрежи, намаляване на водовземането чрез намаляване на загубите на вода в общественото водоснабдяване, подобряване на техническото и

технологичното състояние на водопроводната мрежа, осигуряване непрекъснатост на водоподаването с достатъчна по качество и количество вода за нуждите на потребителите и предотвратяване или намаляване на неблагоприятните последици от вредното въздействие на водите.

Постигане на интегрирано управление на водите, в т. ч. опазване и подобряване състоянието на водите, постигане и поддържане на добро количествено, химично и екологично състояние на водните тела на територията на Република България и на околната среда в морските води.

Разходите се планират в разходен параграф 52-06, но се отчитат като трансфери на касова основа по §§ 64-02, съгласно т.17 на ДДС7/30.06.2014г. на Министерство на финансите, поради характера им - безвъзмездно предоставяне на средства от ПУДООС на общини.

ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА“ 2021-2027 г.

Приоритети по Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

С Решение на ЕК от 7 октомври 2022 г. е одобрена Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. Идентифицирани са пет приоритета, които да бъдат финансирани по програмата, като същите са насочени към постигане на цел на политиката 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060. Предвидените инвестиции ще допринесат за постигане на целите, определени в Националната програма за развитие „България 2030“ (НПР България 2030), по-специално приоритети „Кръгова и нисковъглеродна икономика“ и „Чист въздух и биоразнообразие“ в ос на развитие 2 „Зелена и устойчива България“ и приоритет „Местно развитие“ в ос на развитие 3 „Свързана и интегрирана България“.

Приоритет 1 „Води“

Ще се инвестира в следните мерки:

- инфраструктурни мерки за събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води с принос за постигане на съответствие с Директива 91/271/ЕИО, в т.ч. за проекти, чието изпълнение е стартирало в периода 2014-2020 г.;
- инфраструктурни мерки за водоснабдяване във връзка с Директива 98/83/ЕО [Директива (ЕС) 2020/2184] с принос към намаляване на загубите на вода по водопреносната мрежа и подобряване качеството на питейната вода, в т.ч. за проекти, чието изпълнение е стартирало в периода 2014-2020 г.;
- разработване на РПИП за бъдещо финансиране за новоконсолидирани райони Благоевград, Кюстендил, Ловеч, Монтана, Пазарджик, Разград – след консолидиране на последните 6 области в страната;
- подкрепа за разработване ПУРБ – оценки, набиране на данни и др.;
- мерки по отношение мониторинг и оценка на качеството на водите за питейно-битово водоснабдяване във връзка с Директивата за питейни води.

Финансова рамка на приоритет 1:

Общ бюджет: 715 414 813,00 евро.

Цели на приоритет 1:

Приоритетът има една специфична цел, а именно „Подкрепа за осигуряването на достъп до вода и на устойчивото управление на водите“. Изпълнението ще се измерва чрез показатели за краен продукт и показатели за резултат, както следва:

- Нов или подобрен капацитет за пречистване на отпадъчни води – 410 000 екв. ж. до края на 2029 г.;
- Жители, свързани към подобрено обществено водоснабдяване – 890 000 лица;
- Жители, свързани към поне вторично пречистване на отпадъчни води – 1 095 000 лица.

За постигането на гореописаните цели Управляващият орган на ПОС 2021-2027 г. планира да продължи да обявява процедури за представяне на проектни предложения и през 2026 г.

Изпълнение към 17.09.2025 г.:

- обявени са 5 бр. процедури за представяне на проектни предложения и 1 процедура за Фонд на фондовете за финансови инструменти на обща стойност 939,02 млн. евро или 131% от бюджета на приоритета;
- договорени са 14 бр. проекти и 1 бр. Споразумение с „Фонд мениджър на финансови инструменти в България ЕАД“ общо за 656,18 млн. евро (91,7% от бюджета);
- в процес на договаряне е 1 бр. фазиран проект на Столична община за 16,31 млн. евро, чието изпълнение започна в програмен период 2014-2020 г.;
- одобрен за финансиране е 1 бр. проектно предложение за 5,88 млн. евро на Министерство на здравеопазването;
- извършени са плащания в размер на 75,88 млн. евро (10,6% от бюджета).

(в хил.евро)

Прогноза за разходите по програма "Околна среда 2021 - 2027 г."		2026 г.	2027 г.	2028 г.
Програми		Обща сума	Обща сума	Обща сума
1900.01.01	*Оценка, управление и опазване на водите на Република България*	107 740,4	167 965,1	148 417,6

Трансфери между бюджети

Планирани са средства за предоставяне на трансфер от бюджета на МОСВ на Института по океанология към БАН за изпълнение на дейности и задължения, произтичащи от Закона за водите както следва:

за 2026 г. 345,1 хил. евро., за 2027 г. – 345,1 хил. лв. и за 2028 г. 345,1 хил.евро.

V.I.2. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.02 „ИНТЕГРИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОПАЗВАНЕ НА ПОЧВИТЕ“

Цели на бюджетната програма

Политиката по управление на отпадъците допринася за постигане на ресурсна ефективност чрез прилагане на йерархията при управление на отпадъците, предотвратяване на образуването им, насърчаване на повторната употреба и оползотворяването им чрез рециклиране, намаляване на депонирането и ограничаване на вредното им въздействие върху околната среда и човешкото здраве.

Основната цел на политиката по опазване на почвите е опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите.

За ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху здравето на хората и околната среда, ключовите дейности и инициативи са насочени към увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, повишаване на значението на дейностите по рециклиране и оползотворяване на отпадъците, насочвайки усилията към създаване на „рециклиращо общество” и подход, отчитащ целия „жизнен цикъл на продуктите и

материалите”. Ключова е задачата, свързана с координиране на дейността за осъществяване на националната политика по управление на отпадъците, координация и контрол при проектиране, изграждане и експлоатация на съоръжения за третиране на отпадъците. По отношение на опазването на състоянието и функциите на почвите се прилагат мерки за предотвратяване на рискове за околната среда и човешкото здраве, свързани със замърсяване на почвите, в т.ч. с устойчиви органични замърсители.

<u>Целеви стойности по показателите за изпълнение</u>

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ **1900.01.02 Бюджетна програма „Интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите“**	**Целева стойност**			
Показатели за изпълнение	**Мерна единица**	***Проект 2026 г.***	***Прогноза 2027 г.***	***Прогноза 2028 г.***
1. Изготвени законови и подзаконови нормативни актове, в т.ч. изменения и допълнения, стратегически документи и др.	брой	2	2	2
2. Издадени разрешения за трансграничен превоз на отпадъци	брой	150	150	150
3. Издадени /продължаване на срока на действие/ разрешения на организации по оползотворяване и на лица, индивидуално изпълняващи задълженията си за масово разпространени отпадъци	брой	10	20	2
4. Изготвени и предоставени национални доклади/отчети съгласно европейското/ международното законодателство	брой	7	7	7

<u>Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата</u>

- Липса на финансов ресурс;
- Обжалване на екологични процедури и обществени поръчки.

<u>Информация за наличността и качеството на данните</u>

МОСВ има водеща роля в събирането, публикуването и разпространяването на информацията, свързана с управление на отпадъците. Посочените функции се изпълняват чрез ИАОС и със съдействието на РИОСВ.

<u>Предоставяни по програмата продукти/услуги</u>

- **Разработване на политиката, изпълнение на оперативни дейности и издаване на административни актове, свързани с управление на отпадъците**

Дейностите са насочени към разработване, изменение и допълнение на проекти на нормативни актове и стратегически документи по управление на отпадъците; издаване на административни актове – разрешения за трансграничен превоз на отпадъци; разрешения на организации по оползотворяване и на лица, изпълняващи задълженията си индивидуално, по реда на ЗУО.

- **Координация и контрол при проектирането, изграждането и експлоатацията на съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци**

Дейностите са свързани с осъществяване на координация и контрол при проектиране, изграждане и експлоатация на съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане, включително предварително третиране преди оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъци, и спазване на изискванията при избор на площадки за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци.

- **Координиране на дейността за осъществяване на националната политика по опазване, устойчиво използване и възстановяване функциите на почвите**

Основните дейности са свързани с разработване, прилагане и координиране на дейностите по националната стратегическа и нормативна рамка съгласно разпоредбите на ЗП; координиране изпълнението на Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020-2030)[1].

- **Реализиране на политиките в областта на управление на отпадъците и опазване на почвите, насочени към защита на националните интереси и съгласувани с другите държави политики, програми и стратегии в областите**

Дейностите са свързани с участие, съвместно с други административни органи и държави, в разработването и съгласуването на политики, стратегии и програми, свързани с управление на отпадъците и опазване на почвите. Изготвянето/координирането на национални доклади, изисквани съгласно европейското законодателство, и участието в срещи по линия на международното сътрудничество са задачи от първостепенно значение за осъществяване на политиките в областта на управление на отпадъците и опазване на почвите.

<u>Организационни структури, участващи в програмата, и отговорност за изпълнението на програмата</u>

Дирекция УООП:

- прилага политиките на Общността за ефективно използване на отпадъците като ресурс и за устойчиво развитие чрез предотвратяване на образуването им; подготвя и реализира програми и проекти за ресурсна ефективност, материално рециклиране и кръгова икономика; изпълнява и координира НПУО;
- провежда държавната политика в областта на управление на битови, строителни отпадъци и почви; разработва нормативни документи в областта на управление на битови, строителни отпадъци и почви; ръководи дейностите по закриване и рекултивация на неотговарящи на нормативните изисквания депа; управлява проекти, финансирани по Кохезионен фонд (Регламент (ЕО) № 1164/94);
- провежда държавната политика в областта на управлението на производствени и опасни отпадъци; разработва нормативни документи в областта на управлението на производствени и опасни отпадъци; издава разрешения за превоз на отпадъци при условията и по реда на Регламент (ЕО) № 1013/2006;
- подготвя и реализира програми и проекти и разработва нормативната уредба в областта на управлението на масово разпространени отпадъци; издава разрешения на организации по оползотворяване и на лица, изпълняващи задълженията си индивидуално за масово разпространени отпадъци.

ИАОС извършва лабораторни изпитвания за охарактеризиране на отпадъците; събира, анализира и предоставя данни за отпадъци на национално ниво, в т.ч. информация за управлението на масово разпространени отпадъци; създава и поддържа специализирани бази данни, карти, регистри и информационна система за отпадъците; създава, обработва и докладва информация на НСИ, ЕАОС, ЕК и други международни институции.

РИОСВ осъществяват превантивен контрол върху компонентите на околната среда съобразно законовите и подзаконовите нормативни актове чрез утвърждаване на работни листове за класификация на образувани отпадъци, издаване на разрешения за извършване на дейности по третиране на отпадъци, издаване на становища/ административни актове за съгласуване на проекти за закриване и рекултивация на съществуващите депа за отпадъци и др.

ПУДООС финансира проекти в съответствие със следните приоритети:

[1] Индикаторите за изпълнение са част от индикаторите, дефинирани в Бюджетна програма „Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост“.

– разширение на съществуващи регионални депа за битови отпадъци, при които са възникнали аварийни ситуации, свързани с опасност от нарушение на качеството на компонентите на околната среда, живота и здравето на населението, състоянието на екологичната инфраструктура;
– разделно събиране на биоразградими битови отпадъци и изграждане на инсталации за производство на биогаз от тези отпадъци;
– техническа рекултивация на общински депа, неотговарящи на нормативните изисквания;
– безвъзмездно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци.

Главна дирекция ОПОС е отговорна за цялостното управление и изпълнение на Оперативната програма в сектор „Отпадъци“ в съответствие с принципа на ЕС за добро финансово управление. Организира процедури за набиране на проектни предложения и гарантира избирането на проектни предложения за финансиране в съответствие с критериите за избор на проекти по Оперативната програма; обявява крайните резултати от оценката и избора на проектните предложения; съгласува договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за проекта с бенефициентите.

За изпълнението на програмата основно отговорни са дирекция УООП, ИАОС и РИОСВ съгласно функциите, определени с устройствените правилници на МОСВ и неговите структури.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи по програмата

(в хил. евро.)

№	1900.01.02 Бюджетна програма „Интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите“ (класификационен код и наименование на бюджетната програма)	Отчет 2023	Отчет 2024	Закон 2025 г.	Проект 2026 г.	Прогноза 2027 г.	Прогноза 2028г.
	1	2	3	4	5	6	7
I.	**Общо ведомствени разходи:**	**3 685,6**	**2 205,1**	**2 756,1**	**2 821,4**	**2 789,3**	**2 789,6**
	Персонал	**1 619,8**	**1 964,2**	**2 370,3**	2 438,2	2 406,1	2 406,1
	Издръжка	**2 060,6**	**238,0**	**382,9**	381,7	381,7	381,7
	Капиталови разходи	**5,2**	**2,9**	**2,9**	1,5	1,5	1,8
1	**Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:**	**3 685,6**	**2 205,1**	**2 756,1**	**2 821,4**	**2 789,3**	**2 789,6**
	Персонал	1 619,80	1 964,20	2 370,30	2 438,20	2 406,10	2 406,10
	Издръжка	2 060,60	238	382,9	381,7	381,7	381,7
	Капиталови разходи	5,2	2,9	2,9	1,5	1,5	1,8
2	**Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
II.	**Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ****	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
III.	**Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС****	**7 591,0**	**30 963,4**	**3 777,0**	**30 527,8**	**49 434,4**	**54 575,6**
1	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	2 146,90	2 563,00	3 777,00	3 399,30	4 110,00	4 732,60
3	ОП "Околна среда" 2014-2020 - бенефициенти МОСВ и ВРБ;	521,4					
4	ОП "Околна среда 2014-2020 г.";	4 922,70	27 170,40				
5	П "Околна среда 2021-2027 г."		1 230,00		27 128,50	45 324,40	49 843,00
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	**7 591,0**	**30 963,4**	**3 777,0**	**30 527,8**	**49 434,4**	**54 575,6**
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	**3 685,6**	**2 205,1**	**2 756,1**	**2 821,4**	**2 789,3**	**2 789,6**
	Общо разходи (I.+II.+III.):	**11 276,6**	**33 168,5**	**6 533,1**	**33 349,2**	**52 223,7**	**57 365,2**
	Численост на щатния персонал	109	109	124	123	123	123

	Численост на извънщатния персонал	0	0	0	0	0	0

ПУДООС

ПО БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА: „Интегрирана система за управление на отпадъците, опазване на земните недра и почвите“,

Разпределение на разходите по години:

(в хил.евро)

По политики и програми	2026 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.
1900.01.02Бюджетна програма "Интегрирана система за управление на отпадъците, опазване на земните недра и почвите"	3 777,00	3 399,30	4 110,00	4732,6

Предприятието отпуска безвъзмездна финансова помощ за екологични проекти и дейности в сектор „Управление на отпадъците“, отговарящи на приоритети за финансиране, приети с решение на УС на ПУДООС, Протокол № 2 от 23.04.2026 г.

През 2026 г. в програмата са включени плащания по: Съдебна спогодба с фирма Екосейф ЕООД на обща стойност 398 095 евро; плащане в размер на 484 431.54 евро към Главна дирекция „Оперативна програма околна среда“ съгласно Решение № 271/18.12.2025 г. и Решение № 272/18.12.2025 г за възстановяване на сума от финансови корекции по Административен договор № Д-34-51/27.10.2023 г. за безвъзмездна финансова помощ по процедура BG16M1OP002-2.011 „Рекултивация на депа за закриване, предмет на процедура по нарушение на правото на ЕС по дело С-145/14“; за проекти и дейности по сключени договори до лимита на програмата.

На база на горния анализ се предвижда през 2026 г. да се разходват средства в размер на 3 399 300 евро.

Разходите по програмата се финансират планирани постъпления от приходи по Закона за управление на отпадъците, както и от възстановен разход по договор с ОП „Околна среда“ Разходите се планират в разходен параграф 52-06, но се отчитат като трансфери на касова основа по §§64-02, съгласно т.17 на ДДС7/30.06.2014г. на Министерство на финансите, поради характера им - безвъзмездно предоставяне на средства от ПУДООС на общини.

ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА“ 2021-2027 г.

Приоритет 2 „Отпадъци“

Ще се инвестира в следните мерки:

- мерки за изграждане, разширяване и/или надграждане на общински/регионални системи за разделно събиране и рециклиране на биоразградими отпадъци – за РСУО съгласно Приложение № 8 на НПУО 2021-2028 г.;
- мерки за изграждане на системи/центрове за разделно събиране и подготовка за повторна употреба и поправка;
- мерки за рециклиране на отпадъците – допустими в комбинация с разделно събиране и предварително третиране на разделно събрани отпадъци;
- модели за оптимизиране на процеса на управление на битовите отпадъци от общините в България;
- мерки за оптимизиране на процесите на управление на битовите отпадъци от общините във връзка с въвеждане на схема „плащаш, колкото изхвърляш“;

- повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, кръговата икономика, мониторинга на отпадъците, както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението;
- рекултивация на депа и/или осигуряване на безопасност на съществуващи депа без увеличаване на техния капацитет.

Финансова рамка на приоритет 2:

Общ бюджет: 312 651 573,00 евро.

Цели на приоритет 2:

Приоритетът има две специфични цели, а именно „Насърчаване на прехода към кръгова и основаваща се на ефективно използване на ресурсите икономика“ и „Подобряване на защитата и опазването на природата, биологичното разнообразие и екологосъобразната инфраструктура, включително в градските райони, и намаляване на всички форми на замърсяване“. Изпълнението ще се измерва чрез показатели за краен продукт и показатели за резултат, както следва:

- Допълнителен капацитет за рециклиране на отпадъци – 198 000 тона/годишно до края на 2029 г.;
- Инвестиции в съоръжения за разделно събиране на отпадъци – 20 млн. евро до края на 2029 г.;
- Отпадъци, събрани разделно – 330 000 тона/годишно;
- Рециклирани отпадъци – 198 000 тона/годишно;
- Площ на рехабилитираната земя, за която се отпуска подкрепа – 80 хектара до края на 2029 г.;
- Рехабилитирана земя, използвана за зелени площи, социално жилищно настаняване, стопанско или друго ползване – 80 хектара.

За постигането на гореописаните цели Управляващият орган на ПОС 2021-2027 г. планира да продължи да обявява процедури за представяне на проектни предложения и през 2026 г.

Изпълнение към 17.09.2025 г.:

- обявени са 5 бр. процедури за представяне на проектни предложения и 1 процедура за Фонд на фондовете за финансови инструменти на обща стойност 222,14 млн. евро или 71% от бюджета на приоритета;
- договорени са 37 бр. проекти и 1 бр. Споразумение с „Фонд мениджър на финансови инструменти в България ЕАД“ общо за 76,73 млн. евро (24,5% от бюджета);
- одобрени за финансиране са 2 бр. проектни предложения на общини за изграждане, разширяване и/или надграждане на общински/регионални системи за разделно събиране и рециклиране на биоразградими отпадъци за 3,98 млн. евро, представляващи 1,27% от бюджета на приоритета;
- в оценка са 3 бр. проектни предложения за 5,79 млн. евро (1,85% от бюджета);
- извършени са плащания в размер на 8,32 млн. евро (2,66% от бюджета).

(в хил.евро.)

Прогноза за разходите по програма "Околна среда 2021 - 2027 г."		**2026 г.**	**2027 г.**	**2028 г.**
Програми		**Обща сума**	**Обща сума**	**Обща сума**
1900.01.02	***Интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите***	**27 128,50**	**45 324,40**	**49 843,00**

V.I.3. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.03 „НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНИТЕ ЕМИСИИ В АТМОСФЕРАТА И ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ“

Цели на бюджетната програма

Програмата допринася за подобряване качеството на атмосферния въздух в населените места и разширяване на комплекса от мерки за опазване чистотата на атмосферния въздух.

Основната цел на политиката по опазване чистотата на атмосферния въздух е подобряване на качеството на атмосферния въздух (КАВ) и намаляване на емисиите на вредни вещества.

В изпълнение на целта, ключовите дейности и инициативи са свързани с разработване и изпълнение на програми, планове за действие и др. във връзка с прилагането на нормативните актове, установяващи норми за съдържание на вредни вещества в атмосферния въздух, вкл. реда и начините за техния контрол, достигане и поддържане. Ключов инструмент при провеждането на политиката по осигуряване на КАВ е осигуряването на качеството, поддържането и развитието на НСМОС за предоставяне на надеждни данни и базова информация за вземане на аргументирани управленски решения.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ **1900.01.03 Бюджетна програма „Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух“**	**Целева стойност**			
Показатели за изпълнение	**Мерна единица**	***Проект 2026 г.***	***Прогноза 2027 г.***	***Прогноза 2028 г.***
1. Изготвени законови и подзаконови нормативни актове, в т.ч. изменения и допълнения	брой	1	1	1
2. Параметри на КАВ, които подлежат на оценка	брой	12	12	12
3. Контролни проверки за измервания на емисиите от неподвижни източници (пробоотборни точки)*	брой	500	500	500
4. Емисии на основни замърсители на атмосферния въздух**:				
• Серен диоксид	$Mg.10^3$	150,42	141,02	131,62
• Азотни оксиди	$Mg.10^3$	87,18	84,14	81,10
• НМЛОС	$Mg.10^3$	67,40	65,26	63,13
• Амоняк	$Mg.10^3$	52,99	52,47	51,95
• $ФПЧ_{2,5}$	$Mg.10^3$	26,90	26,06	25,22
5. Контролни проверки на ФПГ и ВНОС	брой	850	850	850
6. Проверки на инсталации, бензиностанции, терминали, търговски обекти и др. източници на НМЛОС	брой	1000	1000	1000
7. Изготвяне на тримесечни и годишни доклади с информация за КАВ	брой	6	6	6
8. Подготвени позиции, информации, доклади и други документи за работните органи към ЕК и Съвета в областта на качество на въздуха	брой	10	10	10
9. Представяне на годишен доклад до Секретариата на Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния и до ЕК	брой	1	1	1
10. Изготвяне на годишни доклади във връзка с Монреалския протокол за веществата, които нарушават озоновия слой и Регламент (ЕС) 2024/590 за веществата, които нарушават озоновия слой	брой	3	3	3

** Броят контролни проверки за измервания на емисиите от неподвижни източници включва и броя на пробоотборните точки.*

*** Показател 4 е приведен в съответствие с индикатора, заложен в Националната програма за развитие „България 2030“. Посочените стойности на емисии са индикативни, тъй като съгласно изискванията на Директива (ЕС) 2016/2284 за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители*

националните задължения за намаляване на емисиите за всяка година от 2020 г. до 2029 г., както и за всяка година от 2030 г., спрямо 2005 г. са в процентно изражение и могат да се променят при преизчисляване на емисиите в Националната инвентаризация на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух, както за 2005 г., така и за цялата времева серия.

Емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух се докладват чрез Националната инвентаризация на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух за годината на докладване минус 2, т.е. за 2 години назад.

Стойностите на емисиите за 2005 г. са: серен диоксид – 971,61 kt, азотни оксиди – 172,77 kt, НМЛОС – 99,24 kt, амоняк – 57,81 kt, ФПЧ$_{2,5}$ – 37,99 kt, съгласно Националната инвентаризация на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух за 2023 г. (докладвана през 2025 г.).

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

Възможно е неизпълнение на процентното намаление на емисиите на амоняк съгласно изискванията на Директива (ЕС) 2016/2284 по показател *„Емисии на основни замърсители на атмосферния въздух”,* вследствие на неизпълнение на мерки за намаляването им поради недостатъчни финансови ресурси, както и неизпълнение на мерки, които са извън компетенциите на МОСВ.

Информация за наличността и качеството на данните

Посочените целеви стойности и тяхното отчитане се базират на информация, налична в МОСВ и предоставена от компетентните дирекции и структури, част от системата на МОСВ – РИОСВ, ИАОС. МОСВ/ИАОС гарантира достъп до актуална и навременна информация за състоянието на атмосферния въздух чрез НСМОС и информационни системи и регистри.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- **Разработване на политика в областта на опазване чистотата на атмосферния въздух**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Разработване, изменение и допълнение на нормативни актове, установяващи норми за съдържание на вредни вещества в атмосферния въздух, вкл. реда и начините за техния контрол (мониторинг), достигане и поддържане;
- Разработване на национални стратегии, програми, планове за действие и други документи във връзка с прилагането на нормативните актове в областта на опазване чистотата на въздуха;
- Методическо осигуряване и ръководство на ИАОС, РИОСВ и другите ведомства във връзка с прилагането на нормативни актове, установяващи норми за съдържание на вредни вещества в атмосферния въздух;
- Координация на дейността на компетентните ведомства за ограничаване на замърсяването от транспортните средства и други дейности, свързани с осигуряване прилагането на документите в областта на опазване чистотата на въздуха.

- **Изпълнение на дейности за извършване на текуща оценка на качеството на атмосферния въздух**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Поддържане и развитие на НСМОС за осигуряване на необходимата качествена оценка на КАВ, вкл. вземане на проби, извършване на анализи, инвентаризация на емисиите и дисперсионно моделиране на нивата им;
- Осигуряване качеството на оценката на КАВ;
- Поддържане на национална база данни за резултатите от оценката на КАВ и осигуряване на обществен достъп до информацията;

- Разработване и публикуване на бюлетини, доклади и др. за резултатите от оценката.

➢ **Подпомагане разработването и актуализирането на общинските програми за управление на качеството на атмосферния въздух**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Методическо осигуряване на процеса на разработване, актуализиране/преразглеждане и прилагане на общинските програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за съдържание на вредни вещества в атмосферния въздух, които са задължителни за районите за оценка и управление на КАВ, където е налице нарушено КАВ;
- Участие в разработването на програмите чрез представителите на РИОСВ в общинските програмни съвети за управление на КАВ и допълнителна оценка на КАВ за осигуряване разработването и прилагането на общинските програми за КАВ.

➢ **Разработване на политики за намаляване на вредните емисии в атмосферата, за подобряване на качеството на течните горива и твърдите горива за битово отопление, за ограничаване на емисиите на флуорсъдържащите парникови газове (ФПГ) и за прекратяване употребата на веществата, които нарушават озоновия слой (ВНОС)**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Разработване на нормативни актове, установяващи нормите за емисии на вредни вещества в атмосферния въздух, вкл. реда и начините за техния контрол; за съдържание на вредни вещества в горивата; за изискванията за ограничаване на емисиите на ФПГ и прекратяване на употребата на ВНОС; за прагови стойности (тавани) за общите годишни национални емисии на вредни вещества;
- Ежегодно извършване на инвентаризации на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух (по отделни замърсители и категории източници) и на ФПГ и ВНОС, вкл. докладване на резултатите.

➢ **Контрол на спазването на нормите за допустими емисии и на използването и/или пускането на пазара на ФПГ и ВНОС, включително методическото му осигуряване**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Извършване на контролни измервания от регионалните лаборатории и лабораторията за емисионен контрол на ИАОС;
- Извършване на контролни проверки от РИОСВ относно спазването на изискванията на Регламент (ЕС) 2024/590 относно веществата, които нарушават озоновия слой и на Регламент (ЕС) 2024/573 за флуорсъдържащите парникови газове;
- Извършване на контрол от страна на ДАМТН за спазване на нормите за съдържание на вредни вещества в течните горива и твърдите горива за битово отопление и свързаните с тях технически изисквания;
- Извършване на контрол от Агенция „Митници” и РИОСВ за спазване на забраните и изискванията за ограничаване на вноса и/или износа на ВНОС и ФПГ.

➢ **Реализиране на националната политика в областта на управление на КАВ, насочена към защита на националните интереси и съгласувани с другите държави политики, програми и стратегии за осигуряване на КАВ**

Дейностите са свързани с участие, съвместно с други държави, в разработването и съгласуването на европейско ниво на политики, стратегии и програми, свързани с управлението на КАВ. Изготвянето/координирането на национални доклади до ЕК, изисквани съгласно европейското законодателство, е задача от първостепенно значение за осъществяване на политиката в областта на управление на КАВ.

<u>Организационни структури, участващи в програмата, и отговорност за изпълнението на програмата</u>

Дирекция ОЧВ:

- организира и координира цялостното изпълнение на държавната политика в областта на опазването на чистотата на атмосферния въздух; планира и организира разработването на нормативните актове, стратегиите, програмите и плановете в рамките на националната политика; осъществява контрола по тяхното прилагане и свързаните с методическо ръководство на регионалните структури на МОСВ дейности;
- организира разработването на норми за КАВ и алармени прагове за информиране на населението, за съдържание на вредни вещества в горивата и свързаните с тях технически и качествени изисквания и за допустими емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници;
- координира дейностите, свързани с осъществяването на контрола върху спазването на нормите.

Дирекция КВЕСМС осъществява дейностите по международно сътрудничество, координация по въпросите на ЕС в областта на опазване чистотата на атмосферния въздух.

Дирекция „Правна“ участва със свои представители в работни групи за разработването на проекти на нормативни актове в областта на опазване чистотата на въздуха, съгласува или дава становища по законосъобразност на проекти на нормативни или административни актове и наказателни постановления, издавани от министъра.

РИОСВ отговарят за прилагане и налагане на установените нормативни и други изисквания на регионално и местно ниво, като едновременно с това оказват съдействие на общинските компетентни органи, в т.ч. във връзка с разработването на общинските програми за управление на качеството на атмосферния въздух и осъществяването на контрол на изпълнението им.

ИАОС предоставя услуги в областта на информационното обслужване и лабораторни изпитвания в областта на опазване чистотата на въздуха, както и изгражда и поддържа НСМОС, в частност КАВ.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата

(в хил. евро.)

№	1900.01.03 Бюджетна програма „Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух“ (класификационен код и наименование на бюджетната програма)	Отчет 2023	Отчет 2024	Закон 2025 г.	Проект 2026 г.	Прогноза 2027 г.	Прогноза 2028 г.
	1	2	3	4	5	6	7
I.	**Общо ведомствени разходи:**	**1 267,2**	**1 561,4**	**1 939,8**	**2 027,1**	**1 920,4**	**1 920,4**
	Персонал	1 030,4	1 283,0	1 537,1	1 572,2	1 465,5	1 465,5
	Издръжка	234,4	276,8	402,0	454,9	454,9	454,9
	Капиталови разходи	2,4	1,5	0,7	0,0	0,0	0,0
1	**Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:**	**1 267,2**	**1 561,4**	**1 939,8**	**2 027,1**	**1 920,4**	**1 920,4**
	Персонал	1 030,40	1 283,00	1 537,10	1 572,20	1 465,50	1 465,50
	Издръжка	234,4	276,8	402	454,9	454,9	454,9
	Капиталови разходи	2,4	1,5	0,7	0	0	0
2	**Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
II.	**Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ****	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

III.	**Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС****	**58 062,9**	**39 646,6**	**0,0**	**64 998,7**	**58 485,1**	**72 607,8**
1	ОП "Околна среда" 2014-2020 - бенефициенти МОСВ и ВРБ;		487,3				
4	ОП "Околна среда 2014-2020 г.";	58 062,9	20 608,0				
5	П "Околна среда 2021-2027 г."		18 551,3		64 998,7	58 485,1	72 607,8
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	**58 062,9**	**39 646,6**	**0,0**	**64 998,7**	**58 485,1**	**72 607,8**
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	**1 267,2**	**1 561,4**	**1 939,8**	**2 027,1**	**1 920,4**	**1 920,4**
	Общо разходи (I.+II.+III.):	**59 330,1**	**41 208,0**	**1 939,8**	**67 025,8**	**60 405,5**	**74 528,2**
	Численост на щатния персонал	71	71	77	78	78	78
	Численост на извънщатния персонал	0	0	0	0	0	0

ПУДООС

БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА: "Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух"

По тази бюджетна програма не са заложени средства за 2026 г.

ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА“ 2021-2027 г.

Приоритет 5 „Въздух“

Ще се инвестира в следните мерки:

- мерки за намаляване на замърсяването на въздуха от битовото отопление – поетапна подмяна на отоплителни уреди на твърдо гориво (въглища и дърва) с екологични алтернативи (приоритетно в енергийно ефективни жилища); малка пилотна процедура за насърчаване използването на ВЕИ, зелен водород и други иновативни алтернативи;
- мерки за намаляване на замърсяването на въздуха от транспорта – въвеждане на зони с ниски емисии;
- мерки за справяне с вторичното разпрашаване – зелена инфраструктура в градска среда;
- подобряване на мониторинга на КАВ, надграждане на Националната система за наблюдение на КАВ в реално време и Информационната система за докладване на данни за КАВ;
- разработване/актуализация на стратегически/ програмни/ планови/ аналитични документи във връзка с КАВ, извършване на научни проучвания, прогнозиране, моделиране;
- създаване на Национална мрежа на експерти по качество на атмосферния въздух (НМЕКАВ).

Финансова рамка на приоритет 5:

Общ бюджет: 395 468 349,00 евро.

Цели на приоритет 5:

Приоритетът има една специфична цел, а именно „Подобряване на защитата и опазването на природата, биологичното разнообразие и екологосъобразната инфраструктура, включително в градските райони, и намаляване на всички форми на замърсяване“. Изпълнението ще се измерва чрез показатели за краен продукт и показатели за резултат, както следва:

- Зелена инфраструктура, подкрепяна за цели, различни от адаптиране към изменението на климата – 891,36 хектара до края на 2029 г.;

– Жилища с подменени отоплителни устройства на твърдо гориво – 88 163 броя до края на 2029 г.;

– Допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници (от които: електроенергия, топлинна енергия) – 9,14 MW до края на 2029 г.;

– Жители, ползващи се от мерки за качеството на въздуха – 2 754 387 лица;

– Спестени емисии на $ФПЧ_{10}$ – 1 434,67 тона/годишно;

– Общо произведена енергия от възобновяеми източници (в т.ч.: електроенергия, топлинна енергия) – 11 885,44 MWh/годишно.

За постигането на гореописаните цели Управляващият орган на ПОС 2021-2027 г. планира да продължи да обявява процедури за представяне на проектни предложения и през 2026 г.

Изпълнение към 17.09.2025 г.:

– обявени са 10 бр. процедури за представяне на проектни предложения за 384,05 млн. евро, равняващи се на 97% от бюджета на приоритета;
– договорени са 32 бр. проекти за 332,85 млн. евро (84,2% от бюджета);
– в оценка са 12 бр. проектни предложения за 28,14 млн. евро (7,12% от бюджета);
– извършени са плащания в размер на 47,17 млн. евро (11,93% от бюджета).

Прогноза за разходите по програма "Околна среда 2021 - 2027 г."		**2026 г.**	**2027 г.**	**2028 г.**
Програми		**Обща сума**	**Обща сума**	**Обща сума**
1900.01.03	***Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух***	**64 998,70**	**58 485,10**	**72 607,80**

V.I.4. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.04 „СЪХРАНЯВАНЕ, УКРЕПВАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ЕКОСИСТЕМИ, МЕСТООБИТАНИЯ, ВИДОВЕ И ГЕНЕТИЧНИТЕ ИМ РЕСУРСИ“

Цели на бюджетната програма

Програмата допринася за опазване, поддържане и възстановяване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие като част от природния потенциал за устойчиво развитие на регионите и подобрено управление на мрежата Натура 2000.

Основната цел на политиката е опазване на богатото биологично разнообразие на Република България чрез съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси, както и при устойчиво ползване на биологичното разнообразие.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ **1900.01.04 Бюджетна програма „Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси“**	**Целева стойност**			
Показатели за изпълнение	**Мерна единица**	***Проект 2026 г.***	***Прогноза 2027 г.***	***Прогноза 2028 г.***

1. Изготвени законови и подзаконови нормативни актове, в т.ч. изменения и допълнения	брой	4	1	0
2. Процедури за обявяване, промяна и актуализация на площите на защитени територии и зони, включени в Националната екологична мрежа	брой	150*/15**	10*/15**	5*/15**
3. Процедури по обявяване и заличаване на вековни дървета	брой	15	15	15
4. Издадени разрешения и лицензии по реда на Глава III и Глава IV от ЗБР	брой	1070	1100	1100
5. Издадени разрешения по реда на ЗЗТ	брой	15	15	15
6. Издадени съгласувателни становища по ЗПБ	брой	80	80	80
7. Издадени и актуализирани регистрации на помещения и разрешителни за работа с генетично модифицирани организми	брой	5	2	2
8. Издадени (от централното управление на МОСВ) становища, решения и писма по реда на Глава II, Глава III и чл.2, ал.2 от Наредбата за ОС	брой	150	150	150
9. Проверки върху дейността на ДНП	брой	3	3	3
10. Изготвени и предоставени национални доклади, изисквани съгласно европейското законодателство и международни договори, вкл. национално докладване по чл. 12 от Директивата за птиците и по чл. 17 от Директивата за местообитанията	брой	7	6	7
11. Срещи и консултации по прилагане на европейското и международното законодателство в областта на защита на природата и опазване на биологичното разнообразие (споразумения, конвенции, политики, стратегии и др.)	брой	20	20	5

** Процедури, свързани с обявяване на защитени зони, промени в площта на съществуващи защитени зони и процедури за актуализация на площи на защитени зони.*

Предстои изменение на заповедите за вече обявените защитени зони във връзка с постъпили актуални данни и определяне на специфичните и подробни цели на ниво защитена зона.

*** Процедури, свързани с обявяване на защитени територии, промени в площта на съществуващи защитени територии и процедури за актуализация на площи на защитени територии в резултат на по-точни замервания.*

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

Идентифицирани са следните основни групи външни фактори, които могат да породят риск за неизпълнение на целите на програмата и прогнозираните целеви стойности на показателите:

- Естествено-исторически (природни);
- Социално-икономически като неблагоприятни изменения в икономическите условия в страната или в разбирането за опазване на природата.

Информация за наличността и качеството на данните

Данните и стойностите на показателите по програмата са генерирани чрез статистическа обработка на информация, налична в МОСВ и предоставена от компетентните дирекции, ИАОС и регионалните структури – ДНП. Информация се получава и от научни, изследователски, педагогически и ведомствени източници, както и от неправителствени организации. Актуална информация ще бъде получена и в резултат на изпълнението на инвестиция С5.I1.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- **Разработване на политика в областта на защита на природата и опазване на биологичното разнообразие**

Дейности за предоставяне на услугата: разработване, изменение и допълнение на проекти на нормативни актове и стратегически документи.

- **Създаване, поддържане и управление на Националната екологична мрежа, устойчиво ползване и опазване на биологичните ресурси чрез ограничителни, разрешителни и регулационни режими, лицензи и концесии**

Дейностите са свързани с провеждане на процедури по обявяване на защитени територии и зони, промяна и актуализация на площите на защитени територии и зони, промяна в режимите на дейности на защитени територии и зони; възлагане, приемане или утвърждаване на планове за управление на защитени територии и защитени зони; оценка за съвместимостта на инвестиционни предложения, проекти, планове и програми; съгласувателни и разрешителни режими за дейности в защитени територии; възлагане и утвърждаване на планове за действие за растителни и животински видове. Ключови са и дейностите по прилагане на лицензионния режим в зоологическите градини и издаване на разрешения за дейности с ГМО в контролирани условия.

- **Разработване, управление, мониторинг, контрол, допълване и актуализация на Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000**

Дейностите са свързани с процеса на разработване, управление на изпълнението, мониторинг, контрол и докладване на Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000, като политиката допринася за постигането на нейните цели и резултати.

Националната рамка за приоритетни действия (НРПД) представлява многогодишна финансова рамка за програмите, оперирващи с европейско и национално финансиране, за периода 2021-2027 г. В края на отчетния период, за целите на докладването в изпълнение на чл. 8, ал. 5 от Директива 92/43/ЕИО за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна следва анализ на ефективността от провеждането на планираните действия, който включва:

- анализ на мерките, които не са припознати за изпълнение от програмите;
- анализ на мерките, които не са включени в НРПД поради липсата на достатъчно средства;
- анализ на мерките, които са получили само частично съфинансиране.

С това се цели оптимизация на действията за подобряване на природозащитното състояние на видове и местообитания по приложения I и II към Директива 92/43/ЕИО.

- **Методологични указания и контрол**

Дейностите за предоставяне на услугата са свързани с осъществяване на общо и методическо ръководство на дейността на ДНП и РИОСВ, както и координация и контрол на дейността на ДНП.

- **Реализиране на политиката в областта на защита на природата, насочена към защита на националните интереси и съгласувани с другите държави политики, програми и стратегии в областта**

Дейностите за предоставяне на услугата са свързани с разработване, съгласуване и прилагане на политики, стратегии и програми, международни договори и конвенции в областта на опазване на биологичното разнообразие и защита на природата, вкл. и съвместно с други държави – членки на конвенции, програми и др. международни договори. Изготвянето/координирането на национални доклади в сектори „Защита на природата“ и „ГМО“, изисквани съгласно европейското законодателство, е задача от първостепенно значение.

<u>Организационни структури, участващи в програмата, и отговорност за изпълнението на програмата</u>

Дирекция НСЗП:

- организира изграждането и функционирането на НЕМ, включваща защитени територии и зони, посредством провеждането на процедури за обявяване на защитени територии и защитени зони и промени в площите на съществуващи такива, актуализация на площите и промяна в режимите на дейности на защитени територии и зони;

- провежда процедури по възлагането, приемането или утвърждаването на планове за управление на защитени територии и защитени зони и планове за действие за видове;
- провежда процедури по оценка за съвместимостта на инвестиционни предложения, проекти, планове и програми и участва в съвместени процедури по реда на глава шеста от ЗООС;
- прилага съгласувателни и разрешителни режими за дейности в защитени територии, когато компетентен орган е министърът;
- организира набирането, поддържането в актуално състояние и съхраняването на данни за НЕМ и създаването на специализирани карти, регистри и информационна система въз основа на тези данни;
- осъществява контрол върху опазването и ползването на защитени видове и видове, предмет на регулирано ползване;
- определя опазването и устойчивото ползване на лечебните растения като част от биологичното разнообразие, вкл. специалния режим и забрани за определени видове;
- определя политиката по опазване и ползване на генетичните ресурси;
- определя политиката по спиране на разпространението и навлизането в страната на чужди инвазивни видове;
- разработва и координира контрола по спазването на ограничителни режими за уязвими биологични ресурси;
- организира контрола по спазване на минималните изисквания и условия, при които могат да се отглеждат животните в зоологическите градини и други организации;
- прилага процедурите за издаване на разрешения за дейности с ГМО в контролирани условия и при освобождаването им в околната среда.

Дирекция КВЕСМС, в сътрудничество с дирекция НСЗП, осъществява дейностите в областта на опазване на биоразнообразието и защита на природата по линия на международното сътрудничество, координацията по въпросите на ЕС, програмите и проектите с международно участие.

Главна дирекция ОПОС извършва дейности по планиране, разработване на процедурите и определяне на сроковете за набиране на проектни предложения. Разработва и осигурява публикуването на покани до бенефициентите и обяви за набиране на проектни предложения. Организира и извършва оценка на проектните предложения и осъществява предварителен и последващ контрол върху процедурите за обществени поръчки, финансирани напълно или частично със средства от европейските фондове. Подготвя и сключва договори с бенефициенти за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и верифицира извършените разходи от бенефициентите – действително извършени и в съответствие.

Дирекция ЕООВОСПЗ осъществява политиката по оценка на въздействието на планове, програми и инвестиционни предложения върху околната среда и човешкото здраве.

ИАОС осъществява контрол върху освобождаването на ГМО в околната среда чрез анализ на проби от растения, почви и води.

ДНП осигуряват провеждането на държавната политика по опазване и поддържане на разнообразието от екосистеми и естествените процеси, протичащи в тях, защита на дивата природа, опазване и поддържане на биологичното разнообразие и предоставяне на възможности за развитието на научни, образователни и рекреационни дейности в поверените им защитени територии.

РИОСВ извършват дейности по опазване на елементите на НЕМ и биологичното разнообразие, както и устойчиво използване на биологичните ресурси, като следят за: спазването на режимите за защитени територии и защитени зони; опазването на защитените растителни и животински видове и техните местообитания; опазването и устойчивото използване на биологичните ресурси; изпълнението на програмите и проектите, включени в плановете за управление на защитени територии; спазването на устройствените проекти,

планове и програми за горите в защитени територии и защитени зони; опазването на режимите на защита и регулирано ползване на растителни и животински видове; вътрешната търговия на видове, подлежащи на регистрация по чл. 91 от ЗБР, и изпълнението на разпорежданията при конфискувани видове животни и растения; извършването на наблюдение и контрол, свързани с мониторинга на биоразнообразието и биологичните ресурси.

ПУДООС отпуска заеми или осигурява безвъзмездно финансиране за реализацията на екологични проекти на общини, НПО и научната общност, които отговарят на приоритетите в сектор „Ограничаване загубата на биологичното разнообразие и запазване на естествените екосистеми“, а именно: опазване на редки и застрашени видове; развитие на Националната екологична мрежа „Натура 2000“; повишаване на обществената информираност и общественото съзнание за ролята и значението на биоразнообразието за природните процеси и живота на хората. Финансира и дейности, свързани с мониторинг на биологичното разнообразие.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата

(в хил. евро.)

№	**1900.01.04 Бюджетна програма „Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси“** **(класификационен код и наименование на бюджетната програма)**	**Отчет 2023**	**Отчет 2024**	**Закон** **2025 г.**	**Проект** **2026 г.**	**Прогноза** **2027 г.**	**Прогноза** **2028 г.**
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
I.	**Общо ведомствени разходи:**	**6 170,4**	**7 503,2**	**13 588,1**	**10 494,3**	**10 496,5**	**10 447,2**
	Персонал	4 166,1	5 443,3	8 330,6	8 302,3	8 323,7	8 323,7
	Издръжка	1 371,7	1 628,1	4 308,2	2 113,2	2 113,2	2 113,2
	Капиталови разходи	632,6	431,8	949,3	78,8	59,6	10,3
1	**Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:**	**6 170,4**	**7 503,2**	**13 588,1**	**10 494,3**	**10 496,5**	**10 447,2**
	Персонал	4 166,10	5 443,30	8 330,60	8 302,30	8 323,70	8 323,70
	Издръжка	1 371,70	1 628,10	4 308,20	2 113,20	2 113,20	2 113,20
	Капиталови разходи	632,6	431,8	949,3	78,80	59,6	10,3
II.	**Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ****	**270,5**	**137,1**	**184,1**	**184,1**	**184,1**	**184,1**
	Средства за изплащане на обезщетения за щети, нанесени от кафява мечка и корморан, съгласно чл.79, ал. 2 от Законаза лова и опазване на дивеча	270,5	137,1	184,1	184,1	184,1	184,1
III.	**Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС****	**31 334,7**	**12 719,1**	**1 084,9**	**25 119,2**	**31 904,1**	**23 555,7**
1	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	445,1	460,2	805,1	1454,6	1454,6	1454,6
3	ОП "Околна среда" 2014-2020 - бенефициенти МОСВ и ВРБ;	12 764,9	42,4				
4	ОП "Околна среда 2014-2020 г.";	17 985,0	11 662,0				
5	П "Околна среда 2021-2027 г."		542,3		23 310,3	30 377,9	22 101,1
8	Техническа помощ за изграждане на капацитет в МОСВ за изпълнение на програма Лайф /LIFE 14 CAP/BG/000013	10,9	12,2	223,1	153		
10	Оперативна програма "Добро управление"	128,8		15,8	124,6		
12	Трансгранично сътрудничество - проекти			40,9	76,7	71,6	
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	**31 605,2**	**12 856,2**	**1 269,0**	**25 303,3**	**32 088,2**	**23 739,8**
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	**6 440,9**	**7 640,3**	**13 772,2**	**10 678,4**	**10 680,6**	**10 631,3**
	Общо разходи (I.+II.+III.):	**37 775,6**	**20 359,4**	**14 857,1**	**35 797,6**	**42 584,7**	**34 187,0**
	Численост на щатния персонал	293	350	449	449	449	449

	Численост на извънщатния персонал	19	19	19	19	19	19

ПУДООС

"Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси"

Разпределение на разходите по години:

(в хил.евро)

По политики и програми	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.
1900.01.04 Бюджетна програма "Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси"	805,1	1454,6	1454,6	1454,6

Предприятието финансира проекти в сектор „Биоразнообразие“ съгласно утвърдени приоритети с Решение на Управителния съвет:

1. Опазване на редки и застрашени видове;
2. Развитие на националната екологична мрежа Натура 2000;
3. Повишаване на обществената информираност и общественото съзнание за ролята и значението на биоразнообразието за природните процеси и живота на хората.

По тази програма ПУДООС финансира проекти в сектор „Биоразнообразие“, съгласно утвърдени приоритети от Управителния съвет, отразени в Протокол № 2 от 23.04.2026 г., по които има сключени договори до размера на лимита на програмата.

За 2026 г. се предвижда разходите по програмата да са на обща стойност 1 454 590 евро.

ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА“ 2021-2027 г.

Приоритет 3 „Биологично разнообразие“

Ще се инвестира в следните мерки:

- мерки, свързани с развитие на мрежата Натура 2000;
- мерки, насочени към подобряване природозащитното състояние на природни местообитания и видове (вкл. птици, риби, прилепи, влечуги, васкуларни растения, както и типове природни местообитания – крайбрежни, скали, дюни, сладководни, храстовидни и др.), предмет на опазване в мрежата Натура 2000;
- мерки за опазване/възстановяване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие извън Натура 2000 – изпълнение на мерки от Стратегия за биологичното разнообразие в Република България и Национален план за опазване и устойчиво ползване на биологичното разнообразие и генетичните ресурси 2020-2024 г., мерки от планове за управление на защитени територии и планове за действие за видове.

Финансова рамка на приоритет 3:

Общ бюджет: 132 470 261,00 евро.

Цели на приоритет 3:

Приоритетът има една специфична цел, а именно „Подобряване на защитата и опазването на природата, биологичното разнообразие и екологосъобразната инфраструктура, включително в градските райони, и намаляване на всички форми на замърсяване“. Изпълнението ще се измерва чрез показатели за краен продукт и показатели за резултат, както следва:

- Площ на защитените зони по Натура 2000, обхванати от мерки за опазване и възстановяване – 58 070 хектара до края на 2029 г.;
- Инвестиции за подкрепа на мерки извън Натура 2000 – 49 667 099,49 евро до края на 2029 г.;
- Местообитания с подобрен природозащитен статус (или с тенденция за подобряване) – 14,7%;
- Видове с подобрен природозащитен статус (или с тенденция за подобряване) – 10,8%;
- Подкрепена инфраструктура за опазване ex situ – 6 броя.

За постигането на гореописаните цели Управляващият орган на ПОС 2021-2027 г. планира да продължи да обявява процедури за представяне на проектни предложения и през 2026 г.

Изпълнение към 17.09.2025 г.:

- обявени са 13 бр. процедури за представяне на проектни предложения за 55,88 млн. евро или 42,18% от бюджета на приоритета;
- договорени са 29 бр. проекти за 28,63 млн. евро (21,6% от бюджета);
- в оценка са 20 бр. проектни предложения за 3,34 млн. евро (2,52% от бюджета);
- извършени са плащания в размер на 3,91 млн. евро (2,95% от бюджета).

(в хил.евро)

Прогноза за разходите по програма "Околна среда 2021 - 2027 г."		**2026 г.**	**2027 г.**	**2028 г.**
Програми		**Обща сума**	**Обща сума**	**Обща сума**
1900.01.04	***Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси***	**23 310,3**	**30 377,9**	**22 101,1**

V.I.5. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.05 „ИНФОРМИРАНЕ, УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕНОСТТА В ПРОЦЕСА НА ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЯ И ПРИЛАГАНЕ НА МЕХАНИЗМИТЕ ЗА КОНТРОЛ“

Цели на бюджетната програма

Програмата допринася за изпълнението на мисията и визията на МОСВ, свързани с:

- информиране и участие на обществеността за формиране на устойчиви модели на поведение по въпросите на околната среда;
- осъществяване на ефективен превантивен, текущ и последващ контрол за изпълнение на екологичното законодателство и осигуряване на качествени административни услуги за гражданите и бизнеса от РИОСВ и БД;
- подобряване на координацията и обмена на информация на оперативно ниво за управление на дейности, свързани с компоненти на околната среда (води, въздух) и фактор „Отпадъци“, за повишаване ефективността на специализираните административни звена, както и на други органи на властта, осъществяващи контролни правомощия съгласно екологичното законодателство.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ 1900.01.05 Бюджетна програма „Информиране, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол“	Целева стойност			
Показатели за изпълнение	**Мерна единица**	***Проект 2026 г.***	***Прогноза 2027 г.***	***Прогноза 2028 г.***
1. Проведени обсъждания с участието на обществеността в процеса на вземане на решения за управлението на околната среда от МОСВ и неговите структури	брой	70	70	70
2.Проведени обучителни семинари, кръгли маси, конференции, публични събития (конкурси, изложби, открити уроци, лекции, беседи, форуми) за ученици, учители, бизнеса, неправителствени организации, за служители на общинската и държавната администрация от МОСВ и неговите структури	брой	450	500	550
3. Проведени национални кампании за отбелязване на международните дати от екологичния календар	брой	13	15	17
4. Училища и детски градини, обхванати от информационно-образователни инициативи на МОСВ и неговите структури	брой	550	600	650
5. Обхванати деца и ученици от информационно-образователни инициативи на МОСВ и неговите структури	брой	15 000	17 500	20 000
6. Издадени информационно-образователни материали от МОСВ и неговите структури (без тиража на издаване)	брой	70	60	60
7. Проверени обекти/ извършени проверки от РИОСВ и БД	брой	20 000/ 27 000	20 000/ 27 000	20 000/ 27 000
8. Издадени наказателни постановления от РИОСВ и БД за констатирани нарушения на екологичното законодателство	брой	1300	1300	1300
9. Издадени заповеди за налагане на принудителни административни мерки	брой	20	20	20
10. Проверени преди утвърждаване от министъра на околната среда и водите планове за контролната дейност на РИОСВ и БД	брой	19	19	19
11. Изготвени анализи/ доклади/ указания/ отчети за извършената контролна дейност от РИОСВ и БД	брой	30	30	30
12. Получени и обработени сигнали по „Зелен телефон” и електронна поща в МОСВ, РИОСВ и БД	брой	2300	2300	2300
13. Извършени проверки на осъществяваната контролна дейност на РИОСВ	брой	3	3	3
14. Изготвени/ публикувани на сайта на МОСВ бюлетини в секторите „Въздух“ и „Води“ *	брой	614	617	617

** Целевите стойности на показател 14 са по-ниски в сравнение с бюджетните прогнози за предходни години поради:*

- *обединяване на ежедневните информационни бюлетини в направление „Води“ в един бюлетин, съдържащ обобщена информация;*
- *преустановяване на изготвянето и публикуването на сайта на МОСВ на бюлетини за сектор „Отпадъци“. Ставайки пълноправен член на Шенгенското пространство, в България влизат в сила новите правила за общо гранично пространство на ЕС, като от 1 януари 2025 г. са премахнати проверките на лица по сухопътните граници със и между България и другите държави членки на ЕС. Във връзка с това е преустановено предоставянето на информация от Главна дирекция „Гранична полиция“ на МОСВ по отношение на превозите на отпадъци по Регламент (ЕО) 1013/2006, поради което вече не е налична в пълнота ежедневна информация за вноса на отпадъци, необходима за изготвянето на бюлетини в сектор „Отпадъци“.*

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

- Промени в макроикономическите параметри и социално-икономическата среда, във ведомствените разходни параграфи, административните разходни параграфи;
- Липса на административен капацитет;
- Недостатъчен интерес на групи от обществото към проблемите на околната среда.

Информация за наличността и качеството на данните

Посочените целеви стойности и тяхното отчитане се базират на информация, получена от компетентните дирекции и регионалните структури на МОСВ, които: участват в организирането и осъществяването на информационни кампании, изготвянето и издаването на информационни материали, провеждането на семинари, конференции, конкурси, изложби, лекции, „зелени” уроци и др.; поддържат информационни центрове, бази данни и регистри; организират обществени обсъждания и предоставят достъп до информация; участват в обмена на оперативна информация; осъществяват цялостна контролна дейност за

прилагането на екологичното законодателство.

<u>Предоставяни по програмата продукти/услуги</u>

- **Разработване на политика и международно сътрудничество в областта на осигуряване на достъпа до информация, участие на обществеността в процеса на вземане на решения за околната среда и повишаване на общественото екологично съзнание и култура**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Разработване/съгласуване на проекти на нормативни актове и стратегически документи, свързани с достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземане на решения за околната среда, повишаване на общественото съзнание и култура в сферата на околната среда;
- Методическо осигуряване и координация на действията на структурите на МОСВ и други компетентни ведомства в тази сфера;
- Изготвяне на доклади, информации и позиции във връзка с прилагането на националното и европейското екологично законодателство, прилагане на Орхуската конвенция.

- **Достъп до информация и участие на обществеността в процеса на вземане на решения**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Поддържане и развитие на информационните центрове в системата на МОСВ;
- Предоставяне на обществеността на информация в областта на опазване на околната среда;
- Осигуряване на възможности за участие и ангажираност на различни групи от обществеността в процесите на вземане на решения за управлението на околната среда.

- **Повишаване на общественото съзнание и култура по въпросите на околната среда**

Дейности за предоставяне на услугата**:**

- Информационни кампании за повишаване на екологичното съзнание и култура на различните групи от обществеността;
- Подготовка и издаване на информационни материали;
- Провеждане на открити уроци със студенти, ученици и деца от детските градини;
- Организиране и провеждане на форуми, семинари, конференции, кръгли маси, изложби и др.;
- Провеждане на конкурси по екологични теми и проекти.

- **Повишаване ефективността на контролната дейност на РИОСВ и БД и информираност на обществеността за прилагането на екологичното законодателство**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Методическо ръководство и координация на РИОСВ и БД по отношение на планирането, провеждането и отчитането на контролната им дейност, в т.ч. разработване на методически указания;
- Анализ на осъществяваната контролна дейност на РИОСВ и БД и обобщаване на резултатите на национално ниво;
- Публикуване на актуална информация на интернет страницата на МОСВ за извършените от РИОСВ и БД проверки, дадени предписания, съставени актове, издадени

наказателни постановления, наложени санкции, постъпили суми от санкции, издадени заповеди за спиране на дейности;

- Предприемане на мерки по получените сигнали за екологично замърсяване (от „Зелен телефон", входяща кореспонденция и електронна поща на министерството, РИОСВ и БД) и публикуване на информацията на интернет страниците на МОСВ, РИОСВ и БД.

➢ **Обмен на оперативна информация между всички заинтересовани страни за спазване изискванията на екологичното законодателство**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Координация на действията на структурите на МОСВ и други компетентни ведомства за управление на дейностите, свързани с компонентите на околната среда (води, въздух) и факторите (отпадъци), които замърсяват или увреждат околната среда;
- Предприемане на действия, свързани с недопускане на нерегламентиран внос на отпадъци;
- Изготвяне на ежедневен бюлетин за състоянието на водите и за качеството на атмосферния въздух;
- Обработка и обмен на информация на оперативно ниво с други органи на властта, администрации и дирекции по отношение на фактор „Отпадъци" и компоненти „Води" и „Въздух".

<u>Организационни структури, участващи в програмата, и отговорност за изпълнението на програмата</u>

Дирекция КВЕСМС:

- координира/участва в дейностите в системата на министерството, свързани с участието на обществеността, неправителствени организации и други заинтересовани страни в изпълнението на националната политика за опазване на околната среда;
- координира/участва в дейности, свързани с повишаване на общественото съзнание и култура в областта на околната среда;
- осъществява дейности по информиране на обществеността относно политиката по околна среда и достъпа до информация чрез предоставяне на пакет от информационни услуги.

Дирекция НКЦ:

- осъществява дейности по събиране и обработване на оперативна информация, свързана с компонентите на околната среда (води, въздух), както и с факторите (отпадъци), които замърсяват или увреждат околната среда;
- осъществява обмен на информация на оперативно ниво с други органи на властта и администрации, свързана с компонентите на околната среда;
- методически ръководи и координира РИОСВ и БД по отношение на планирането, провеждането и отчитането на контролната им дейност;
- координира и участва в разработването на методически указания и информации, свързани с контролната дейност на РИОСВ и БД;
- анализира и обобщава резултатите на национално ниво от осъществяваната контролна дейност на РИОСВ и БД.

ИАОС, РИОСВ, БД и ДНП осигуряват достъп на обществеността до информация в областта на околната среда; участие на обществеността, неправителствени организации и други заинтересовани страни в разработването и прилагането на националната политика за опазване на околната среда; координация при подготовката и провеждането на кампании за повишаване на информираността на различни обществени групи в областта на околната среда; координация и участие в дейности по разширяване на познанията и културата по въпросите на околната среда и провокиране на екологосъобразно поведение у младите хора.

Дирекции ЕООВОСПЗ, НСЗП, УВ, УООП, ОЧВ отговарят за участието на обществеността в процедурите за вземане на решения съгласно изискванията на ЗООС и специфичните закони и подзаконови нормативни актове в сферата на опазването на околната среда и подпомагат методически дейността за осъществяване на контрол за прилагане на екологичното законодателство.

Дирекция „Правна“ организира и координира процеса по предоставяне на достъп на обществеността до информация за околната среда.

Дирекция АО организира дейността по административното обслужване на физическите и юридическите лица на „едно гише“.

ГД ОПОС, дирекции ЕООВОСПЗ, НСЗП, ПИК, УООП и УВ, ПУДООС координират и участват в осъществяването на информационни събития и кампании за повишаване на съзнанието и културата на обществеността в сферата на околната среда и устойчивото развитие.

Дирекция ВОП планира, координира и осъществява провеждането на информационната политика на министерството и представянето на неговата дейност пред обществеността и изразява официалната позиция по различни въпроси от политиката или текущата дейност.

РИОСВ отговарят за прилагането и налагането на установените нормативни изисквания в областта на екологичното законодателство. Дейността на РИОСВ е организирана така, че опазването на околната среда да се гарантира на всички етапи на контрол – от най-ранен етап на ниво инвестиционно намерение, през текущия и последващия контрол, до изпълнението на следексплоатационните мерки. РИОСВ имат регулиращи, информационни и контролни функции.

БД отговарят за прилагане и налагане на нормативно установените изисквания по Закона за водите. Организацията на работа и състава на БД се определят с Правилник за дейността, организацията на работа и състав на басейновите дирекции.

За изпълнението на програмата основно отговорни са дирекция НКЦ, дирекция КВЕСМС и структурите на МОСВ – ИАОС, РИОСВ, ДНП и БД, съгласно функциите, определени с устройствените правилници на МОСВ и неговите структури.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата

(в хил. евро.)

№	1900.01.05 Бюджетна програма „Информиране, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол“ (класификационен код и наименование на бюджетната програма)	Отчет 2023	Отчет 2024	Закон 2025 г.	Проект 2026 г.	Прогноза 2027 г.	Прогноза 2028 г.
	1	2	3	4	5	6	7
I.	**Общо ведомствени разходи:**	**941,2**	**1 078,7**	**1 298,4**	**1 429,8**	**1 368,9**	**1 368,9**
	Персонал	883,5	1 014,9	1 147,2	1 216,1	1 155,2	1 155,2
	Издръжка	56,0	63,4	150,4	213,7	213,7	213,7
	Капиталови разходи	1,7	0,4	0,8	0,0	0,0	0,0
1	**Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:**	**941,2**	**1 078,7**	**1 298,4**	**1 429,8**	**1 368,9**	**1 368,9**
	Персонал	883,5	1 014,9	1 147,2	1 216,1	1 155,2	1 155,2
	Издръжка	56,0	63,4	150,4	213,7	213,7	213,7
	Капиталови разходи	1,7	0,4	0,8	0,0	0,0	0,0
2	**Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

II.	**Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ****	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
III.	**Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС****	**1 547,3**	**3 066,1**	**1 789,5**	**1 610,5**	**1 303,2**	**1 303,2**
1	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	1547,3	3066,1	1789,5	1610,5	1303,2	1303,2
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	**1 547,3**	**3 066,1**	**1 789,5**	**1 610,5**	**1 303,2**	**1 303,2**
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	**941,2**	**1 078,7**	**1 298,4**	**1 429,8**	**1 368,9**	**1 368,9**
	Общо разходи (I.+II.+III.):	**2 488,5**	**4 144,8**	**3 087,9**	**3 040,3**	**2 672,1**	**2 672,1**
	Численост на щатния персонал	51	47	52	52	52	52
	Численост на извънщатния персонал	0	0	0	0	0	0

ПУДООС

БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА: "Информиране, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол"

Разпределение на разходите по години:

По политики и програми	2025г.	2026г.	2027г.	2028 г.
1900.01.05Бюджетна програма "Информиране, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол"	1789,5	1610,5	1303,2	1303,2

Програмата включва финансиране на проекти и дейности на общини, училища и детски градини по кампания „Чиста околна среда“ . Общият размер на планираните средства за 2026г. са 1 610 550 евро. В тях са предвидени за разплащане сключени договори по кампанията „Чиста околна среда 2025 година.

Заложените средства за програмата осигуряват:

Облагородяване на дворове на училища и детски градини, създаване на по-екологични и здравословни условия за игра, спорт и отдих на деца и възрастни. Повишаване на общественото съзнание и култура по опазване на околната среда и ефективно прилагане на механизмите за контрол за изпълнение на екологичното законодателство.

Разходите в общ размер на 1 610 хил. евро за 2026 г., заложени в програмата, се финансират от наличности по банковата сметка на предприятието.

Заложени са в параграф 52-06, но ще се отчитат като трансфери на касова основа по §§64-02, съгласно т.17 на ДДС7/30.06.2014г. на Министерство на финансите, поради характера им - безвъзмездно предоставяне на средства от ПУДООС на бюджетни организации.

V.I.6. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.06 „ОЦЕНКА И УПРАВЛЕНИЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА“

Цели на бюджетната програма

Основната цел на програмата е създаване на оптимални условия за законосъобразно осъществяване на икономически дейности и управление на риска от замърсяване на околната среда и риска за човешкото здраве чрез ефективно прилагане на законодателството в областта на превантивните дейности по оценка на въздействието върху околната среда

(ОВОС) и екологична оценка (ЕО), вкл. съвместно координиране на процедурите по ОВОС, ЕО, комплексни разрешителни (КР) и контрол на опасностите от големи аварии с опасни вещества (СЕВЕЗО III), както и по предотвратяване на промишленото замърсяване и управление на дейностите по химикали.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ **1900.01.06 Бюджетна програма „Оценка и управление на въздействието върху околната среда“**	**Целева стойност**			
Показатели за изпълнение	**Мерна единица**	***Проект 2026 г.***	***Прогноза 2027 г.***	***Прогноза 2028 г.***
1. Разработени проекти на нормативни актове/ стратегически документи или техни изменения/ допълнения, приети на заседание на Колегиум на МОСВ/ заповеди, които се обнародват в Държавен вестник	брой	4	2	1
2. Поддържане на актуална информация и сервизна поддръжка на регистри, информационни системи за поддържане на регистри/информации, база данни	брой	10	10	10
3. Подготвени методически указания/ консултации, семинари и работни срещи във връзка с ефективното прилагане на законодателството по ОВОС и ЕО	брой	30	30	30
4. Издадени административни актове по реда на глава шеста от ЗООС (ЕО и ОВОС)	брой	1500	1500	1500
5. Издадени решения за прекратяване на процедури по реда на глава шеста от ЗООС (ОВОС и ЕО)	брой	10	10	10
6. Методически указания/ становища, семинари, работни срещи и консултации по предотвратяване на промишленото замърсяване/ по управление на химикали и контрол на опасностите от големи аварии с опасни вещества	брой	370	370	370
7. Издадени решения за издаване/ актуализиране и отменяне на комплексни разрешителни	брой	85	85	85
8. Издадени становища съгласно чл. 99а от ЗООС за потвърждаване или непотвърждаване на най-добри налични техники	брой	20	20	20
9. Издадени актове по екологична отговорност	брой	1	1	1
10. Изготвени становища относно съответствието на стратегическите карти за шум и плановете за действие към тях с минималните изисквания за тяхното изготвяне	брой	3	6	2
11. Регистрирани/ подновени регистрации на организации по EMAS и сключени договори за ползване на екомаркировката на ЕС	брой	23	25	27
12. Приключили процедури по екологична отговорност в нормативно определения срок	брой	4	1	1
13.1. Издадени становища за потвърждаване класификацията на ПСНРП и ПСВРП	брой	30	30	30
13.2. Издадени решения по чл. 106, ал. 4 от ЗООС за потвърждаване/ отказ от потвърждаване на пълнотата и съответствието на ДППГА на ПСНРП	брой	10	10	10
13.3. Издадени решения по чл. 116, ал. 1 от ЗООС за одобряване/ неодобряване на доклад за безопасност и по чл. 116ж, ал. 4 от ЗООС за одобряване/ неодобряване на актуализиран доклад за безопасност на ПСВРП	брой	9	9	9
14. Предоставени съгласия или отказ за внос на живак или смеси на живака за употреби, разрешени в страната, съгласно Регламент (ЕС) 2017/852 относно живака, при постъпили уведомления от вносители	брой	2	2	2
15. Валидирани уведомления за износ на опасни химични вещества от Приложение I на Регламент (ЕС) 649/2012 (PIC)	брой	160	160	160
16. Предоставени отговори по запитвания в НИБХ	брой	70	70	70
17. Изготвени и предоставени национални доклади/ документи/ позиции/ указания/ отчети към европейски и международни институции/ органи	брой	250	250	250

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

- Стартиране на по-късен етап от нормативно определения от страна на възложителя на процедурата по ОВОС/ЕО или преценяване на необходимостта от ОВОС/ЕО;
- Неспазване от страна на други ведомства и институции на сроковете при провеждане на задължителни консултации в хода на процедурите по ОВОС и ЕО и предоставянето на информация от засегнатите общини и кметства за резултатите от регламентирания в Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС обществен достъп;
- Липса на двустранни/многостранни договорености със засегнати държави при процедури по ОВОС/ЕО с трансгранично въздействие;
- Недостатъчно познаване на нормативната уредба в областта на околната среда от страна на компетентните органи, които разрешават/одобряват крайно проекта;

- Залпово подаване на документи за преразглеждане на КР във връзка с влезли в сила решения за най-добри налични техники;
- Обявяване в неплатежоспособност (ликвидация/несъстоятелност) на оператори по Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети/ предприятия по програмите за отстраняване на нанесените щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия, при приватизация, което би удължило срока на провежданите процедури;
- Финансово натоварване на операторите за постигане на съответствие с изискванията на нормативната уредба в областта на контрола на рисковете от големи аварии с опасни вещества;
- Големите разходи за изпълнение на изискванията на законодателството в областта на управлението на химикалите, и по-специално, разходите, необходими за извършване на регистрация на химични вещества в ЕАХ, както и за прилагане на изискванията за класифициране, етикетиране и опаковане на вещества и смеси, което се отразява на възможностите на задължените лица (микро, малки и средни предприятия) да спазват тези изисквания;
- Липса на финансиране на определени дейности, описани по-горе, или отказ от финансиране на дейности съгласно стратегически документи за изпълнението на целите на бюджетната програма.

<u>Информация за наличността и качеството на данните</u>

Посочените целеви стойности и тяхното отчитане се базират на информация, налична в МОСВ и предоставена от компетентните дирекции, ИАОС и регионалните структури – РИОСВ, БД, ДНП.

<u>Предоставяни по програмата продукти/услуги</u>

- **Разработване на политиките по оценка и управление на въздействието върху околната среда**

Дейностите са насочени основно към разработване, изменение и допълнение на проекти на нормативни актове и стратегически документи; осигуряване на свободен достъп до актуална публична информация чрез създаване и поддръжка на публични регистри и осигуряване на публичен достъп чрез интернет страниците на МОСВ, РИОСВ и ИАОС.

- **Повишаване ефективността на прилагане на законодателството по ОВОС и ЕО и указания за определяне на приложимата процедура по глава шеста от ЗООС**

Дейностите са свързани с методическо подпомагане чрез провеждане на консултации, работни срещи и семинари с ВРБ, възложители, контролни органи и други участници в процесите.

- **Издаване на административни актове по реда на глава шеста от ЗООС (ОВОС и ЕО)**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Издаване на решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, решения по ОВОС, решения по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО и становища по ЕО;
- Прекратяване на процедури по ОВОС и ЕО.

- **Управление на предотвратяването на промишленото замърсяване**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Методически указания, работни срещи и консултации във връзка с прилагането на нормативната уредба по комплексни разрешителни, издаване на актове по КР и екологична

отговорност;

- Преглед на изготвени стратегически карти за шум и планове за действие към тях и изготвяне на становище относно съответствието им с минималните изисквания за тяхното изготвяне; участие в Експертен съвет за одобряване на стратегическите карти за шум и плановете за действие към тях съгласно Директива 2002/49/ЕО, създаден със заповед на министъра на здравеопазването;
- Доброволни ангажименти – регистриране/подновяване на регистрации на организации по Схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS) и сключени договори за ползване на екомаркировката на ЕС;
- Осъществяване на контрол по изпълнението на дейностите по екологична отговорност, в т.ч. приемане на решения за одобряване на отчети по програмите за отстраняване на минали екологични щети и контрол по изпълнението на издадени заповеди по ЗОПОЕЩ.

➢ **Управление на дейностите по химикали и контрол на опасностите от големи аварии**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Издаване на методически указания, консултации и работни срещи с индустрията и контролните органи по управление на дейностите по химикали и контрола на опасностите от големи аварии с опасни вещества;
- Предоставяне на съгласие или отказ за внос на живак или смеси на живака за употреби, разрешени в страната, при постъпили уведомления от вносители;
- Валидиране на уведомления за износ и търсене на изрично съгласие за износ на опасни химикали съгласно Регламент (ЕС) № 649/2012 относно износа и вноса на опасни химикали (PIC);
- Изменение и допълнение на Заповед № РД-289/27.05.2016 г. (обн., ДВ, бр. 45 от 2016 г.) във връзка с утвърждаване на случаи на освобождаване от ограниченията за употреба на опасни вещества в определени материали и компоненти на електрическото и електронното оборудване (публикувани делегирани актове на ЕК в Официален вестник на ЕС). Тези случаи на освобождаване произтичат от Директива 2011/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно ограничението за употребата на определени опасни вещества в електрическото и електронното оборудване (Директива RoHS-2), приложения III и IV;
- Предоставяне на отговори по запитвания в НИБХ, участие в работни срещи и семинари по прилагане на законодателството, свързано с управлението на химикалите и предотвратяването на големи аварии в предприятия/съоръжения с рисков потенциал;
- Участие в експертни групи и комитети към Съвета, ОИСР, ЕАХ и ЕК чрез подготовка на рамкови позиции, писмени коментари и указания.

➢ **Реализиране на политиката в областта на оценка и управление на въздействието върху околната среда, насочена към защита на националните интереси и съгласувани с другите държави политики, програми и стратегии в областта**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Изготвяне на позиции, указания, информации, доклади и други документи за работните органи към ЕК, Съвета на ЕС, ЕАХ и ЕАОС;
- Извършване на докладвания към ЕК, както и към съответните органи по международните конвенции, по които Република България е страна.

<u>Организационни структури, участващи в програмата, и отговорност за изпълнението на програмата</u>

Дирекция ЕООВОСПЗ:

- осъществява държавната политика по оценка на въздействието на планове, програми и инвестиционни предложения върху околната среда и човешкото здраве;

- изпълнява задълженията си в съответствие с международната нормативна уредба (конвенции) по ОВОС в трансграничен контекст и стратегическа екологична оценка;
- провежда и координира процедурите по ОВОС на инвестиционни предложения и процедурите по ЕО на планове и програми;
- осигурява свободен достъп до актуална информация относно процедурите по ОВОС и ЕО и дава възможност за участие в процеса на вземане на решения от страна на обществеността, като по този начин повишава прозрачността на вземането на решения, укрепва общественото доверие в държавната и местната администрация, допринася за повишаване на взаимното доверие между промишлеността и обществеността;
- методически подпомага, с цел повишаване на квалификацията, всички участници в процесите по оценка на въздействието върху околната среда и екологична оценка и експертния капацитет на контролните органи;
- осъществява държавната политика по прилагане на международни актове (конвенции) в областта на управлението на химикалите относно процедурата по предварително обосновано съгласие при международната търговия с определени опасни химикали и пестициди, устойчивите органични замърсители, живака; прилага стратегическия подход за международно управление на химикалите (SAICM) и устойчиво управление на химикалите и отпадъците след 2020 г. (SMCW), който се заменя с Новата рамка за управление на химикалите, и в областта на предотвратяването на опасностите от големи аварии с опасни вещества по отношение на трансграничните въздействия на промишлените аварии, както и по прилагане на международни актове (протокол) в областта на предотвратяване на промишленото замърсяване чрез регистъра на изпускането и преноса на замърсители;
- валидира уведомления за износ и търсене на изрично съгласие за износ на опасни химикали от Приложение I на Регламент (ЕС) 649/2012 (PIC);
- утвърждава случаи на освобождаване от ограниченията за употреба на опасни вещества в определени материали и компоненти на електрическото и електронното оборудване (изпълнение на изискванията на Директива 2011/65/ЕС);
- организира и участва в работата на Експертния съвет за оценка на приоритетни вещества, вкл. в извършването на скрининг, оценка на вещества, изготвяне на анализи за определяне на най-подходяща регулаторна мярка за управление на риска от опасни вещества, изготвяне на предложения за хармонизирано класифициране и етикетиране или за преразглеждане на хармонизирана класификация и етикетиране на вещества; становища по разрешаване производството или пускането на пазара на нов продукт с добавен живак или използването на нов производствен процес, включващ употребата на живак или живачни съединения, съгласно Регламент (ЕС) 2017/852, при постъпили уведомления от оператори; становища по издаване на разрешение за освобождаване от задължения, произтичащи от Регламент REACH, когато това е необходимо за интересите на отбраната, при постъпили уведомления от оператори, и др.;
- предоставя информация на обществеността за рисковете и безопасната употреба на химикалите и за публикувани нови или актуализирани заключения за най-добри налични техники;
- изготвя становища за пълнота на данни съгласно чл. 18в, ал. 1 от ЗЗВВХВС относно биоцидните продукти при издаване/изменение на разрешения за тяхната употреба и пускане на пазара от министъра на здравеопазването;
- поддържа и администрира Национално информационно бюро по химикали (НИБХ) с оглед предоставяне на съвети на производителите, вносителите, потребителите надолу по веригата и дистрибуторите на химични вещества в самостоятелен вид, в смеси и в изделия относно техните задължения по прилагане на Регламентите REACH и CLP;
- извършва методическо ръководство по прилагане на законодателството по предотвратяване на промишленото замърсяване;
- извършва методическо ръководство по прилагане на законодателството в областта на управлението на химикали и контрола на опасностите от големи аварии с опасни вещества;

- организира и ръководи цялостната дейност по Схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS); провежда процедури за регистрация по EMAS;
- организира и ръководи цялостната дейност по схемата за екомаркировка на ЕС; провежда процедури за присъждане на екомаркировката на ЕС;
- координира съвместно със заинтересованите министерства и ведомства дейностите по защита от шум в околната среда;
- координира и контролира изпълнението на програми за отстраняване на щетите върху околната среда от минали действия или бездействия при приватизация;
- провежда процедури за определяне на превантивни и оздравителни мерки при непосредствена заплаха за възникване на екологични щети или при причинени екологични щети, в случаите когато компетентен орган е министърът на околната среда и водите;
- поддържа публични регистри/ информационни системи в съответствие с осъществяваната държавна политика.

ИАОС, РИОСВ, БД и ДНП участват в предоставянето на отделни услуги по програмата в изпълнение на задълженията им по ЗООС, ЗЗВВХВС, ЗЗШОС и ЗОПОЕЩ.

По отношение на програмите за отстраняване на миналите екологични щети, като представляващи държавата по договорите за тяхното изпълнение участват министърът на околната среда и водите, министърът на финансите и изпълнителният директор на АППК.

За изпълнението на програмата основно отговорни са дирекция ЕООВОСПЗ и структурите на МОСВ – ИАОС, РИОСВ, БД и ДНП, съгласно функциите, определени с устройствените правилници на МОСВ и неговите структури.

За осъществяване на някои от функциите си компетентните органи по екологичното законодателство взаимодействат с държавни органи, областни управители и общински администрации.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата

(в хил.евро)

№	1900.01.06 Бюджетна програма „Оценка и управление на въздействието върху околната среда“ (класификационен код и наименование на бюджетната програма)	Отчет 2023	Отчет 2024	Закон 2025 г.	Проект 2026 г.	Прогноза 2027 г.	Прогноза 2028 г.
	1	2	3	4	5	6	7
I.	**Общо ведомствени разходи:**	**2 419,3**	**3 149,8**	**3 360,2**	**3 828,0**	**4 076,4**	**4 076,4**
	Персонал	2 172,0	2 654,3	2 984,7	3 343,8	3 424,6	3 424,6
	Издръжка	241,2	273,6	374,7	475,0	475,0	475,0
	Капиталови разходи	6,1	221,8	0,8	9,2	176,8	176,8
1	**Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:**	**2 419,3**	**3 149,8**	**3 360,2**	**3 828,0**	**4 076,4**	**4 076,4**
	Персонал	2 172,0	2 654,3	2 984,7	3 343,8	3 424,6	3 424,6
	Издръжка	241,2	273,6	374,7	475,0	475,0	475,0
	Капиталови разходи	6,1	221,8	0,8	9,2	176,8	176,8
II.	**Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ****	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
III.	**Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС****	**348.7**	**0.0**	**0,0**	**183,4**	**0,0**	**0,0**
9	Програма за отстраняване на минали екологични щети	348,7			183,4		
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	**348,7**	**0,0**	**0,0**	**183,4**	**0,0**	**0,0**
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	**2 419,3**	**3 149,8**	**3 360,2**	**3 828,0**	**4 076,4**	**4 076,4**
	Общо разходи (I.+II.+III.):	**2 768,0**	**3 149,8**	**3 360,2**	**4 011,4**	**4 076,4**	**4 076,4**

	Численост на щатния персонал	133	132	149	151	151	151
	Численост на извънщатния персонал	0	0	0	0	0	0

V.I.7. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.07 „УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА“

Цели на бюджетната програма

Основната цел на програмата е ограничаването на емисиите на парникови газове и повишаването на устойчивостта към неблагоприятните последици от изменението на климата. Тази цел допринася за постигането на нисковъглеродно и устойчиво развитие на страната и е насочена към намаляване на негативното въздействие на икономическите сектори върху климата, като същевременно мотивира изграждане на капацитет за адаптиране към вече наблюдаваните и очакваните климатични изменения.

Целта на програмата подпомага прехода към конкурентоспособна нисковъглеродна икономика, укрепването на устойчивостта на екосистемите, инфраструктурата и населението спрямо климатични рискове и изпълнението на международните ангажименти на страната по Парижкото споразумение и на общоевропейските цели и регулации в областта на климата.

Националната политика в областта на изменението на климата се планира и прилага в две основни направления – смекчаване на изменението на климата и адаптация към въздействието на случващите се климатични изменения. Съответно, мерките и дейностите по тези направления се планират в два ключови за климатичната политика стратегически документа, а именно – Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 и Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и Плана за действие до 2030 г. Изпълнението на тези документи подлежи на периодично отчитане.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ **1900.01.07 Бюджетна програма „Управление на дейностите по изменение на климата“**	**Целева стойност**			
Показатели за изпълнение	**Мерна единица**	***Проект 2026 г.***	***Прогноза 2027 г.***	***Прогноза 2028 г.***
1. Общи емисии на парникови газове	ktCO2eq	37 594	34 941	32 289
2. Реализирани мерки за адаптация*	брой	0	206	0
3. Докладвания към ЕК и РКООНИК	брой	9	10	9

** Реализираните мерки за адаптация се отчитат на всеки 2 години.*

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

- Недостатъчен институционален капацитет за изпълнение на ангажиментите на Република България към РКООНИК, Споразумението от Париж и европейската политика по изменение на климата;
- Недостатъчно финансово подсигуряване за изпълнение на дейностите по изменение на климата;
- Развитие на националната икономика на база използване на високовъглеродни горива;
- Забавяне на процеса на интегриране на държавната политика по ограничаване изменението на климата в съответните секторни политики в областта на транспорта,

енергетиката, строителството, селското и горското стопанство, туризма, промишлеността и регионалното развитие;

- Неефективна координация между специализираните звена в различните администрации, работещи в областта на политиката по ограничаване изменението на климата;
- Липса на добра осведоменост и обществена подкрепа, които биха затруднили прилагането на политики и особено такива, които изискват поведенчески промени за приемане и прилагане на нови технологии и устойчиви практики.

Информация за наличността и качеството на данните

Източниците на данни във връзка с отчитането на показателите за изпълнение по програмата са:

- задължителните периодични докладвания на Република България до Секретариата на РКООНИК чрез Национални съобщения съгласно чл. 12 от РКООНИК и двугодишни докладвания съгласно Решение № 2/CP.17 и Решение № 19/CP.18 на Конференцията на страните по РКООНИК;
- задължителното ежегодно докладване до Секретариата на РКООНИК чрез Националната инвентаризация на емисиите на парникови газове по РКООНИК и по Споразумението от Париж;
- задължителните национални докладвания до ЕК.

Дирекция ПИК изпълнява и координира дейностите по изготвяне на Националните съобщения и двугодишните докладвания и тяхното представяне пред Секретариата на Конвенцията, както и по докладвания до ЕК.

ИАОС отговаря за подготовката и докладването на годишната Национална инвентаризация на емисиите на парникови газове.

Достоверността и качеството на данните се гарантират от стриктните процедури на работа с тях и задълбочените проверки, провеждани от страна на Секретариата на Конвенцията и на специализирани институции на ЕС.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- **Разработване и провеждане на националната политика в областта на изменението на климата**

Дейностите са свързани с периодично отчитане на изпълнението на мерките, заложени в двата ключови за климатичната политика стратегически документа – Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 и Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и Плана за действие до 2030 г.

- **Изпълнение на международните задължения на Република България по РКООНИК и Споразумението от Париж, както и участие и защита на националните интереси в международните преговори по договаряне на правилата и процедурите за прилагане на Парижкото споразумение по изменение на климата**

Дейности за предоставяне на услугата: задължителни периодични докладвания на Република България до Секретариата на РКООНИК чрез Национални съобщения и инвентаризации; участие в международните преговори по изменение на климата; участие в подготовката на ЕС за преговорните сесии на Конференцията на страните по РКООНИК и Споразумението от Париж.

- **Изпълнение на задълженията на Република България във връзка със законодателството на ЕС, в т.ч. участие на страната в ЕСТЕ през четвъртия период (2021-2030 г.), генериране на приходи от тръжни продажби на квоти за**

емисии на парникови газове, както и участие и защита на националните интереси в преговорите на европейско равнище във връзка с разработването на актовете за прилагане на Рамката за политиките на ЕС в областта на климата и енергетиката през периода 2020-2030 г.

Дейности за предоставяне на услугата, свързани с участието на страната в ЕСТЕ и Системата за търговия с емисии за секторите сгради и транспорт (СТЕ 2):

- Разпределение на безплатни квоти на операторите на инсталации в ЕСТЕ, както и на оператори на нови инсталации;
- Разпределение на приходите от тръжните продажби на квоти за емисии на парникови газове от инсталации и авиационни дейности и от СТЕ 2, когато тя стартира;
- Издаване, преразглеждане, актуализация и отмяна на разрешителни за емисии на парникови газове (РЕПГ) на оператори на инсталации, авиационни оператори и корабни дружества, както и на задължените лица по СТЕ 2, в зависимост от броя получени заявления за издаване на РЕПГ и броя получени уведомления за промяна в работата на инсталацията;
- Издаване на решения за: откриване/закриване на партиди в Националния регистър за търговия с квоти за емисии на парникови газове (НРТКЕПГ); актуализиране на информацията по партиди; промяна на упълномощените представители по партиди; спиране на достъпа до партиди в НРТКЕПГ, в зависимост от броя получени заявления; извършване на трансакции в НРТКЕПГ;
- Докладване относно използването на приходите, генерирани от продажбите на търг на квоти за емисии на парникови газове съгласно приложимите общоевропейски изисквания;
- Трансфери на годишно разпределено количество емисии (Annual emissions allocations – AEAs) съгласно сключени двустранни споразумения.

С последните изменения и допълнения на ЗОИК са въведени промени в правилата за използване на приходите от тръжни продажби на квоти, а именно:

- разходване на деветдесет и девет цяло и девет на сто от приходите от продажба на търг на квоти за инсталациите от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ приоритетно за дейности, свързани с развитие на възобновяема енергия, както и за дейности за подобряване на енергийната ефективност и за предоставяне на финансова подкрепа с цел справяне със социалните аспекти в домакинствата;

- разходване на деветдесет и девет цяло и девет на сто от приходите от продажба на търг на квоти за авиационния сектор от ПУДООС за реализация на конкретни политики в сферата на опазването на околната среда, вкл. демонстрационни проекти и мерки за предотвратяване на обезлесяването, както и за защита и възстановяване на торфища, гори и други сухоземни и морски екосистеми. Финансирането на такъв тип дейности е от съществено значение, защото съчетава усилията за смекчаване на изменението на климата, мерките за адаптация и опазването на биологичното разнообразие. Това допринася за изпълнението на национални и европейски цели, но и за устойчивото бъдеще на обществото и икономиката, тъй като укрепва природния капитал, който е основа за стабилността и благосъстоянието на гражданите;

- гарантиране на възможността за покриване на административните разходи по управлението на ЕСТЕ в размер до нула цяло и едно на сто от приходите от продажба на търг на квоти;

- приоритетност при разходване на приходите от СТЕ 2 за финансиране на дейности, които могат да допринесат за справяне със социалните аспекти на търговията с емисии, вкл. за финансиране на дейности и мерки по изпълнение на Социалния план за климата на Република България.

<u>Организационни структури, участващи в програмата, и отговорност за изпълнението на програмата</u>

Дирекция ПИК:

- разработва нормативни актове в областта на изменение на климата във връзка с европейското законодателство и в изпълнение на международните ангажименти на Република България;
- координира разработването и прилагането на националната политика по изменение на климата, в т.ч. за смекчаване на и за адаптация към изменението на климата;
- подготвя и координира участието на Република България в международните преговори по РКООНИК и Споразумението от Париж съгласувано с Министерството на външните работи; координира докладването и изпълнението на международните задължения на Република България по РКООНИК и по Споразумението от Париж;
- извършва и координира дейности, свързани с участието на Република България в различни механизми за търговия с емисии на парникови газове;
- подготвя и преговаря по двустранни меморандуми/споразумения за сътрудничество в областта на изменение на климата;
- координира и изпълнява дейности по проекти с международно финансиране в областта на изменение на климата;
- разработва национални стратегии, планове и проекти в областта на изменение на климата и отчети по изпълнението им; извършва и координира дейности, свързани с европейските политики по изменение на климата и прилагане на ЕСТЕ в Република България;
- осъществява методическо ръководство на ИАОС по отношение на прилагане на законодателството в областта на ограничаване изменението на климата;
- извършва проверки за осигуряване качеството на данните от инвентаризацията на парниковите газове;
- координира работата на други министерства и ведомства и на междуведомствени работни групи във връзка с националната политика по изменение на климата;
- представя националната политика по изменение на климата на различни конференции и работни срещи;
- подготвя материали и участва в кампании за информиране на обществеността за проблемите, свързани с изменение на климата;
- подкрепя местните власти с цел подобряване на стратегическото планиране на политики и мерки на местно ниво, свързани с ограничаване на изменението на климата и адаптиране към очакваните последици от изменението на климата.

ИАОС:

- извършва инвентаризация на емисии на парникови газове и вредни вещества във въздуха съгласно изискванията на РКООНИК и КТЗВДР;
- провежда процедури по издаване, преразглеждане, изменение, актуализиране и отмяна на разрешителни за търговия с емисии на парникови газове;
- осъществява административно управление, текущо поддържане и осигуряване на ефективното функциониране на Националния регистър за отчитане на издаването, притежаването, предаването, прехвърлянето и отмяната на квоти за емисии на парникови газове;
- изпълнява функциите на компетентен орган по Механизма за корекция на въглеродните емисии на границите (МКВЕГ) и администрира регистъра на МКВЕГ по Регламент (ЕС) 2023/956.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата ***(в хил. евро)***

№	1900.01.07 Бюджетна програма „Управление на дейностите по изменение на климата“	Отчет 2023	Отчет 2024	Закон	Проект	Прогноза	Прогноза

	(класификационен код и наименование на бюджетната програма)			2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	1	2	3	4	5	6	7
I.	**Общо ведомствени разходи:**	**436,3**	**1 044,8**	**1 420,5**	**1 342,8**	**1 169,3**	**1 169,3**
	Персонал	320,6	428,5	665,7	840,6	667,1	667,1
	Издръжка	115,7	616,3	754,8	502,2	502,2	502,2
	Капиталови разходи	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1	**Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:**	**436,3**	**1 044,8**	**1 420,5**	**1 342,8**	**1 169,3**	**1 169,3**
	Персонал	320,6	428,5	665,7	840,6	667,1	667,1
	Издръжка	115,7	616,3	754,8	502,2	502,2	502,2
2	**Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
II.	**Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ****	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
III.	**Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС****	**32 703,00**	**34 244,50**	**6 889,30**	**20 318,30**	**55 972,40**	**65 398,70**
1	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	3 442,90	3 728,60	6 646,70	5 982,10	8 627,30	8 004,70
4	ОП "Околна среда 2014-2020 г.";	27 406,40	-2 762,40				
5	П "Околна среда 2021-2027 г."		30 415,50		11 840,20	43 030,10	52 779,00
7	Опазване на околната среда и климатичните промени на ФМ на ЕИП 2014-2021 г.	571,10	1 036,80				
11	Национален доверителен фонд	1 282,60	1 826,00	242,60	2 496	4 315	4 615
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	**32 703,0**	**34 244,5**	**6 889,3**	**20 318,3**	**55 972,4**	**65 398,7**
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	**436,3**	**1 044,8**	**1 420,5**	**1 342,8**	**1 169,3**	**1 169,3**
	Общо разходи (I.+II.+III.):	**33 139,3**	**35 289,3**	**8 309,8**	**21 661,1**	**57 141,7**	**66 568,0**
	Численост на щатния персонал	13	19	28	36	36	36
	Численост на извънщатния персонал	0	0	0	0	0	0

ПУДООС

"Управление на дейностите по изменение на климата"

Разпределение на разходите по години:

По политики и програми	2025г.	2026г.	2027г.	2028 г.
1900.01.07 Бюджетна програма „Управление на дейностите по изменение на климата“	6 646,7	5 982,1	8 627,3	8 004,7

Стойността на приходите от тръжна продажба на авиационни квоти, заложени като приход в предприятието, са на база писмо **Изх.№ 95-00-2334-1/19.05.2026г.** на МОСВ за периода 2026-2028 г., както следва:

за 2026 г. –10 360 000 евро;

за 2027 г. –10 400 000 евро;

за 2028 г. –10 800 000 евро.

С промените в Закона за ограничаване изменението на климата от 03.10.2026 г. в чл.55, ал.3 99.9% средствата от тръжна продажба на авиационни квоти остават за разход в ПУДООС. За 2026 .г. съгласно указанията на БЮ 2/18.05.2026 на МФ лимита за разход по програмата, съобразен с лимита в Закона за 2025 г. е в размер на 5 982 030 евро. Предстои да се изготви наредба на МОСВ за тяхното разходване.

С горецитираното писмо **Изх.№ 95-00-2334-1/19.05.2026г.** на МОСВ на

предприятието се предостави информация за очаквани приходи от продажба на квоти за емисии на парникови газове от инсталации, по години за периода 2026-2028 г.

за 2026 г. – 666 000 000 евро;
за 2027 г. – 760 000 000 евро;
за 2028 г. – 810 000 000 евро.

Тези приходи от тръжна продажба на квоти за емисии на парникови газове от инсталации не се планират по бюджета на ПУДООС. Съгласно чл. 55, ал.4 от ЗОИК 99.9% от тях се превеждат на Фонд „Сигурност на електроенергийната система“.

ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА“ 2021-2027 г.

Приоритет 4 „Риск и изменение на климата“

Ще се инвестира в следните мерки:

- мерки за превенция и управление на риска от наводнения и засушаване (фокус върху екологосъобразните мерки, ако е приложимо, в комбинация със сива инфраструктура);
- анализи на риска, мониторинг и прилагане на мерки за превенция и защита при неблагоприятни геодинамични процеси – свлачища, срутища, ерозии, абразии;
- мерки, насочени към повишаване готовността на населението за адекватна реакция и подобряване устойчивостта чрез осигуряване на наземен капацитет за борба с горските пожари;
- изграждане на нови и оптимизиране и/или разширяване на съществуващи системи за предупреждение, наблюдение, докладване; прогнозиране и сигнализиране; разработване на цифрови модели, анализи и прогнози във връзка с климатичните изменения.

Финансова рамка на приоритет 4:

Общ бюджет: 225 639 930,00 евро.

Цели на приоритет 4:

Приоритетът има една специфична цел, а именно „Насърчаване на адаптирането към изменението на климата, предотвратяването на риска от бедствия и устойчивостта, като се вземат предвид екосистемни подходи“. Изпълнението ще се измерва чрез показатели за краен продукт и показатели за резултат, както следва:

- Инвестиции в нови или усъвършенствани системи за наблюдение, готовност, предупреждение и реагиране при природни бедствия – 48 391 399,00 евро до края на 2029 г.;
- Национални и поднационални стратегии относно адаптирането към изменението на климата – 4 броя до края на 2029 г.;
- Инвестиции в подкрепа на мерки за защита от неблагоприятни геодинамични процеси – нови или усъвършенствани – 40 727 121,00 евро до края на 2029 г.;
- Зелена инфраструктура, изградена или усъвършенствана с цел приспособяване към изменението на климата – 280 хектара до края на 2029 г.;
- Зона, обхваната от мерки за защита срещу опустошителни пожари – 4 547 325 хектара до края на 2029 г.;
- Жители, ползващи се от мерки за защита от наводнения – 2 505 000 лица;
- Жители, ползващи се от мерки за защита от опустошителни пожари – 25 600 лица;
- Жители, ползващи се от мерки за защита от природни бедствия – 1 016 000 лица.

За постигането на гореописаните цели Управляващият орган на ПОС 2021-2027 г. планира да продължи да обявява процедури за представяне на проектни предложения и през 2026 г.

Изпълнение към 17.09.2025 г.:

- обявени са 5 бр. процедури за представяне на проектни предложения за 160,85 млн. евро, равняващи се на 71,28% от бюджета на приоритета;
- договорени са 10 бр. проекти за 140,67 млн. евро (62,3% от бюджета);
- извършени са плащания в размер на 35,20 млн. евро (15,6% от бюджета).

(в хил. евро)

Прогноза за разходите по програма "Околна среда 2021 - 2027 г."		2026 г.	2027 г.	2028 г.
Програми		Обща сума	Обща сума	Обща сума
1900.01.07	*Управление на дейностите по изменение на климата*	11 840,20	43 030,10	52 779,00

V.II.1. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.02.01 „НАЦИОНАЛНА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ИНФОРМАЦИОННА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ“

Цели на бюджетната програма

Дейностите са насочени към постигане и прилагане на целенасочена и устойчива политика за информационна обезпеченост чрез:

- планиране на необходимите мониторингови наблюдения в съответствие с изискванията на националното и европейското законодателство;
- извършване на пробонабиране и анализ на проби от околната среда при осигуряване на изискваното качество на измерванията и данните;
- поддържане на акредитацията съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO/IEC 17025 на изпитвателната и калибровъчната лаборатории към ИАОС и разширяване на обхвата ѝ при необходимост;
- събиране и обработка на данните от националните мрежи на регионално, басейново и национално ниво;
- извършване на инвентаризация на емисиите на вредни вещества в съответствие с изискванията на КТЗВДР;
- извършване на инвентаризация на емисиите на парникови газове в съответствие с РКООНИК;
- оценка на получените от мониторинга резултати спрямо действащи качествени и количествени референтни нива;
- структуриране на национални бази данни, специализирани и публични регистри;
- събиране на необходимата допълнителна информация за оценка на състоянието и въздействието върху околната среда от други институции на база нормативни разпоредби и/или двустранни споразумения;
- изготвяне и попълване на информация в съответен формат и срок, изисквани от международните институции, в т.ч. Европейската агенция по околна среда и Европейската комисия;

- подготовка и предоставяне на информация във връзка с изготвянето и представянето на доклади на ЕК за прилагане на европейското законодателство в областта на околната среда;
- изготвяне на периодични бюлетини и справки за състоянието на околната среда и осигуряване на обществен достъп до тях;
- изготвяне на Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в България.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ **1900.02.01 Бюджетна програма „Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост“**	**Целева стойност**			
Показатели за изпълнение	**Мерна единица**	***Проект 2026 г.***	***Прогноза 2027 г.***	***Прогноза 2028 г.***
1.Мониторинг на околната среда				
Мониторинг на водите				
Мониторинг на повърхностни води				
Физикохимичен мониторинг	брой пунктове	700	700	700
Хидробиологичен мониторинг	брой пунктове	600	600	600
Мониторинг на подземни води	брой пунктове	550	550	550
Мониторинг на отпадъчни води	брой обекти	550-650	550-650	550-650
Мониторинг на качеството на атмосферния въздух				
Стационарни пунктове				
Брой параметри за изпитване при ръчни пунктове	брой	10	10	10
Брой параметри за изпитване при АИС	брой	37	37	37
Мобилни автоматични станции				
Брой параметри за изпитване (основни и допълнителни)	брой	15	15	15
Мониторинг на емисии на вредни вещества				
Брой параметри за изпитване	брой	10	10	10
Брой обработени регистрационни карти	брой	47	47	47
Мониторинг на земи и почви				
Почви				
Брой взети проби почви (I-во ниво)	брой	900	900	900
Брой показатели за изпитване (I-во ниво)	брой	64	64	64
Брой взети почвени проби за вкислени почви (II-ро ниво)	брой	456	456	456
Брой параметри за изпитване при вкисляване (II-ро ниво)	брой	7	7	7
Брой взети почвени проби за засолени почви (II-ро ниво)	брой	288	288	288
Брой водни проби от засолени почви (II-ро ниво)	брой	24	24	24
Брой параметри за изпитване при засоляване (II-ро ниво) на води/почви	брой	13/10	13/10	13/10
Брой мониторингови пунктове на почви/ взети проби/ показатели за изпитване в Национални паркове	брой	0	0	0
Препарати за растителна защита				
Брой показатели за състоянието на складовете/ площадките и съхраняваните в тях препарати за растителна защита	брой	10	10	10
Ерозия				
Брой параметри за изпитване по плоскостна водна ерозия	брой	1	1	1
Брой параметри за изпитване по ветрова ерозия	брой	1	1	1

Широкомащабен мониторинг гори (Гори I-во ниво)				
Оценка на състоянието – брой пробни площи/ брой пробни дървета	брой	160/5600	160/5600	160/5600
Брой на пробни площи (ПП) с пълно обследване – флористичен състав и химични анализи на листни проби/ таксационни измервания и качество на почвите	брой	27/11	33/12	29/13
Интензивен мониторинг на горски екосистеми (Гори II-ро ниво)				
Качество на атмосферния въздух и метеопараметри – брой ПП/ брой отчитани параметри	брой	3/11	8/12	8/12
Брой взети проби за химичен анализ на дървесен опад/ брой параметри за анализ	брой	45/17	135/17	135/17
Брой взети проби за химичен анализ на атм. отлагания/ стъблен отток/ лизиметрични води	брой	до: 408/8/72	до: 850/8/216	до: 850/8/216
Брой параметри за анализ/ изпитване на проби от атм. отлагания, ст. отток и лизиметрични води	брой	24	24	24
Брой взети растителни проби за химичен анализ/ брой параметри за изпитване	брой	38/17	-	95/17
Оценка на състоянието на короната на модели дървета в ПП от ниво 2 – брой пробни дървета/ брой показатели	брой	175/13	420/13	420/13
Брой обекти за наблюдения – фитоценотични изследвания	брой	4	-	10
Брой обекти за наблюдения – биометрични измервания	брой	-	-	-
Брой обекти за наблюдения – оценка на увреждания от озон	брой	2	2	2
Брой обекти за наблюдения – фенологични проучвания	брой	1	1	1
Мониторинг на биологичното разнообразие - Национална система за мониторинг на състоянието на биологичното разнобразие				
Обекти за наблюдение от НСМСБР в обхвата на Директивата за местообитанията и Директивата за птиците: - видове без птици; - птици; - местообитания	брой	 226 312 93	 226 312 93	 226 312 93
Обекти за наблюдение от НСМСБР от национално значение: - видове без птици; - птици; - местообитания	брой	 332 102 22	 332 102 22	 332 102 22
Радиологичен мониторинг				
Общ брой проби	брой	1224	1224	1224
Брой проби/ брой извършени анализи за радиологичен мониторинг по компоненти	брой	въздух 187 проби/ 1321 анализа	въздух 187 проби/ 1321 анализа	въздух 187 проби/ 1321 анализа
		води 259 проби/ 840 анализа	води 259 проби/ 840 анализа	води 259 проби/ 840 анализа
		почви 624 проби/ 4368 анализа седименти 131 проби/ 918 анализа	почви 624 проби/ 4368 анализа седименти 131 проби/ 918 анализа	почви 624 проби/ 4368 анализа седименти 131 проби/ 918 анализа
		скални материали, отп. прод. и суровини 23 проби/ 161 бр. анализа	скални материали, отп. прод. и суровини 23 проби/ 161 бр. анализа	скални материали, отп. прод. и суровини 23 проби/ 161 бр. анализа
Общо анализирани показатели	брой	7608	7608	7608
Национална автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон (НАСНКРГФ)				
Брой станции на НАСНКРГФ	брой	26	26	26
Ефективност на дейността на локалните мониторингови станции от НАСНКРГФ	%	над 80%	над 80%	над 80%
Мониторинг на шум от промишлени инсталации и съоръжения				
Брой промишлени обекти, източници на шум	брой	79	79	79
Информационна система за отпадъци				
Брой регистрирани лица в публичния регистър на лицата, притежаващи разрешение за дейности с отпадъци	брой	7300	7300	7400
Брой обработени годишни отчети за отпадъци	брой	70 000	70 000	80 000

Брой справки за пуснато на пазара електронно и електрическо оборудване, батерии и акумулатори, моторни превозни средства и гуми, предоставени на обществен достъп – тримесечни и годишни	брой	24	24	24
Брой изготвени доклади във връзка с изпълнение на наредби, регламентиращи изискванията към продуктите, след употребата на които се получават масово разпространени отпадъци	брой	8	8	8
Мониторинг на ГМО				
Брой пунктове околна среда	брой	45	45	45
Брой пунктове контролирани условия	брой	8	8	9
Брой проби	брой	120	120	120
2. Осигуряване на национално представителна информация за политиките, свързани с опазване на околната среда				
Поддържани информационни системи за подсистемите на НСМОС	брой	20	20	20
Актуализирани и нови информационни системи за подсистемите на НСМОС	брой	1	1	1
Поддържани публични регистри	брой	19	19	19
Актуализирани и нови публични регистри	брой	1	1	1
3. Изпълнение на националните ангажименти за докладване на международни институции				
Докладвания по приоритетни потоци към ЕАОС	брой	15	15	15
Предоставяне на информация във връзка с изготвянето на докладите за прилагането на европейското право в областта на околната среда	брой докладвания	климат – 2, въздух – 7, отпадъци –11, води – 4, гори – 2, ЕРИПЗ – 1	климат – 2, въздух – 7, отпадъци – 11, води – 4, критични натоварвания – 1, гори – 2, ЕРИПЗ – 1	климат – 2, въздух – 7, отпадъци – 11, води – 4, гори – 2, ЕРИПЗ – 1
Общоевропейска база данни за радиологичен мониторинг към Европейската комисия (REM)	брой	1	1	1
Европейска система за обмен на радиологични данни към Европейската комисия (EURDEP)		ежечасно	ежечасно	ежечасно

<u>Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата</u>

Външен фактор, оказващ влияние върху изпълнението на показателите, е наличието на неопределеност по отношение на провеждането на тръжните процедури и резултатите от възлагане на отделни дейности по ЗОП. Възникват фактори, които могат да възпрепятстват успешното изпълнение на процедурите и подписаните договори – неосигурено финансиране, изоставане в сроковете по провеждане на процедурите на някакъв етап, обжалвания, неподходящ избор на фирма – неизпълнение на задължения по договорите и др.

Поради своята специфика, и в периода 2025-2027 г. мониторинга на биологичното разнообразие (проучвания на растителни и животински видове и природни местообитания на територията на страната) е необходимо да се възлага на външни изпълнители – компетентни институции/организации (специализирани експертни екипи от ВУЗ и научни организации). Възможен риск за неизпълнение на дейностите към НСМСБР създават липсата на финансиране и дългите периоди на обжалване на обществените поръчки за избор на изпълнители по ЗОП. Спецификата на проучванията на растителните и животинските видове и природните местообитания изисква те да се извършват от специализирани научни екипи. В тази връзка, ежегодните процедури за възлагане по ЗОП, неопределеността на източника на финансиране или липсата на такова затрудняват или правят невъзможно изпълнението на НСМСБР. С оглед на това е необходимо нормативно да се регламентира изпълнението на мониторинга на биологичното разнообразие чрез дългосрочни споразумения с компетентни институции/от специализирани научни организации с осигурено регулярно финансиране от държавния бюджет.

За оценка на екологичното състояние на повърхностните води са разработени част от методиките за определяне на биологичните елементи за качество – за макрозообентос,

макрофити, фитобентос и риби в реки и фитопланктон и макрофити в езера и язовири. Методиките за определяне на биологичните елементи за качество макрофити, макрозообентос и фитобентос за реки са внедрени и се изпълняват в системата на ИАОС. Изпълнението на мониторинга на риби в реки и фитопланктон и макрофити за езера и язовири се възлага на специализирани външни екипи чрез обществени поръчки, което поставя под известен риск изпълнението на програмите за хидробиологичен мониторинг на повърхностните води. Необходимо е финансово обезпечаване на дейностите по мониторинга на води, включващо и актуализиране на информационните системи за води.

От компетенциите на ИАОС е да поддържа Националната система за инвентаризации на емисии на парникови газове и на вредни вещества в атмосферния въздух. Необходимо е създадения опит и капацитет да бъде запазен и непрекъснато подобряван за следващите инвентаризации. Предвид липсата на пълен експертен капацитет в отдела е необходимо да се продължи изпълнението на обществени поръчки, подпомагащи технически инвентаризациите в секторите, за които отделът не разполага с експерт. Предвид променени методики и изисквания за преминаване към по-високо ниво на изчисления в някои сектори, както и поради други специфични задачи/дейности към докладванията, е необходимо да се предвидят средства за възлагане на допълнителни проучвания и разработване на въпросници. С оглед осигуряване качеството на инвентаризациите е необходимо да се предвидят средства за обучения на секторните експерти от ИАОС, МОСВ, НСИ и другите институции, отговорни за предоставянето на необходимите за инвентаризацията първични данни.

ИАОС администрира Национална информационна система „Отпадъци“ (НИСО), чрез която се води отчетността и се предоставя информация, съгласно наредбите по чл. 13, ал. 1 и чл. 48, ал. 1 от ЗУО. С цел осигуряване функционирането на НИСО в съответствие с изискванията на приложимата нормативна уредба и обезпечаване на информацията е необходимо извършването на специализирана следгаранционна поддръжка на системата. Във връзка с проведен от ЕК одит на България в периода 16.01.-18.01.2024 г. относно собствения ресурс на база нерециклирани отпадъци от опаковки от пластмаса и дадени препоръки от представителите на ЕК, е необходимо надграждане на НИСО с нови функционалности, включително възможност за отразяване на резултати от извършени проверки от контролните органи и корекции на подадени годишни отчети след нормативно определения срок, при установени несъответствия, след извършване на верификация на данните от страна на ИАОС; въвеждане в експлоатация на автоматични проверки на разрешеното количество в съответния документ за дейност с отпадъци и декларираното количество в съответния годишен отчет, на декларираните количества в различните раздели на един и същ годишен отчет и др.

Мониторингът на горите е постоянно действаща програма, която се извършва по унифицирани методи на европейско ниво. Ежегодно, данните от двете нива на мониторинг на горските екосистеми се докладват на програмния център на програмата, а от 2018 г. данни от мониторинга се докладват на ЕК чрез портала EIONET на ЕАОС в изпълнение на Директива (ЕС) 2016/2284. Спецификата на част от ежегодните проучвания изисква те да се извършват от мултидисциплинарен научен екип. В тази връзка, ежегодните процедури по възлагане, неопределеността на източника на финансиране или липсата на такова затрудняват и правят невъзможно изпълнението на МКП Гори. Повече от 30 години България изпълнява стриктно задълженията си за докладване като страна-участник в МКП Гори. С цел изпълнение на програмата е облекчена процедурата за осигуряване на постоянен финансов ресурс за двете нива на горски мониторинг, като от 2014 г. финансирането на дейностите се осъществява от ПУДООС.

За нормалното функциониране на информационните системи на ИАОС и спазването на сроковете за предоставяне на информация е необходимо техническо и финансово обезпечаване на инфраструктурата, включващо както поддръжка и обновяване на съществуващите технически средства, и актуализиране на системния и приложен софтуер, така и прилагане на политики за мрежова и информационна сигурност.

Информация за наличността и качеството на данните

Информацията за показателите за изпълнение е налична в ИАОС, която е отговорна за извършването на мониторинга на околната среда.

Информация се поддържа и в РИОСВ, които участват в изпълнението на бюджетната програма по отношение на контрола на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух, контрола на емисиите на отпадъчни води, заустващи в повърхностни водни обекти, мониторинга на биологичното разнообразие и контрола върху ГМО.

В ДНП се поддържа информация за провеждания мониторинг на територията на Националните паркове.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- **Мониторинг на околната среда**

Дейностите са свързани с извършване на мониторинг на компонентите и факторите на околната среда. ИАОС е отговорна за извършване на пробонабирането и анализите, методическото, материално-техническото и програмно-информационното обезпечаване на дейността на НСМОС.

- **Осигуряване на национално представителна информация за политиките, свързани с опазване на околната среда**

Основната дейност е насочена към събиране, обработка и анализ на информация за състоянието на околната среда. Ключово е структурирането на националните бази данни с информация за компонентите, факторите и състоянието на околната среда, тяхната поддръжка и доразвиване.

- **Изпълнение на национални ангажименти за докладване на международни институции**

Основната дейност е свързана с осигуряване на необходимата информация за изпълнение на задълженията за докладване съгласно европейското и международното екологично законодателство. Данните, които ИАОС докладва на ЕАОС (по приоритетни потоци, вкл. директиви, конвенции и др.), са публикувани на интернет страниците на ЕАОС – http://cdr.eionet.europa.eu/bg и https://reportnet.europa.eu/public/country/BG.

Организационни структури, участващи в програмата, и отговорност за изпълнението на програмата

Отговорност за изпълнението на програмата в пълния й обхват има изпълнителният директор на ИАОС. Изпълнението на програмата е пряко свързано с изпълнението на съответните задължения и задачи на РИОСВ, ДНП и БД.

РИОСВ участват в мониторинга на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух (по изпълнение на графиците за задължителния емисионен контрол); контрола на отпадъчните води от задължителния списък на обектите; контрола на промишления шум; изпълнението на мониторинга на биологичното разнообразие на определени видове; контрола върху работата с генетично модифицираните организми в контролирани условия и освобождаване в околната среда.

ДНП участват в изпълнението на дейностите, свързани с мониторинга на биологичното разнообразие, води и почви на територията на съответните паркове.

БД планират програмите за мониторинг на повърхностните и подземните води в съответствие с Плановете за управление на речните басейни.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата

(в хил. евро)

№	1900.02.01 Бюджетна програма „Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост“ (класификационен код и наименование на бюджетната програма)	Отчет 2023	Отчет 2024	Закон 2025 г.	Проект 2026 г.	Прогноза 2027 г.	Прогноза 2028 г.
	1	2	3	4	5	6	7
I.	**Общо ведомствени разходи:**	**9 501,7**	**8 449,7**	**10 125,1**	**10 853,8**	**10 553,5**	**11 947,6**
	Персонал	3 967,4	4 763,9	5 970,1	6 210,9	6 295,7	6 295,7
	Издръжка	4 902,5	3 361,3	2 567,0	3 306,8	3 306,8	3 651,9
	Капиталови разходи	631,8	324,5	1 588,0	1 336,1	951,0	2 000,0
1	**Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:**	**9 501,7**	**8 449,7**	**10 125,1**	**10 853,8**	**10 553,5**	**11 947,6**
	Персонал	3 967,4	4 763,9	5 970,1	6 210,9	6 295,7	6 295,7
	Издръжка	4 902,5	3 361,3	2 567,0	3 306,8	3 306,8	3 651,9
	Капиталови разходи	631,8	324,5	1 588,0	1 336,1	951,0	2 000,0
2	**Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
II.	**Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ****	**0.0**	**0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0,0**
III.	**Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС****	**64,7**	**755,8**	**35,2**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
1	ОП "Околна среда" 2014-2020 - бенефициенти МОСВ и ВРБ;		652,3				
2	Трансгранично сътрудничество - проекти	64,7	103,5	35,2			
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	**64,7**	**755,8**	**35,2**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	**9 501,7**	**8 449,7**	**10 125,1**	**10 853,8**	**10 553,5**	**11 947,6**
	Общо разходи (I.+II.+III.):	**9 566,4**	**9 205,5**	**10 160,3**	**10 853,8**	**10 553,5**	**11 947,6**
	Численост на щатния персонал	307	299	325	326	326	326
	Численост на извънщатния персонал	15	15	15	15	15	15

V.III.1. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.03.01 „ДЕЙНОСТИ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ, ХИДРОЛОГИЯ И АГРОМЕТЕОРОЛОГИЯ“

Цели на бюджетната програма

Индикатор за изпълнение на ежегодната цел е осигуряване на постоянен и непрекъснат мониторинг на хидрометеорологичните условия в страната, издаване на ежедневни прогнози и навременни предупреждения за предстоящи опасни хидрометеорологични явления в подкрепа на отговорните институции, с цел да осъществят превенция и намаляване на неблагоприятните въздействия на природните бедствия от хидрометеорологичен произход.

Цели на бюджетната програма:

- Поддържане на система за метеорологични, хидрологични и агрометеорологични наблюдения (мониторинг) на територията на Република България като регионален компонент от Глобалната интегрирана система за наблюдение на Световната метеорологична организация (СМО);
- Контрол, обработка и анализ на информацията от хидрометеорологичния мониторинг;

- Издаване на метеорологични, хидрологични и агрометеорологични прогнози;
- Разработване и поддържане в оперативен режим на специализирани системи за ранно предупреждение в случаи на природни бедствия от хидрометеорологичен произход;
- Изготвяне на оценки на потенциала на възобновяеми източници на енергия;
- Научноизследователска, научноприложна и оперативна дейност свързана с моделиране на метеорологичните и хидрологичните процеси и явления и разпространението на замърсители в атмосферата и морето;
- Изучаване на климата, оценка на водните ресурси;
- Обслужване на държавните институции и обществото.

НИМХ представя държавата и изпълнява поетите от нея ангажименти към СМО и други международни организации в областта на метеорологията и хидрологията.

<u>Целеви стойности по показателите за изпълнение</u>

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ **1900.03.01 Бюджетна програма „Дейности по метеорология, хидрология и агрометеорология“**	**Целева стойност**			
Показатели за изпълнение	**Мерна единица**	***Проект 2026 г.***	***Прогноза 2027 г.***	***Прогноза 2028 г.***
1. Защитили докторанти	брой	4	2	3
2. Новоназначени специалисти	брой	15	15	15
3. Успешно завършили конкурси по ЗРАСРБ	брой	4	2	2
4. Съвместни проекти с университети и научни организации	брой	5	4	4
5. Мониторингова мрежа от метеорологични, хидрологични и агрометеорологични станции	брой	1064	1064	1064
6. Предупреждения за опасни хидрометеорологични процеси (броят е средностатистически, зависи от атмосферните процеси)	брой	120	120	120
7. Метеорологични, хидрологични, агрометеорологични и специализирани морски прогнози и експертизи	брой	11 000	11 000	11 000

<u>Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата</u>

- Промени в законодателството и/или неспазване на законовите разпоредби, което да рефлектира неблагоприятно върху дейностите и финансирането на НИМХ като водеща научна организация в областта на метеорологията, хидрологията и агрометеорологията и Националната хидрометеорологична служба на Р България;
- Липса на справедливо финансиране, което да постави НИМХ наред с държавните висши училища и останалите научни организации в страната;
- Липса на финансови и човешки ресурси при нарастващите отговорности на НИМХ и все по-търсената експертиза на учените от Института в условията на климатични изменения и екстремни явления – наводнения, суши и недостиг на вода;
- Липса на инвестиции в научноизследователската и оперативна хидрометеорологична дейност;
- Липса на целева политика за финансиране на приоритетни научни и научноприложни изследвания в областта на метеорологията, хидрологията и хидрометеорологичното прогнозиране, както и за концентриране на съществуващия научен потенциал към тези приоритетни направления;
- Недостатъчно добре развита държавна политика за привличане на кадри в тези области на образование и създаване на добри финансови условия за работа.

<u>Информация за наличността и качеството на данните</u>

Оценка на очакваните резултати ще се публикува в годишните отчети за дейностите на НИМХ, съдържащи анализи и данни относно изпълнението на целите на програмата и постигнатите резултати.

<u>Предоставяни по програмата продукти/услуги</u>

- **Оценка на развитието на научноизследователския потенциал**
  - оценка и развитие на научноизследователския потенциал чрез участие в различни национални и европейски програми;
  - достъп до наукометрични бази данни Web of Science, SCOPUS и др. и използването им за оценка на научния потенциал.
- **Развитие на научната база за провеждане на съвременни и конкурентноспособни научни изследвания**
  - изпълнение на различни национални и европейски програми за развитие на научната база и на научната инфраструктура, както и за развитие на електронната инфраструктура.
- **Повишаване на общественото значение на хидрометеорологичната наука**
  - участие в дейности като конкурси, изложби и форуми за млади учени на национално, регионално и европейско ниво;
  - участие в дейности за популяризиране на науката и научните изследвания сред обществото;
  - участие в дейности за повишаване на интереса на учащите се към науката в областта на метеорологията и хидрологията.
- **Развитие на научния потенциал чрез създаване на привлекателни условия за научна кариера, професионално израстване, квалификация и специализация на учените**
  - участие в национални научни програми в приоритетни области;
  - прилагане на политика за задържане на младите българи чрез ангажиране в изследователска работа и практически дейности с възможност за професионално развитие;
  - повишаване на качеството на научната апаратура, информационните технологии и достъпа до съвременно знание.
- **Мониторингова мрежа на НИМХ**
  - поддържане и развитие на станциите от мониторинговата мрежа на НИМХ (синоптични, климатични, валежомерни, агрометеорологични, хидрометрични, хидрогеоложки и морски хидрометеорологични станции).
- **Системи за ранно предупреждение за бедствия от хидрометеорологичен характер**
  - създаване, внедряване, поддържане и развитие на системи за ранно предупреждение за бедствия от хидрометеорологичен характер.
- **Хидрометеорологично обслужване на държавата и обществото**
  - изготвяне на метеорологични, хидрологични, агрометеорологични и специализирани морски прогнози, информация за времето, експертизи и научни продукти.
- **Международни дейности на НИМХ**
  - изпълнение на поетите от държавата ангажименти към СМО и други международни организации в областта на метеорологията и хидрологията съгласно международни договори.

Организационни структури, участващи в програмата

Филиали, департаменти, отдели, сектори, научни секции, хидрометеорологични обсерватории и др.

Отговорност за изпълнението на програмата

НИМХ

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата

(в хил. евро.)

№	1900.03.01 Бюджетна програма „Дейности по метеорология, хидрология и агрометеорология“ (класификационен код и наименование на бюджетната програма)	Отчет 2023	Отчет 2024	Закон 2025 г.	Проект 2026 г.	Прогноза 2027 г.	Прогноза 2028 г.
	1	2	3	4	5	6	7
I.	**Общо ведомствени разходи:**	**12 852,9**	**12 403,5**	**15 595,2**	**17 374,7**	**17 382,7**	**17 382,7**
	Персонал	9 741,1	10 993,9	13 543,0	14 187,8	14 195,9	14 195,9
	Издръжка	2 923,8	1 120,9	1 771,0	2 905,7	2 908,1	3 064,0
	Капиталови разходи	188,0	288,7	281,2	281,2	278,7	122,8
1	**Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:**	**12 852,9**	**12 403,5**	**15 595,2**	**17 374,7**	**17 382,7**	**17 382,7**
	Персонал	9 741,1	10 993,9	13 543,0	14 187,8	14 195,9	14 195,9
	Издръжка	2 923,8	1 120,9	1 771,0	2 905,7	2 908,1	3 064,0
	Капиталови разходи	188,0	288,7	281,2	281,2	278,7	122,8
2	**Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС**	**0,0**	**0,0**	**0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
II.	**Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ****	**0,0**	**1 908,8**	**2 089,8**	**2 123,2**	**2 123,2**	**2 123,2**
	Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности- НИМХ		1 895,5	2 064,4	2 097,7	2 097,7	2 097,7
	НИМХ - Стипендии		13,3	25,4	25,5	25,5	25,5
III.	**Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС****	**128.6**	**104.2**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**
12	Трансгранично сътрудничество - проекти	128.6	104.2				
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	**128,6**	**2 013,0**	**2 089,8**	**2 123,2**	**2 123,2**	**2 123,2**
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	**12 852,9**	**14 312,3**	**17 685,0**	**19 497,9**	**19 505,9**	**19 505,9**
	Общо разходи (I.+II.+III.):	**12 981,5**	**14 416,4**	**17 685,0**	**19 497,9**	**19 505,9**	**19 505,9**
	Численост на щатния персонал	662	658	714	714	714	714
	Численост на извънщатния персонал	0	0	0	0	0	0

V.IV.1. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.04.00 „АДМИНИСТРАЦИЯ“

Цели на бюджетната програма

В програмата са включени дейностите, които съдействат за работата на специализираната администрация, и дейностите по административното обслужване на гражданите и юридическите лица. Всички тези дейности подпомагат изпълнението на програмите по описаните в т. III политики, провеждани от МОСВ.

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

- Липса на финансови средства за поддръжка на гражданските ресурси;
- Нерегламентиран достъп до класифицирана информация.

<u>Предоставяни по програмата продукти/услуги</u>

- Участие в разработването на проекти на нормативни актове;
- Процесуално представителство на министерството пред съдилищата;
- Изготвяне на проекти на договори и становища относно законосъобразността на договорите;
- Изготвяне на проектите на годишния бюджет на министерството и бюджетите на ВРБ;
- Контролиране и анализиране на изпълнението на бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет и на административните структури, чиито ръководители са ВРБ, в рамките на утвърдените им бюджети;
- Отчитане на изпълнението на бюджета и на сметките;
- Планиране и разпределение на бюджета;
- Счетоводно отчитане, изготвяне на ежемесечни и годишни оборотни ведомости, подготовка на годишния баланс, счетоводно и касово обслужване на структурните звена;
- Обезпечаване на работните процеси на администрацията, свързани с използване на сървърна и мрежова инфраструктура, компютърно и периферно оборудване, информационни системи, програмни продукти, технически средства за защита на информационната сигурност и удостоверения за електронен подпис;
- Деловодно обслужване;
- Дейност по административното обслужване на физическите и юридическите лица;
- Организиране и планиране на дейности по подготовката и провеждането на процедурите за възлагане на обществени поръчки, сключване на договори за изпълнението им;
- Документиране на трудовите и служебните правоотношения;
- Анализ на потребностите и планиране на обучението на персонала;
- Планиране и организиране на строително-монтажни работи;
- Материално-техническо снабдяване;
- Хигиенно и транспортно обслужване;
- Осъществяване на връзката на министерството с обществеността;
- Протоколна дейност на министерството.

<u>Организационни структури, участващи в програмата, и отговорност за изпълнението на програмата</u>

Съгласно Устройствения правилник на МОСВ, общата администрация подпомага дейността на министъра, дейността на специализираната администрация и дейностите по административното обслужване на гражданите и юридическите лица.

Дирекция „Правна“ участва в разработването/съгласуването на проекти на нормативни актове, свързани с дейността на МОСВ; осъществява процесуалното представителство на МОСВ пред съдилищата; изготвя проекти на договори и съгласува по законосъобразност договорите, изготвени от други дирекции от ЦА на МОСВ или предложени от други лица и организации; изготвя (самостоятелно или съвместно с другите дирекции) съгласувателни становища по проекти на актове на МС.

Дирекция ФУ подпомага министъра при планирането и управлението на бюджета на министерството, като прилага националната бюджетна политика и нормативната уредба в областта на финансите; контролира и анализира изпълнението на бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет и на административните структури, чиито ръководители са второстепенни разпоредители с бюджет по бюджета на министерството, в рамките на утвърдените им бюджети. Дирекцията извършва и счетоводното отчитане на

приходите и разходите, изготвя ежемесечни и годишни оборотни ведомости на администрацията, подготвя годишния и консолидирания баланс на администрацията, извършва счетоводното и касовото обслужване на структурните звена от специализираната администрация. Консолидира информация по планирането и разпределението на индикативните разчети по изпълняваните проекти, финансирани със средства от ЕС и други международни програми.

Дирекция АО организира и осъществява деловодната дейност посредством автоматизирана информационна система, включваща система за архивиране и съхраняване на документацията на министерството; организира и осигурява дейностите по предоставяне на информация и административни услуги на физически и юридически лица; извършва външна и вътрешна куриерска дейност.

Дирекция ИО обезпечава работните процеси на администрацията, свързани с използване на сървърна и мрежова инфраструктура, компютърно и периферно оборудване, информационни системи, програмни продукти, технически средства за защита на информационната сигурност и удостоверения за електронен подпис.

Дирекция ОП организира и планира дейности по подготовката и провеждането на процедурите за възлагане на обществени поръчки, сключването на договорите за изпълнението им, изготвя план-график за провеждането им, вътрешни правила за възлагане на обществени поръчки и за поддържане на профила на купувача на министерството, които министърът утвърждава.

Дирекция СДЧР документира трудовите и служебните правоотношения. Изготвя анализ на потребностите и извършва планиране на обучението на персонала. Осъществява дейности по основен ремонт и поддръжка на административните сгради на министерството.

Дирекция ВОП осъществява връзката на министерството с обществеността. Оповестява значими събития на интернет страницата на министерството.

Администрация, пряко подчинена на министъра на околната среда и водите: Инспекторат, Служител по сигурността на информацията, Служител по мрежова и информационна сигурност, финансов контрольор и дирекция „Вътрешен одит“.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата

(в хил. евро)

№	1900.04.00 Бюджетна програма „Администрация“ (класификационен код и наименование на бюджетната програма)	Отчет 2023	Отчет 2024	Закон 2025 г.	Проект 2026 г.	Прогноза 2027 г.	Прогноза 2028 г.
	1	2	3	4	5	6	7
I.	**Общо ведомствени разходи:**	**11 512,0**	**16 265,6**	**16 572,0**	**18 590,5**	**15 839,3**	**19 373,6**
	Персонал	7 702,2	9 149,0	10 666,6	11 238,3	11 277,2	11 277,2
	Издръжка	2 959,5	6 228,0	5 095,6	6 890,9	3 477,6	6 654,6
	Капиталови разходи	850,3	888,6	809,8	461,3	1 084,5	1 441,8
1	**Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:**	**11 512,0**	**16 265,6**	**16 572,0**	**18 590,5**	**15 839,3**	**19 373,6**
	Персонал	7 702,2	9 149,0	10 666,6	11 238,3	11 277,2	11 277,2
	Издръжка	2 959,5	6 228,0	5 095,6	6 890,9	3 477,6	6 654,6
	Капиталови разходи	850,3	888,6	809,8	461,3	1 084,5	1 441,8
2	**Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
II.	**Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ****	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

III.	**Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС****	**162 576,8**	**11 488,1**	**2 879,8**	**9 912,0**	**10 194,3**	**10 246,8**
1	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	2 588,6	2 599,5	2 770,3	3 110,3	3 110,3	3 110,3
3	ОП "Околна среда" 2014-2020 - бенефициенти МОСВ и ВРБ;	8,627.6	2,569.9				
4	ОП "Околна среда 2014-2020 г.";	151,350.2	-2,532.4				
5	П "Околна среда 2021-2027 г."		8,793.7		6,793.7	7,084.0	7,136.5
8	Техническа помощ за изграждане на капацитет в МОСВ за изпълнение на програма Лайф /LIFE 14 CAP/BG/000013	10.4	53.1				
10	Проекти по Плана за възстановяване и устойчивост		4.3	109,5	8,0		
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	**162 576,8**	**11 488,1**	**2 879,8**	**9 912,0**	**10 194,3**	**10 246,8**
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	**11 512,0**	**16 265,6**	**16 572,0**	**18 590,5**	**15 839,3**	**19 373,6**
	Общо разходи (I.+II.+III.):	**174 088,8**	**27 753,7**	**19 451,8**	**28 502,5**	**26 033,6**	**29 620,4**
	Численост на щатния персонал	482	472	514	512	512	512
	Численост на извънщатния персонал	96	96	97	97	97	97

ПУДООС

"Администрация", включва административни разходи за обезпечаване дейността на ПУДООС:

Разпределение на разходите по години:

По политики и програми	**2025 г.**	**2026 г.**	**2027 г.**	**2028 г.**
1900.04.00Бюджетна програма "Администрация"	2 770,3	3 110,3	3 110,3	3 110,3

За 2026 г. разходите за персонал са определени за 64 трайно заети щатни бройки и са съобразени с взето решение на УС на ПУДООС, записано в Протокол №2/26.06.2025 г. Разходите за издръжка се запазват на нивата на 2025 година.

Необходимите средствата за 2026г. в общ размер на 3 3 110 300 евро са заложени в програмата.

ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА“ 2021-2027 г.

Приоритет 6 „Техническа помощ“

Ще се инвестира в следните мерки:

- дейности за укрепване капацитета на (потенциални) бенефициенти и техни партньори;
- дейности за укрепване и поддържане на капацитета на служителите на УО;
- дейности за укрепване на капацитета и взаимодействие със заинтересовани страни – КН, медии, НПО, гражданско общество.

Финансова рамка на приоритет 6:

Общ бюджет: 41 561 345,00 евро.

Цели на приоритет 6:

Изпълнението ще се измерва чрез показатели за краен продукт и показатели за резултат, както следва:

– Обучени служители на (потенциални) бенефициенти/партньори с цел повишаване административния им капацитет – 810 лица до края на 2029 г.;

– Обучения за служители на УО с цел повишаване на административния капацитет – 240 броя до края на 2029 г.;

– Служители на УО, подкрепени чрез ТП – 121 лица до края на 2029 г.;

– Проведени информационни кампании – 6 броя до края на 2029 г.;

– Извършени вътрешни/външни оценки по програмата – 4 броя до края на 2029 г.

Предоставянето на безвъзмездна финансова помощ по приоритета ще се осъществява чрез бюджетни линии.

Изпълнение към 17.09.2025 г.:

– обявена е 1 процедура за целия бюджет на приоритет 6;
– договорени са 7 бюджетни линии с безвъзмездна финансова помощ за 25,53 млн. евро (61,4% от бюджета);
– извършени са плащания в размер на 16,57 млн. евро (39,88% от бюджета).

Прогноза за разходите по програма "Околна среда 2021 - 2027 г."		**2026 г.**	**2027 г.**	**2028 г.**
Програми		**Обща сума**	**Обща сума**	**Обща сума**
1900.04.00	***Програма Администрация***	**6 793,7**	**7 084,0**	**7 136,5**

VI. Обобщени разходи с разпределение по ведомствени и администрирани разходи

№	1900 Министерство на околната среда и водите	Отчет 2023	Отчет 2024	Закон 2025 г.	Проект 2026 г.	Прогноза 2027 г.	Прогноза 2028 г.
	1	2	3	4	5	6	7
I.	**Общо ведомствени разходи:**	**53 862,7**	**60 632,7**	**73 179,1**	**75 466,8**	**72 246,7**	**77 113,0**
	Персонал	35 129,1	41 965,3	52 091,6	54 329,5	54 219,5	54 219,5
	Издръжка	16 230,3	16 222,2	17 337,8	18 824,8	15 413,9	19 091,9
	Капиталови разходи	2 503,3	2 445,2	3 749,7	2 312,5	2 613,3	3 801,6
1	**Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:**	**53 862,7**	**60 632,7**	**73 179,1**	**75 466,8**	**72 246,7**	**77 113,0**
	Персонал	35 129,1	41 965,3	52 091,6	54 329,5	54 219,5	54 219,5
	Издръжка	16 230,3	16 222,2	17 337,8	18 824,8	15 413,9	19 091,9
	Капиталови разходи	2 503,3	2 445,2	3 749,7	2 312,5	2 613,3	3 801,6
II.	**Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ****	**270,5**	**2 045,9**	**2 273,9**	**2 307,3**	**2 307,3**	**2 307,3**
	Средства за изплащане на обезщетения за щети, нанесени от кафява мечка и корморан, съгласно чл.79, ал. 2 от Законаза лова и опазване на дивеча	270,5	137,1	184,1	184,1	184,1	184,1
	Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности- НИМХ	0,0	1 895,5	2 064,4	2 097,7	2 097,7	2 097,7
	НИМХ - Стипендии	0,0	13,3	25,4	25,5	25,5	25,5

III.	**Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС****	**427 375,2**	**260 219,9**	**36 664,5**	**277 335,2**	**401 484,3**	**401 353,0**
1	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	28 977,9	34 040,5	35 652,3	32 087,1	44 446,9	43 824,3
2	Българска академия на науките - трансфер от МОСВ и МОН - трансфер от МОСВ	140,5	0,0	345,1	345,1	345,1	0,0
3	ОП "Околна среда" 2014-2020 - бенефициенти МОСВ и ВРБ;	29 381,2	4 649,3	0,0	0,0	0,0	0,0
4	ОП "Околна среда 2014-2020 г.";	366 246,5	141 624,1	0,0	0,0	0,0	0,0
5	П "Околна среда 2021-2027 г."	0,0	76 747,5	0,0	241 811,8	352 266,6	352 885,0
6	Държавен инвестиционен заем - лихви	0,0	0,0	0,0	49,5	39,1	28,7
7	Опазване на околната среда и климатичните промени на ФМ на ЕИП 2014-2021 г.	571,1	1 036,8	0,0	0,0	0,0	0,0
8	Техническа помощ за изграждане на капацитет в МОСВ за изпълнение на програма Лайф /LIFE 14 CAP/BG/000013	21,3	65,3	223,1	153,0	0,0	0,0
9	Програма за отстраняване на минали екологични щети	348,7	0,0	0,0	183,4	0,0	0,0
10	Оперативна програма "Добро управление"	128,8	4,3	15,8	124,6	0,0	0,0
11	Национален доверителен фонд	1 282,6	1 826,0	242,6	2 496,0	4 315,0	4 615,0
12	Трансгранично сътрудничество - проекти	276,6	226,1	76,1	76,7	71,6	0,0
13	НПВУ „Подобряване на енергийната ефективност и създаване на достъпна среда в административната сграда в ПР „Сребърна“	0,0	0,0	109,5	8,0	0,0	0,0
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	**428 070,8**	**263 197,7**	**40 942,8**	**279 642,5**	**403 791,6**	**403 660,3**
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	**54 133,2**	**62 678,6**	**75 453,0**	**77 774,1**	**74 554,0**	**79 420,3**
	Общо разходи (I.+II.+III.):	**481 933,5**	**323 830,5**	**114 121,9**	**355 109,3**	**476 038,3**	**480 773,3**
	Численост на щатния персонал	2357	2382	2682	2691	2691	2691
	т.ч. щатен персонал на делегирани бюджети	662	658	714	714	714	714
	Численост на извънщатния персонал	135	135	136	136	136	136

ПРОГНОЗА ЗА ФИНАНСОВОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОС 2021-2027 Г.

Прогноза за разходите по програма "Околна среда 2021 - 2027 г."		**2026 г.**	**2027 г.**	**2028 г.**
Програми		**Обща сума**	**Обща сума**	**Обща сума**
1900.01.01	***Оценка, управление и опазване на водите на Република България***	107 740,4	167 965,1	148 417,5
1900.01.02	***Интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите***	27 128,5	45 324,4	49 843
1900.01.03	***Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух***	64 998,7	58 485,1	72 607,8
1900.01.04	***Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси***	23 310,3	30 377,9	22 101,1

1900.01.07	***Управление на дейностите по изменение на климата***	11 840,2	43 030,1	52 779
1900.04.00	***Програма Администрация***	6 793,7	7 084	7 136,6
Общо за програма "Околна среда 2021- 2027 г."		**241 811,8**	**352 266,5**	**352 885**

Прогнозата за плащания за периода 2026-2028 година по ПОС 2021-2027 г. се базира на обявените до момента и оставащи за обявяване процедури за представяне на проектни предложения, на договорената безвъзмездна финансова помощ (БФП), както и очакваното договаряне на БФП в рамките на настоящата и следващата година. С оглед представяне на максимално реалистична прогноза за очакваните плащания по години е извършен задълбочен анализ на изпълнението на договорените към края на август 2025 г. проекти с фокус върху статуса на планираните от бенефициентите обществени поръчки.

До 17 септември 2025 г. по ПОС 2021-2027 г. са обявени процедури за представяне на проектни предложения за 1,803 млрд. евро, представляващи 98,9 % от бюджета на програмата. Съгласно актуалната ИГРП за 2025 година до 31.12.2025 г. остава да бъдат обявени още 254 млн. евро, с които обявеният финансов ресурс за кандидатстване се очаква да достигне 2,06 млрд. евро или близо 113 % от бюджета на програмата. ИГРП за 2026 година все още не е разработена, но като минимум може да се очаква обявяване на нови 2 процедури за изпълнение на Концепции за интегрирано териториално развитие (ИТИ) на стойност 36,6 млн. евро., с които обявеният ресурс може да достигне 2,09 млрд. евро или близо 115% от бюджета на програмата.

Към момента договорените суми по програмата възлизат на 1,260 млрд. евро (69,1 % от бюджета), като в процес на договаряне са одобрени проекти за 26,16 млн. евро, с които договарянето в рамките на септември месец ще достигне 1,286 млрд. евро (над 70% от бюджета). На база стойността на проектите в оценка (37,27 млн. евро), отворените за кандидатстване процедури (280,5 млн. евро) и оставащите за обявяване до края на 2025 г. (260,3 млн. евро), УО очаква в рамките на 2026 г. да бъдат договорени още 578,1 млн. евро, с които да бъде постигнато договаряне от 1,865 млрд. евро по програмата (над 102 % от бюджета). С процедурите по подхода ИТИ, които ще бъдат обявени през 2026 г., е възможно договорените суми по програмата да достигнат 1,902 млрд. евро или почти 105 % от бюджета. За да се минимизира ефекта от икономиите, които се реализират при изпълнението на договорените проекти (от обществени поръчки, финансови корекции, не верифицирани разходи и/или частично изпълнени дейности) УО възнамерява да се възползва от възможността за договаряне на БФП до 20 на сто над бюджета на програмата, предвидена в РМС № 623 от 30.08.2025 г.

Постигнатото до момента ниво на договаряне на безвъзмездна финансова помощ дава основания на УО да очаква значителен ръст на плащанията през следващите три години, а именно в периода 2026-2028 г. Анализът на изпълнението на прогнозата за плащане и верификация за настоящата 2025 година показва изпълнение на планираните стойности.

- при прогноза за плащане за годината от 154,9 млн. евро изпълнението към 17 септември е в размер на 108,97 млн. евро, като са одобрени за изплащане на бенефициентите още 4,02 млн. евро, с които платените суми ще достигнат 113 млн. евро, равняващи се на 72,94 % от актуализираната годишна прогноза;
- при прогноза за верификация за годината от 91,7 млн. евро изпълнението към 17 септември е в размер на 64,55 млн. евро, равняващи се на 70,39 % от актуализираната годишна прогноза;

В допълнение, в проверка се намират представени искания за плащане на стойност 16,5 млн. евро, с които в близките няколко седмици изпълнението на годишната прогноза за платените суми по програмата ще достигне 83,6 %, а верификацията – 83 %. Въз основа на представени от бенефициентите месечни прогнози, както и на база сключени договори с

изпълнители по договорените проекти, УО очаква пълно изпълнение на прогнозите си за плащане и верификация за 2025 г.

При изготвяне на прогнозата за следващите три години УО на ПОС взе предвид и статуса на обществените поръчки, провеждани от бенефициентите за изпълнение на проектните дейности. До момента стойността на сключените договори с изпълнители от бенефициентите надхвърля 480 млн. евро, поръчките с избрани изпълнители в процес на договаряне са за 214 млн. евро, обжалваните процедури по ЗОП са за 110 млн. евро, а поръчките в оценка и в срок за подаване на оферти сумарно възлизат на 168 млн. евро. Общият ангажиран финансов ресурс в упоменатите обществени поръчки възлиза на близо 972 млн. евро. Прекратените от страна на бенефициентите обществени поръчки възлизат на 307 млн. евро. Основният риск пред изпълнението на прогнозните суми за периода 2026-2028 година е свързан именно с тенденцията за прекратяване от бенефициентите на обявени обществени поръчки, поради констатирани от самите тях грешки и слабости в документацията. Често пъти се наблюдава съществено забавяне при повторното обявяване на прекратените обществени поръчки, което води до неизпълнение в срок на проектите, както и до негативни последствия за постигане целите на програмата. За съжаление, освен осъществяване на активна комуникация и изискване на планове за действие, УО няма друг действащ механизъм за въздействие върху този процес. Обжалването на поръчките по ЗОП и твърде продължителната оценка на представените от кандидатите оферти също водят до известно забавяне в изпълнението.

Въпреки присъщите предизвикателства и трудности по проектите, финансирани от програмата, УО смята че прогнозата за следващите три години е реалистична и изпълнима. С особено внимание е разработена прогнозата за 2026 година, за която са планирани плащания за 241,8 млн. евро, от които аванси по договорите за БФП за 90,5 млн. евро и 151,3 млн. евро междинни/окончателни плащания. Голяма част от планираната сума за авансови плащания касае проекти по приоритет 1 „Води“ (26,20 млн. евро) и приоритет 5 „Въздух“ (28,67 млн. евро), тъй като по тези приоритети се очаква бенефициентите да сключват договори с изпълнители за основни дейности, което е условие за получаване на пълния размер на аванса по всеки един договор за предоставяне на БФП по програмата. Планираните междинни плащания за 2026 г. също са свързани основно с упоменатите два приоритета: 81,54 млн. евро по приоритет 1 „Води“ и 36,33 млн. евро по приоритет 5 „Въздух“. По приоритет „Води“ с най-голяма тежест в междинните плащания с 50 млн. евро са фазираните 8 бр. ВиК проекти, чието изпълнение започна в програмен период 2014-2020 г., а по приоритет „Въздух“ с най-голям дял на междинни плащания за следващата година (28,5 млн. евро) са проектите за битово отопление.

Размерът и видът на планираните плащания за периода 2026-2028 година следват логиката и темповете на изпълнение на проектните дейности. Докато през 2026 година се очаква 37 % от планираните плащания да са авансови, а 63 % междинни и окончателни, то за 2027 година прогнозата е делът на авансите да намалее до 23 % от прогнозните плащания, а междинните и окончателните да се увеличат до 77 %. За 2028 година делът на авансовите плащания се оценява на едва 2 % от прогнозата сума за годината, а междинните и окончателните – 98%.

ЗАДЪЛЖЕНИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ЧЛ.63 ОТ ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ И НЕОБХОДИМИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЛАЩАНИЯ КЪМ БЕНЕФИЦИЕНТИ ПО ОТМЕНЕНИ ОТ СЪДА ФИНАНСОВИ КОРЕКЦИИ В ЧАСТТА ЗА НАЦИОНАЛНО СЪФИНАНСИРАНЕ ВЪВ ВРЪЗКА С ДЕЛА (ВКЛЮЧИТЕЛНО НЕПРИКЛЮЧИЛИ).

1.1. Задължения по ОПОС 2007-2013 г.

По програмен период 2007-2013 г. няма задълженията във връзка с чл.63 от Закона за публичните финанси за наложени финансови корекции, когато не подлежат на възстановяване от бенефициентите.

1.2. Задължения по ОПОС 2014-2020 г.

Задълженията във връзка с чл.63 от Закона за публичните финанси за наложени финансови корекции, когато не подлежат на възстановяване от бенефициентите по програмен период 2014-2020 г.:

Необходимите средства за изплатени суми на бенефициенти по отменени от съда финансови корекции в частта за национално съфинансиране във връзка с дела възлизат на 843 747,68 евро. Следва да се има предвид че всички дела са приключили, поради което не се очакват нови задължения по отменени от съда финансови корекции в частта за национално съфинансиране. Поради това, че тези разходи остават не сертифицирани, съществува риск да бъдат отнесени като задължения към бюджета на ПРБ.

Задълженията във връзка с финансови корекции, отменени със съдебни решения на ВАС, за които съдът се е произнесъл изрично, че установените от УО факти не представляват нарушение на приложимото законодателство възлизат на 219 746,78 евро (община Добрич, община Шумен и Министерство на регионалното развитие и благоустройството). При отмяна на решение по чл.73 от ЗУСЕСИФ/ЗУСЕФСУ на УО поради процесуални нарушения, извършени при издаването му, УО няма правно основание за повторно деклариране на сумите по засегнатия договор пред ЕК. Предвид което тези разходи остават не сертифицирани и съществува риск да бъдат отнесени като задължения към бюджета на ПРБ. Сума по проект на ВиК Пловдив в размер на 2 600 636,51 евро е изплатена на бенефициента, но не е сертифицирана пред ЕК, поради констатации на ИА ОСЕС в одитен доклад за 8-ма счетоводна година.

ПРИКЛЮЧВАНЕ НА ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2014-2020 Г.“

Срокът за допустимост на разходи по програмен период 2014-2020 изтече на 31.12.2023 г. Съгласно актуалната нормативна уредба срокът за административно приключване на програмите беше удължен с една година - до юни 2025 г. Удължаването на последната счетоводна година с една година даде възможност на УО на ОПОС да извършва плащания по програмата в рамките на срока за представяне на последния за програмата Доклад по сертификация и Декларация за допустимите разходи (ДСДДР), а именно до 10 юни 2025 г. Извършените плащания към бенефициентите на програмата във връзка с приключили производства по отменени от съда финансови корекции и/или решения за не верифицирани разходи до горепосочената дата бяха подадени за сертификация. След 10 юни 2025 г. се формират задължения към бенефициентите на програмата във връзка със съдебни дела по наложени финансови корекции и не верифицирани разходи, както следва:

1.1. Стойност на засегнатите суми във връзка с отменени от съда 9 бр. финансови корекции от началото на юни месец до настоящия момент, възлизаща на 2 027 860,52 евро. Сумата е дължима за изплащане на бенефициентите;

1.2. Стойност на засегнатите суми във връзка с висящи 45 бр. съдебни дела по наложени на бенефициентите финансови корекции, възлизащи към момента на 26 946 663,40 евро. В случай че съдът се произнесе в полза на бенефициентите по всички висящи съдебни дела, посочената по-горе сума ще бъде дължима за изплащане. Анализът на наличната информация показва, че е възможно през 2026 г. да приключат 36 бр. дела за 18 090 480,76 евро, а през 2027 г. – 9 бр. за 8 856 182,63 евро;

1.3. Стойност на засегнатите суми във връзка с висящи 12 бр. съдебни дела по решения за не верифицирани суми, възлизащи на 4 852 645,14 евро. В случай че съдът се произнесе в полза на бенефициентите по всички висящи съдебни дела, посочената по-горе сума ще бъде дължима за изплащане. Анализът на наличната информация показва, че е възможно почти всички (11 бр. за 4 696 027,31 евро) да приключат през 2026 г., а 1 бр. за 156 617,83 евро – през 2027 г.

В допълнение, следва да се има предвид, че посочените по-горе суми не могат да бъдат приемани като окончателни, тъй като одитите на ИА ОСЕС за 10-та счетоводна година, за разходи верифицирани от УО в периода от 01.07.2023 до 31.05.2025 г. не са приключили. В случай на констатации с финансово изражение, е възможно да възникне необходимостта от стартиране на нови производства по налагане на финансови корекции на бенефициентите.